

2021

KÄRSÄMÄEN KUNTA TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

Kunnanhallitus	28.3.2022
Tarkastuslautakunta	1.6.2022
Valtuusto	7.6.2022

TOIMINTAKERTOMUS	3
1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.3.Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne.....	8
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	12
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	14
1.6 Kunnan henkilöstö.....	15
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	20
1.8 Ympäristötekijät	21
1.9 Muut ei-taloudelliset asiat	22
2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	22
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	24
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	24
3.2 Toiminnan rahoitus	28
3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	28
4. KOKONAISTULOT JA -MENOT	36
5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	37
5.1 Konsernitarkastelu	37
5.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	42
5.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	44
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	48
6.1 Asiaa koskeva sääntely.....	48
6.2 Tilikauden tuloksen käsittely.....	48
6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	48
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	48
7.1 Seurantaa koskeva sääntely	49
7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	49
7.2.1 Käyttötalouden toteutuminen ja hallintokuntien toimintakertomukset.....	49
7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	91
7.2.4. Rahoitusosan toteutuminen	100
7.2.5.Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	101
8.TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	102
8.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	102
8.2 Tuloslaskelma	102
8.3 Rahoituslaskelma	103
8.4 Tase	104
8.5 Konsernilaskelmat	106
9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	110
9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	110
9.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	110
9.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	111
9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	112
Tasetta koskevat liitetiedot.....	115
9.3.1Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	115
9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	118
9.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	121
9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	122
9.6 Luettelo kirjanpitokirjoista, tositelajeista sekä säilytysajoista	124
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	125
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	126

TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2021 oli vielä pandemian sävyttämä ja samalla kuitenkin voimakkaan talouskasvun ja toimeliaisuuden vuosi. Työllisyys koheni tasaisesti mikä heijastui mm. kasvaneina verotuloina ja tasapainoisena väestökehityksenä.

Kärsämäki säästyi laaja-alaisilta Covid19-viruksen tartuntaryypäiltä ja näin mm. varhaiskasvatus ja koulutyö kaikkineen jatkui pandemian myötä vakiintuneilla käytännöillä erinomaisesti. Kuntalaisten, kunnan henkilöstön sekä päättäjien kriisinsieto- sekä mukautumiskyky oli edelleen erinomainen. Kaikkia annettuja ohjeita ja suosituksia noudatettiin asianmukaisesti ja rokotuskattavuus nousi hyvälle tasolle vuoden aikana. Pystyimme hyvin turvaamaan kuntalaisten palvelut ja torjumaan pandemian negatiiviset vaikutukset jatkuvasti muuttuneessa tilanteessa aina käytettävissä olleen tilannekuvan ja tiedon pohjalta. Tapahtumien ja muiden kulttuuripalveluiden osalta vuosi oli kuitenkin koronasuosituksen ja -rajoitusten vuoksi hiljainen.

Kunnan talousarvio ja toimintasuunnitelma toteutuivat olosuhteisiin nähden erinomaisesti, mistä parhaat kiitokset kaikille. Keskeinen poikkeama oli luonnollisesti kulttuurin ja vapaa-aika puolen sektorilla, jossa pandemian vuoksi ei tapahtumia voitu normaaliin tapaan toteuttaa.

Suunnitellut kunnan elin- ja vetovoimaa kehittävät hankkeet voitiin kuitenkin toteuttaa. Mm. Asumalla omaan kotiin -kampanja onnistui hyvin ja asuntorakentamista pystyttiin käynnistämään suunnitellulla tavalla. Uuden asunnot, neljä omakotitaloa ja kaksi rivitaloa valmistuvat vuoden 2022 puolella, jolloin uudet asukkaat pääsevät muuttamaan. Loppuvuodesta saatiin vielä hankittua kuuden yksion rivitalo ns. Taivalkodin kiinteistöltä. Uuden liikuntahallin rakentaminen käynnistyi valtion liikuntapaikkatuen myötä kesällä 2021. Työt etenivät suunnitellulla tavalla ja avajaisia pääsemme viettämään kesällä 2022.

Sote- ja maakuntauudistuksen lait tulivat voimaan ja niiden toimeenpanoa ryhdyttiin aktiivisesti valmistelemaan. Kärsämäen osalta SOTE-alueelle siirtyvää Terveystalon palvelusopimusta päätettiin jatkaa optiokaudella kesäkuun 2027 loppuun saakka. Kiitämme yhtiötä hyvästä yhteistyöstä, myös pandemian hallintaan liittyen.

Tilikaudella 2021 Kärsämäen kunnan talous vahvistui edelleen, tilinpäätös on kunnan osalta noin 1,34 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Käyttötalouden nettokustannukset toteutuivat pitkälti talousarvion puitteissa, verotulot ylittivät ensimmäisen kerran 8 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia kertyi noin 11,9 miljoonaa euroa. Pörssikurssien suotuisan kehityksen myötä arvopaperien myyntivoittoa kirjattiin 0,76 miljoonaa euroa. Konsernitasolla näkymät ovat myös positiiviset. Kuntakonsernin tilikausi muodostui noin 1,29 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Lainamäärä Kärsämäen kunnassa väheni ja velkaa on 4 238 euroa/asukas, konsernin lainamäärä kasvoi investointien myötä, konsernilainaa on 9 704 euroa asukasta kohden.

Tulevaisuutta ajatellen Kärsämäki haluaa edelleen olla luova, reagoiva, menestyvä ja mahdollisuuksia salliva pitäjä. Kesäkuussa 2021 valittu uusi kunnanvaltuusto jatkaa Kärsämäen kuntastrategian toteuttamista ja paneutuu sen päivittämiseen vuoden 2023 aikana. Pyrimme edelleen kaikessa parempaan toimintaympäristöä huolellisesti tarkastellen. Kunnan talous on tasapainoinen, joten voimme luottavaisesti turvata hyvät palvelut kaikille kuntalaisille myös tulevina vuosina.

Hyvän rokotekattavuuden myötä Pandemian hallinta on vakiintunut samalla viimeisimpien virusvarianttien aiheuttaessa aikaisempaa lievempiöireistä tautia. Asia vaatii kuitenkin edelleenkin huomiota ja huolellista ennakointia samalla, kun loppuvuotta kohden jännitys Euroopan laidalla Ukrainassa tuotti uutta uhkaa Venäjän keskittäessä sotavoimaansa maan rajoille.

Kunnan päätökset perustuivat edelleen aktiiviseen toimintaympäristön seurantaan ja ajantasaiseen reagointiin hyväksytyyn, voimassa olevan strategian pohjalta. Strategiassa painottuvat elinkeinojen kehittäminen, kunnan markkinointi, laadukas maaseutuasuminen, sijainnin tehokas hyödyntäminen ja monipuolinen kulttuuritarjonta. Keskeisiä elinkeinojen kehittämishankkeita olivat mm. pääomasijoitusten jatkaminen Kärsämäen investoihin kannattaviin kasvuyrityksiin, toimitilarakentamisten edistäminen sekä kuntakuvassa näkyvien kunnan kiinteistöjen saneeraaminen ja siistiminen.

Luottamus, avoimuus ja sosiaalinen eheys sekä aktiiviset ihmiset saavat kuntayhteisön kukoistamaan myös kriisien ja häiriötilanteiden aikana. Tunnetta suurta myötätuntoa Ukrainan kansaa kohtaan Venäjän hyökkäyssodan kohteena ja haluamme omalta osaltamme myötävaikuttaa rauhan palautumiseen ja avustamme omilla voimavaroillamme sotaa pakenevia lähimmäisiämme.

Kärsämäki tunnetaan omassa sarjassaan menestyvänä kuntana. Kiitos kuluneesta vuodesta kaikille kunnan työntekijöille, luottamushenkilöille, Kärsämäen kunnan asukkaille ja veronmaksajille.

Tervetuloa Kärsämäelle,

Kärsämäellä 21.3.2022

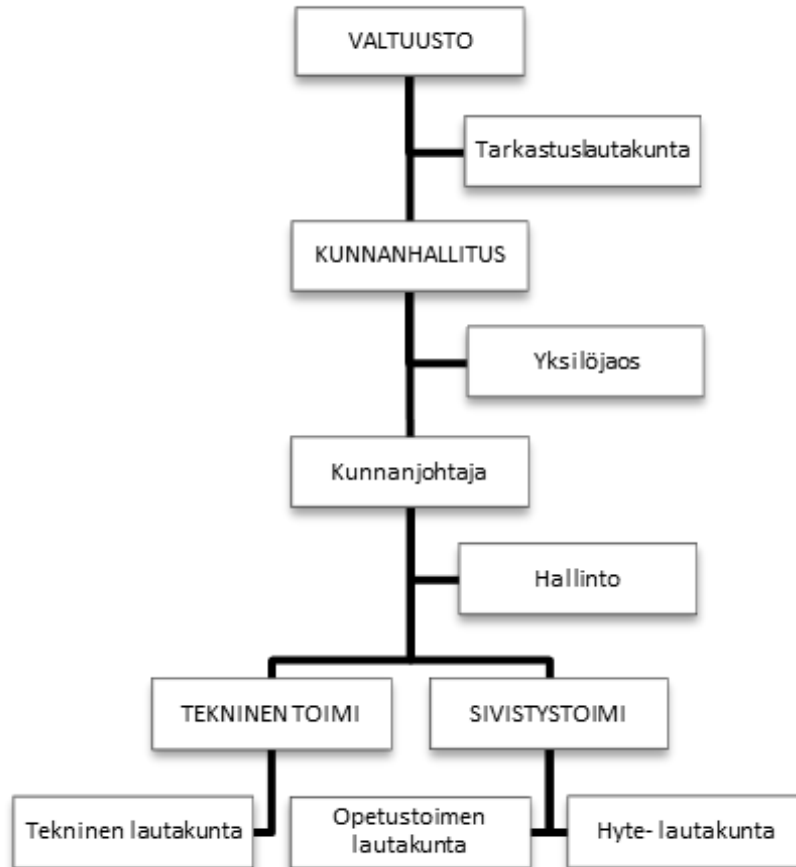
kunnanjohtaja Esa Jussila

1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Toiminta-ajatus

Kärsämäki turvaa asukkailleen hyvän elämän edellytykset ja kehittää paikkakuntaa aktiivisen elinvoimapolitiikan keinoilla.

Toimintaorganisaatio

Valtuuston kokoonpano 1.1.2021-31.7.2021

Nimi ja ammatti

Puheenjohtaja

Ristinen Esko

I varapuheenjohtaja

Autio Mika

II varapuheenjohtaja

Aulis Raija

Puolue/ryhmä

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

SDP

Nimi ja ammatti

Anttila Pekka, yksityisyrittäjä

Flankkila Timo, maanviljelijä

Huovila Tuula, ravitsemistyönjohtaja

Isola Timo, eläkeläinen, 2.3.2021 alkaen

Koski Markku, yrittäjä

Puolue/ryhmä

Suomen Keskusta

Kansallinen Kokoomus

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Kyllönen Jaana, terveydenhoitaja	SDP
Littow Timo, seurakuntamestari, yrittäjä	Suomen Keskusta
Loukkola Esko, tekninen myyjä	Perussuomalaiset
Myllymäki Tapio, opiskelija	Suomen Keskusta
Ojalehto Pauli, metsäpalveluesimies	Suomen Keskusta
Parkkila Väinö, metsätalousinsinööri	Suomen Keskusta
Pekkala Antti, lukion lehtori, fm	Kansallinen Kokoomus
Pernu Harri, elementinvalmistaja, pääluottamusmies	SDP
Pietikäinen Mika, maanviljelijä	Perussuomalaiset
Remes Aimo, autoilija, eläkeläinen, 2.3.2021 saakka	SDP
Ruha Anne, maatalousyrittäjä	Suomen Keskusta
Saari Ilkka, yrittäjä	Suomen Keskusta
Seppä Marjatta, ravitsemistyöntekijä	Suomen Keskusta
Tiikkainen Antti, yrittäjä, eläkeläinen	Suomen keskusta

Kunnanhallituksen kokoonpano vuonna 1.1.2021-31.7.2021

<u>Nimi ja ammatti</u>	<u>Puolue/ ryhmä</u>
<i>Puheenjohtaja</i>	
Anttila Pekka	Suomen Keskusta
<i>I varapuheenjohtaja</i>	
Ruha Anne	Suomen Keskusta
<i>II varapuheenjohtaja</i>	
Loukkola Esko	Perussuomalaiset
Kyllönen Jaana	SDP
Lohvansuu Katariina	Suomen Keskusta
Ojalehto Pauli	Suomen Keskusta
Pekkala Antti	Kansallinen Kokoomus

Lautakunnat ja jaokset 1.1.2021-31.7.2021

<u>Keskusvaalilautakunta</u> Isola Timo Karsikas Hanna, pj Manninen Riikka Räisänen Juha, vpj Prättälä Martti	<u>Tarkastuslautakunta</u> Jussila Aino Myllymäki Tapio, vpj Parkkila Väinö, pj Remes Aimo Vähätiitto Elina
<u>Opetustoimen lautakunta</u> Huovila Tuula Kumpulainen Pekka Kyllönen Jaana Littow Timo, vpj Manninen Riikka Pietikäinen Mika Seppä Marjatta, pj	<u>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta</u> Huovila Anna Isola Timo Kiiskilä Susanna Järvenpää Heidi, vp Laitinen Elena Pekkala Antti Tiikkainen Antti, pj
<u>Tekninen lautakunta/Tiejaos</u> Hietala Pirkko Kumpulainen Leena Lohvansuu Katariina, vpj Luonuansuu Kyösti Pernu Harri Saari Ilkka, pj Matti Puranen	<u>Yksilöjaos</u> Estola Ritva, varapj Liuska Viena Ojalehto Pauli, pj

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

Myllymäki Suvi-Marja Hannele
Mäenpää Tarja
Prättälä Martti
Remes Aimo
Vähätiitto Kai
Ylikoski Perttu

Käräjäoikeuden lautamiehet

Kyllönen Jaana Helena

Valtuuston kokoonpano 1.8.2021-31.12.2021

Nimi ja ammatti

Puheenjohtaja

Ristinen Esko, päästömittaaja

I varapuheenjohtaja

Kyllönen Jaana, lehtori, työterveyshoitaja (YAMK)

II varapuheenjohtaja

Autio Mika, maatalousyrittäjä

Puolue/ryhmä

Suomen Keskusta

SDP

Suomen Keskusta

Nimi ja ammatti

Ahola Marko, ravitsemustyöntekijä

Aittola Mira, agrologi

Andersson Anne, psykoterapeutti, terveydenhoitaja

Anttila, Pekka, yrittäjä

Haapakoski Niina, lähihoitaja

Isola Susanna, yrittäjä, parturi-kampaaja

Järvenpää Heidi, toimitusjohtaja

Koski Markku, eläkeläinen

Littow Timo, seurakuntamestari, yrittäjä

Loukkola Esko, linja-autonkuljettaja, yrittäjä

Mäki Laura, agrologi, maitotilayrittäjä

Pietikäinen Mika, maanviljelijä

Ruha Anne, maatalousyrittäjä

Saari Ilkka, rakennusmestari

Seppä Marjatta, eläkeläinen

Takalo Jaana, käsityönohjaaja-artesaani, sihteeri

Ylitalo Tero, betonityöntekijä

28.9.2021 alkaen Flankkila Timo, maanviljelijä

28.9.2021 ero Pekkala Antti, FM lukion lehtori

Puolue/ryhmä

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Kansallinen Kokoomus

Kansallinen Kokoomus

Kunnanhallituksen kokoonpano vuonna 1.8.2021-31.12.2021

Nimi ja ammatti

Puheenjohtaja

Anttila Pekka

I varapuheenjohtaja

Ruha Anne

II varapuheenjohtaja

Loukkola Esko

Puolue/ryhmä

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Perussuomalaiset

Haapakoski Niina

Isola Susanna

Saari Ilkka

Ylitalo Tero

Perussuomalaiset

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Suomen Keskusta

Lautakunnat ja jaokset 1.8.2021-31.12.2021

<u>Keskusvaalilautakunta</u> Isola Timo Kallinen Saara Laitinen Marko Manninen Riikka, vpj Tiikkainen Antti, pj	<u>Tarkastuslautakunta</u> Littow Timo, vpj Myllymäki Tapio Räisänen Juha Seppä Marjatta, pj Takalo Jaana
<u>Opetustoimen lautakunta</u> Ahola Marko, vpj Aitto-Oja Veli Huovila Tuula Järvenpää Heidi, pj Mäki Laura Pirnes Vesa Ronkainen Marika	<u>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta</u> Andersson Anne, pj Hankilanoja Juha Kangaskokko Anni Laitila Mikko Leinonen Tuure Mikkola Ari, vpj Raudaskoski Seija
<u>Tekninen lautakunta/Tiejaos</u> Aittola Mira Autio Mika, pj Lohvansuu Katariina Luonuansuu Kyösti Ojala Päivi, vpj Puranen Matti Ylikangas Arvi	<u>Yksilöjaos</u> Andersson Anne Mikkola Ari Salonurmi Ari-Pekka

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

Haaranen Jarno
Kallinen Saara
Kyllönen Jaana H
Mikkola Ari
Myllymäki Suvi-Marja Hannele
Ylitalo Tero

Käräjäoikeuden lautamiehet

Leinonen Tuure

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2021 ilmestyneessä julkaisussa ”Taloudellinen katsaus, talvi 2021” on ennustettu vuosien 2021 - 2024 taloudellista kehitystä ja lisäksi talouden kehitystä vuoteen 2026 asti. Maailmantalouden vuoden 2021 vahva 6,1 prosentin kasvun ennustetaan tasaantuvan vuonna 2022 ja sen jälkeen edelleen hidastuvan noin 3 prosenttiin. Kasvunäkymiä varjostavat pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio.

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 3,4 prosenttia vuonna 2021. Vuonna 2022 bruttokansantuotteen arvioidaan pysyvän 3 prosentissa, jonka jälkeen talouden kasvun arvioidaan hidastuvan noin 1,5 prosenttiin kahden seuraavan vuoden aikana. Ennusteen oletuksena on, että vuoden 2021 lopulla alkanut koronapandemian paheneminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021-2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana, sillä julkiset menot

ovat rakenteellisesti tuloja suuremmat. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti, kun talous elpyy ja alijäämä pienenee. Talouskasvun hidastuessa velkasuhteen arvioidaan jälleen kääntyvän kasvuun.

Helmikuussa 2022 julkaistiin ennakoarvioita kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätöksistä. Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous oli kokonaisuutena ottaen tasapainossa, mutta kuntien välillä oli suurta hajontaa. Ennakkotietojen mukaan Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki 66 kuntaa, kun edellisenä vuonna tulos oli alijäämäinen 27 kunnassa. 13 kunnan vuosikate jäi negatiiviseksi, kun vuotta aiemmin vain kahden kunnan vuosikate oli negatiivinen.

Kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,46 mrd. euroa. Kunnat saivat valtiolta koronatukea yhteensä noin 2,4 mrd. euroa, millä oli olennainen vaikutus kuntien hyvään tulokseen. Valtaosa koronatuesta, noin 1,5 mrd. euroa, myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Kuntien korotetun yhteisövero-osuuden osuus koronatuesta oli noin 600 milj. euroa ja muiden koronatukien osuus noin 300 milj. euroa

	2020	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	236	1,3	-2,9	3,4	3,0	1,5	1,4
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	85	2,3	-6,5	3,7	4,9	3,5	4,6
Kokonaistarjonta	321	2,5	1,5	3,4	3,6	2,1	2,4
Tavaroiden ja palvelujen vienti	85	6,8	-6,8	4,2	5,6	3,7	4,5
Kulutus	178	1,1	-3,1	3,1	2,8	1,1	1,3
yksityinen	121	0,7	-4,7	3,0	3,8	2,1	1,7
julkinen	58	2,0	0,5	3,3	0,7	-1,2	0,4
Investoinnit	57	-1,6	-0,7	1,4	2,8	2,3	2,1
yksityiset	45	-2,4	-3,4	3,6	3,0	2,6	2,5
julkiset	12	2,4	11,0	-7,4	1,7	1,2	0,3
Kokonaiskysyntä	321	2,4	1,7	3,4	3,6	2,1	2,3
kotimainen kysyntä	236	-0,4	-2,7	3,2	2,8	1,4	1,4

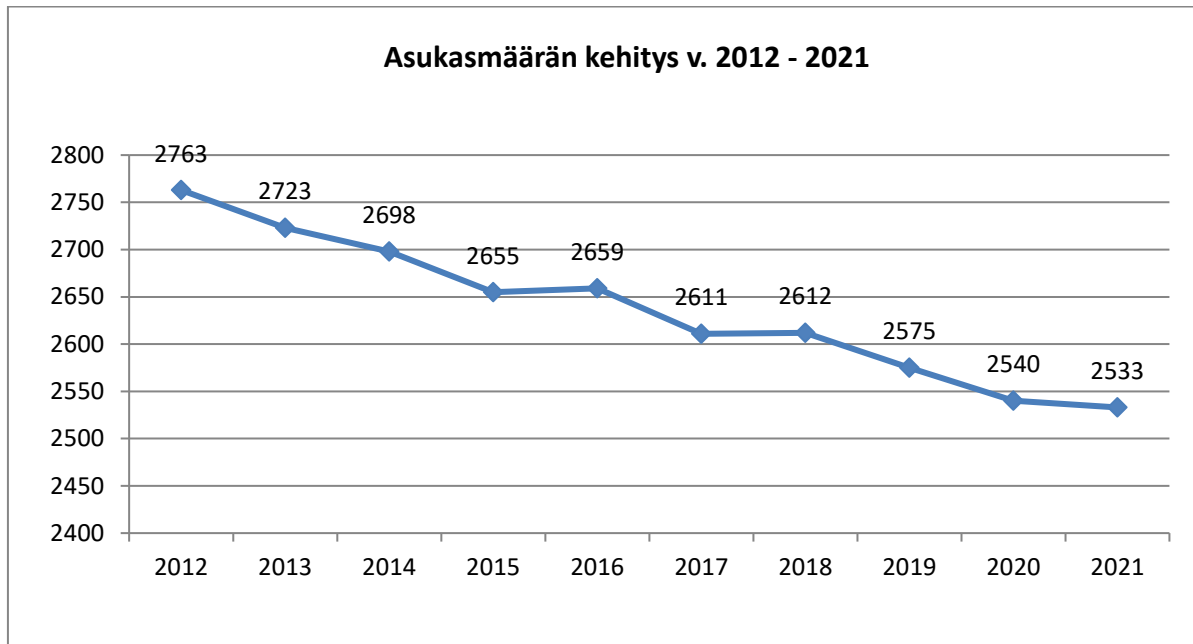
(Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, talvi 2021; Kuntaliitto, tiedote)

	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	240	236	249	262	271	281
Palvelut, määrän muutos, %	1,7	-3,6	3,9	2,6	1,4	1,3
Koko teollisuus, määrän muutos, %	2,6	-0,4	3,4	3,7	2,5	2,0
Työn tuottavuus, muutos, %	0,3	-0,0	3,2	0,8	1,0	1,1
Työlliset, muutos, %	1,0	-1,5	2,2	1,5	0,6	0,3
Työllisyysaste, %	71,6	70,7	72,4	73,5	74,0	74,2
Työttömyysaste, %	6,7	7,7	7,6	6,7	6,5	6,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,3	2,2	2,6	1,8	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,1	1,9	2,3	3,0	2,5	2,6
Vaihtotase, mrd. euroa	-0,7	2,0	2,0	2,4	2,6	2,6
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,3	0,8	0,8	0,9	1,0	0,9
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	53,2	57,3	55,9	53,7	53,1	52,5
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	42,2	42,1	43,5	42,0	41,9	41,7
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-0,9	-5,5	-2,8	-2,1	-1,3	-1,1
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-1,1	-5,5	-3,3	-2,5	-1,4	-1,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	59,5	69,5	67,7	67,1	67,5	67,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	44,3	52,9	51,8	51,3	51,6	51,7

(Lähde: Taloudellinen katsaus, Talvi 2021, Valtiovarainministeriö)

Oman alueen kehitys

Kärsämäellä oli 31.12.2021 2 533 asukasta (lähde: Tilastokeskuksen ennakkotilasto). Vuoden 2020 lopussa asukkaita oli 2 540 , joten vuoden aikana asukasmäärä väheni 7 hengellä. Väkilukutilastot perustuvat 2016 alkaen Tilastokeskuksen tietoihin. Vuoden aikana syntyi 29 ja kuoli 24 henkeä, luonnollinen väestönlisäys oli +5. Kokonaisnettomuutto oli – 11.

Kuva. Asukasmäärän kehitys Kärsämäellä vuosina 2012-2021.

Nivala-Haapajärven seutukunnan väkiluku 31.12.2021 oli 27 384 asukasta. Seutukunnan kuntien kuntien väkiluvut ovat seuraavat: Haapajärvi 6 803, Nivala 10 397 Reisjärvi 2 689, Pyhäjärvi 4 962 ja Kärsämäki 2 533. Seutukunnan väkiluku laski edelliseen vuoteen verrattuna -295 asukkaalla. Väkiluku väheni kaikissa seutukunnan kunnissa, vuodesta 1995 lukien seutukunnan väkiluku on ollut laskeva.

Kärsämäen kunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 9,1 %, vuoden 2020 lopussa se oli 12,3 %. Nivala-Haapajärven seutukunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 8,5 % ja Pohjois-Pohjanmaalla 10,9 %. Vuoden 2021 lopun tilanteen mukaan työttömyysaste oli Nivalassa 7,8 %, Haapajärvellä 7,9 %, Pyhäjärvellä 11,9 % ja Reisjärvellä 7,0 %.

NIVALA-HAAPAJÄRVEN SEUTU												
	Haapajärvi		Kärsämäki		Nivala		Pyhäjärvi		Reisjärvi		Yhteensä	
MYÖNNETYT YRITYSTUET (1.1.2021 - 31.12.2021)	€	lkm.	€	lkm.	€	lkm.	€	lkm.	€	lkm.	€	lkm.
ELY-keskus/EAKR *	871 810	3	194 195	3	631 220	2	14 400	1	104 260	1	1 815 885	10
ELY-keskus/EMR	130 794	4	249 239	1	195 013	5	33 000	1	163 119	3	771 165	14
Valtiokonttori/kustannustuki	60 405	11	15 113	4	639 024	23	42 435	8	9 382	3	766 359	49
Leader-toimintaryhmä ***	103 983	4	104 199	5	110 340	13	83 974	5	8 800	1	411 295	28
YHTEENSÄ:	1 166 992		562 746		1 575 597		173 809		285 561		3 764 704	

Taulukko: Seudun kuntiin maaseudun kehittämisohjelmasta saadut yritystuet v.2021

Kärsämäellä toimivat yritykset saivat Business Finlandin kautta rahoitusta vuonna 2021 854 072 euroa. Vuoden 2021 aikana Kärsämäellä perustettiin 17 yritystä ja yritysten poistuma kaupparekisteristä oli yhteensä 10 kpl.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

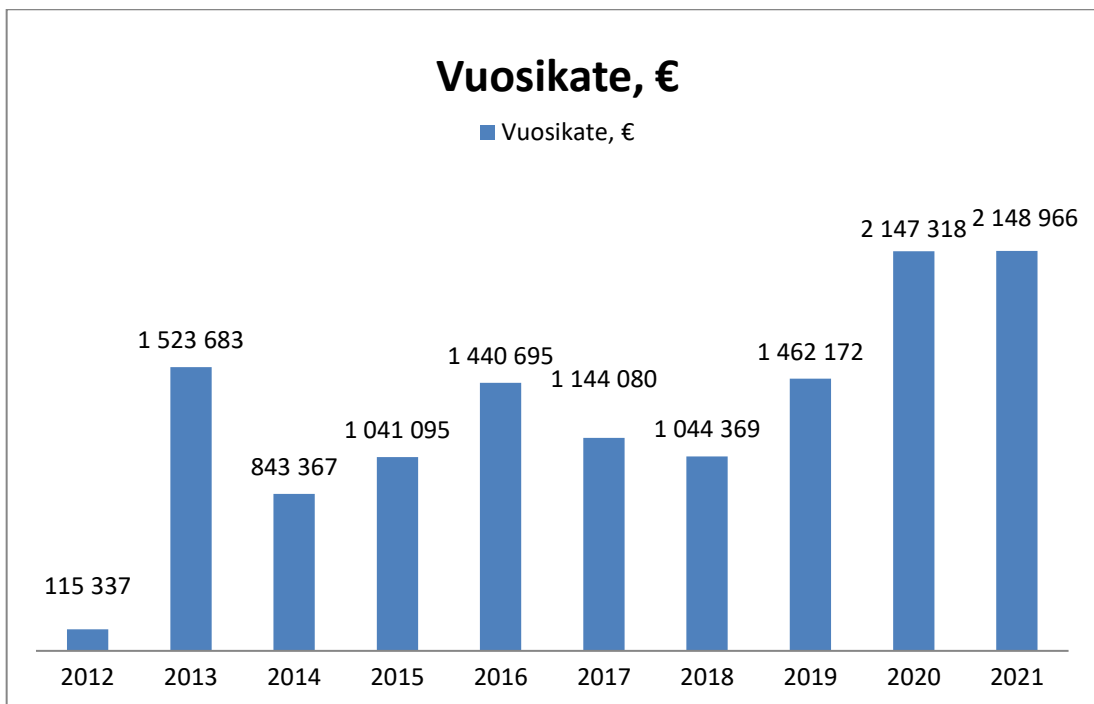
Verotulot ovat vuonna 2021 yhteensä 8 035 745 euroa. Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 14,42 % (1 012 917 euroa). Alkuperäisessä talousarviossa verotulojen kokonaiskertymäksi arvioitiin 7 351 000 euroa, talousarviomuutosten jälkeen arvio oli 7 781 000. Lopulliset verotulot toteutuivat 254 745 euroa muutettua talousarviota suurempina. Kunnallisveroverotuloja kertyi 6 313 256 euroa, mikä on 525 5375 euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Kiinteistöveroja kertyi budjetoidusti 587 895 euroa. Yhteisöveron tuotto oli 1 134 604 euroa, 432 273 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Yhteisöveron jako-osuutta oli korotettu edellisvuoden tavoin myös verovuodelle 2021 10 % -yksiköllä.

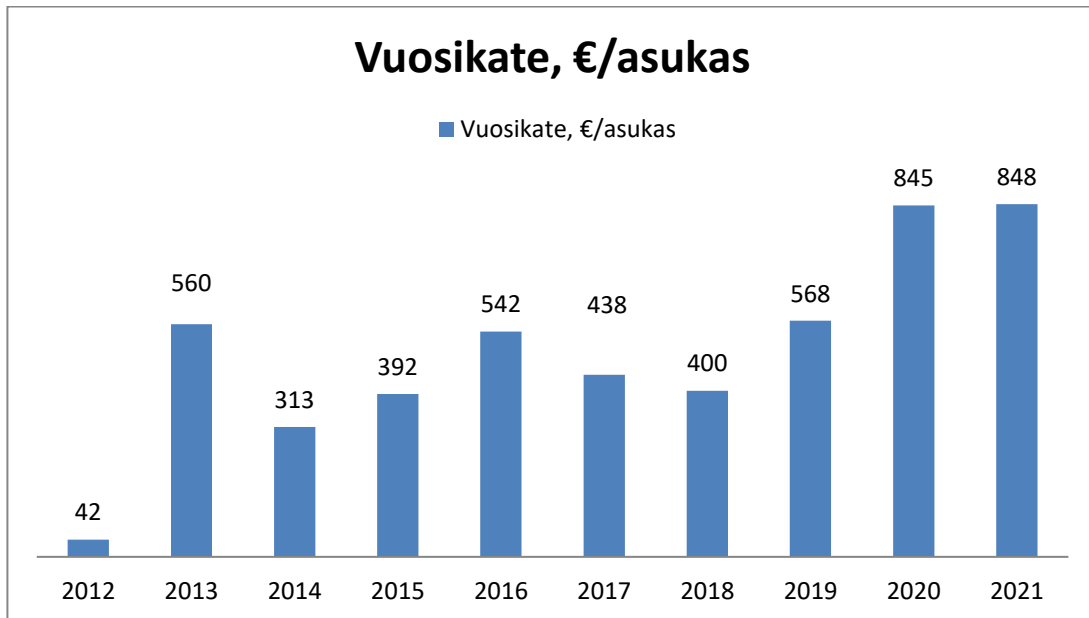
Valtionosuuksia kertyi 11 860 191 euroa. Valtionosuudet vähenivät edellisestä vuodesta 197 491 euroa.

Toiminnan ja talouden muutokset

Tilinpäätös muodostui 1 395 540 euroa ylijäämäiseksi. Ylijäämä oli 88 039 euroa edellisen vuoden tilinpäätöstä pienempi. Vuosikate oli vuonna 2021 2 148 966 euroa ja se kasvoi 1 648 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Kuva. Vuosikatteen kehitys Kärsämäellä 2012– 2021.

Kuva. Vuosikate asukasta kohden Kärämäellä vuosina 2012 – 2021

Kunnan lainakanta 31.12.2021 oli 10 735 412 euroa, 4 238 e/asukas. Lainamäärä väheni vuodesta 2020 1 038 254 euroa.

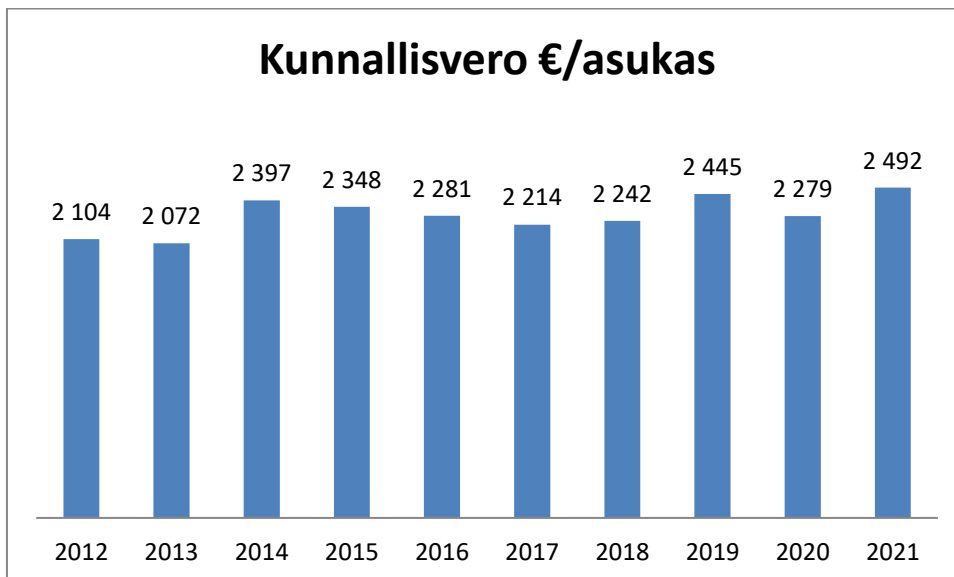
Maailmanlaajuinen koronapandemia vaikutti edelleen merkittävästi kunnan toimintaympäristöön ja toimintaan myös toimintavuonna 2021. Kärämäen kunta on noudattanut toiminnassaan Pohjois-Pohjanmaan alueellisen koronakoordinaatioryhmän kulloinkin voimassaolleita suosituksia. Epidemian alusta alkaen kunnassa on toiminut kunnanjohtajan koolle kutsumana laajennettu johtoryhmä joka on koordinoinut vaadittavia toimenpiteitä ja ohjeistuksia. Laajennettu johtoryhmä on kokoontunut tarpeen mukaan, pääsääntöisesti viikoittain. Kärämäellä onnistuttiin hyvin hillitsemään koronapandemian leviämistä myös vuonna 2021, eikä laajoja paikallisia epidemioita paikkakunnalla tavattu.

Poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Käyttötalouden osalta talousarvio alittui kokonaisuutena nettona 104 349€. Talousarvio ylittyi opetus-toimenlautakunnan ja keskusvaalilautakunnan osalta. Opetustoimen lautakunnan ylitys johtui pääasiassa perusopetuksen budjetoitua suuremmista henkilöstökustannuksista. Keskusvaalilautakunnan ylityksen syynä olivat tilikaudelle 2021 kirjatut Aluevaaleja koskevat kustannukset.

Kunnanhallituksen alaisessa toiminnassa alitusta oli yhteensä 196 205 €, toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän johtuen erityisesti STM:n koronakorvauksista. Hyte-lautakunnassa alitus oli 19 121 euroa euroa, kertyen pääasiassa henkilöstökustannuksista. Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa alitusta oli 12 940 €. Toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän ja palvelujen ostot toteutuivat arvioitua pienempinä. Tarkastuslautakunnan talousarvioalitus oli 2 439 €.

Verotulot toteutuivat 254 745 € budjetoitua paremmin. Valtionosuuksia saatiin 30 191 € arvioitua enemmän.

Kuva. Tulovero asukasta kohden vuosina 2012- 2021.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tätä tilinpäätöstä laadittaessa Venäjä käynnisti 24. helmikuuta 2022 sotilaallisen hyökkäyksen Ukrainaan. Sodan vaikutuksia Suomeen on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida luotettavasti, mutta sota kuitenkin väistämättä pienentää aikaisemmin ennustettua talouskasvu-uraa. Vaikutusta on myös julkisen sektorin menoihin ja tuloihin sekä kuntatalouteen.

Valtuuston 7.12.2021 hyväksymä vuoden 2022 talousarvio on ylijäämäinen niin talousarviovuoden, kuin suunnitelmavuosienkin 2023 – 2024 osalta. Talousarvion ja taloussuunnitelmien mukaisesti tavoitteena on tasapainossa oleva kuntatalous. Jotta valtuuston hyväksymän taloussuunnitelman tavoitteena oleva tilikausien positiivinen tulos voidaan saavuttaa, edellytetään sekä kuluvalle tilikaudella sekä suunnitelmavuosilla edelleen erittäin maltillista toimintamenojen kasvua. Kärsämäen kunnalla on useiden ylijäämäisten tilinpäätösten myötä syntynyt taseeseen kohtuullinen puskuri, josta on etua myös tulevassa epävarmuuden tilassa.

Toimintaympäristön merkittävimmät riskit liittyvät maailmanpolitiikan epävakaaseen kehitykseen, koronapandemian jatkumiseen sekä sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukseen kuntien rahoituspohjaan. Toisaalta hiilineutraalin energiatuotannon murros ja muun muassa tuulivoimaan panostaminen tuovat uusia mahdollisuuksia myös Kärsämäelle.

Kunnan omien toimenpiteiden lisäksi kuntatalouteen vaikuttaa merkittävästi kunnille annettavien tehtävien ja velvoitteiden kehitys. Valtio on leikannut 2010-luvulla rajusti hyvinvointipalvelujen järjestämiseen tarkoitettua rahoitusta kunnilta, kuntien tehtäviä ja velvoitteita ei ole kuitenkaan vähennetty. Tulevaisuuden epävarmuutta lisää mahdollisuus, että kuntien tehtäviä ja velvoitteita tullaan lisäämään, vaikei kuntatalous kestäisi yhtään uutta kustannuksia aiheuttavaa lisävelvoitetta.

Kunnan työllisyyden, työpaikkaomavaraisuuden ja elinkeinoelämän edellytysten parantamiseen liittyy tulevana vuosina uuden vuosille 2019-2023 ulottuvan kuntastrategian mukaisesti. mm. matkailuun ja markkinointiin sekä kunnan asuntotilanteeseen panostaminen. Vuoden 2022 talousarvion ja toimintasuunnitelman tavoitteet on asetettu kuntastrategian mukaisesti.

Kärsämäen kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut on ulkoistettu 30.6.2027 saakka voimassaolevalla palvelusopimuksella. Sote-palveluiden ulkoistuksen tavoitteena on ollut säilyttää sote-palvelut lähipalveluina ja parantaa niitä entisestään sekä säilyttää alan työpaikat kunnassa, ratkaisulla haetaan myös taloudellista säästöä ja kustannusten ennustettavuutta. Ratkaisu on tuonut kaivattua vakautta kuntatalouteen. Palvelusopimus vastuineen siirtyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 lukien.

1.6 Kunnan henkilöstö

Henkilöstötilinpäätös antaa tiivistettyä tietoa henkilöstöön liittyvissä asioissa.

Henkilöstön määrä 31.12.2021

Seuraavassa taulukossa on esitetty 31.12.2021 kunnan palveluksessa olleen henkilöstön määrä. Yhteensä henkilökunnan lukumäärä oli 137 henkilöä.

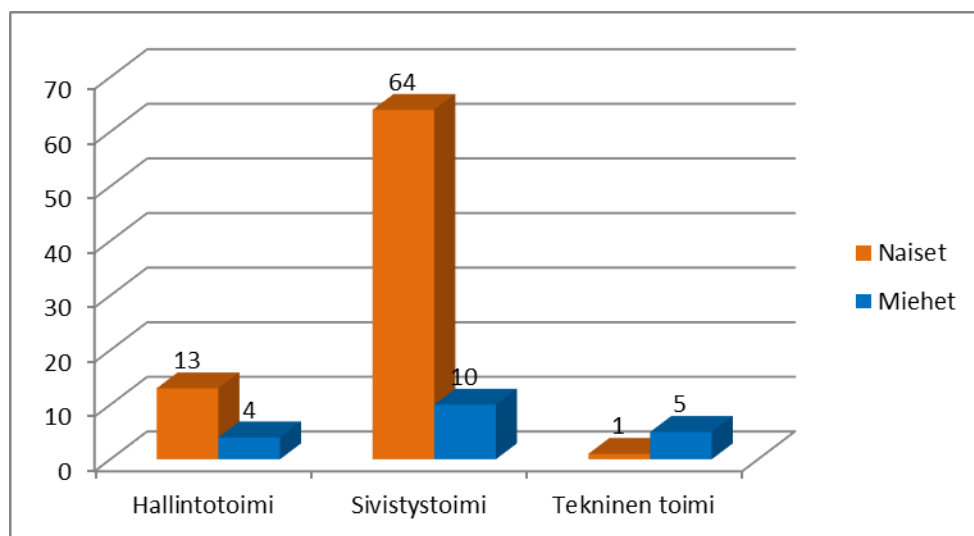
Hallintotoimeen kuuluvat keskushallinnon sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen henkilöstö. Sivistystoimen alaisuuteen kuuluvat opetustoimen hallinnon, perusopetuksen, toiseen asteen opetuksen, varhaiskasvatuksen, kirjasto- ja kulttuuritoimen sekä liikunta- ja nuorisotyön henkilöstö.

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä 2021	Yhteensä 2020
Hallintotoimi	17	6	1	24	27
Sivistystoimi	74	28		102	95
Tekninen toimi	6	4	1	11	7
Kaikki yhteensä	97	38	2	137	129

Taulukko: Henkilöstön määrä 31.12.2021.

Henkilöstön sukupuolijakauma

Vakinaista henkilökuntaa on 97, naisia 78 ja miehiä 19.

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön sukupuolijakauma 31.12.2021

Vakinaisen henkilöstön ikärakenne ja keski-ikä

Suurin ikäryhmä on 55–59-vuotiaat, joihin kuuluu 22 % vakinaisesta henkilöstöstä. Alle 50-vuotiaita on 48 %.

	Ikäryhmä/henkilölukumäärä								Yhteensä
	-29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	
Hallintotoimi			2	1		2	7	5	17
Sivistystoimi	9	7	14	10	4	7	13	10	74
Tekninen toimi						1	1	4	6
Yhteensä	9	7	16	11	4	10	21	19	97

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma 31.12.2021

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 47,6 vuotta. Koko kunta-alalla vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 45,6 vuotta vuonna 2020.

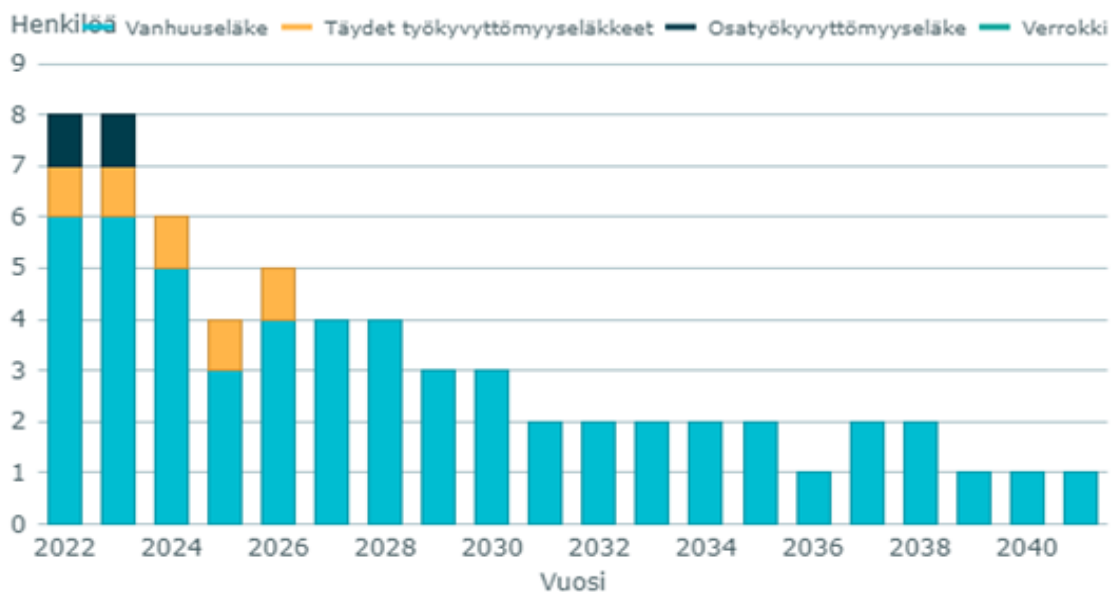
	2021	2020
Hallintotoimi	54,8	56,6
Sivistystoimi	45,0	46,7
Tekninen toimi	59,8	58,8
Yhteensä	47,6	49,4

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön keski-ikä hallintokunnittain

Eläköityminen

Vuoden 2021 aikana vanhuuseläkkeelle siirtyi 9 henkilöä vakituisesta palvelussuhteesta. Seuraavassa taulukossa on esitetty Kevan tilaston mukainen eläköitymisennuste. Ennuste perustuu vuoden 2020 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2022 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Eläköitymisennuste

Taulukko: Eläköitymisennuste 2022–2040

Eläkemaksut

Palkkaperusteista eläkemaksua maksavat sekä palkansaaja että työnantaja kaikesta työstä, josta karttuu eläkettä. Palkkaperusteisen eläkemaksun lisäksi osa työnantajista maksaa eläkemenoperusteista maksua. Eläkemenoperusteinen maksu perustuu maksussa oleviin, ennen vuotta 2005 karttuneisiin eläkkeisiin.

Eläkemaksut	2021	2020
Eläkemenoperusteinen maksu	398 420	390 011

Taulukko: Työnantajan eläkemaksut

Henkilöstön vaihtuvuus

Kertomusvuonna vakinaisen henkilöstön virka-/työsuhteita alkoi 9 ja päättyi 13.

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus	2021
Alkaneet palvelussuhteet	9
Päättyneet palvelussuhteet	13
- eläke	9
- muut	4

Taulukko: Henkilöstön vaihtuvuus

Osaamisen kehittäminen

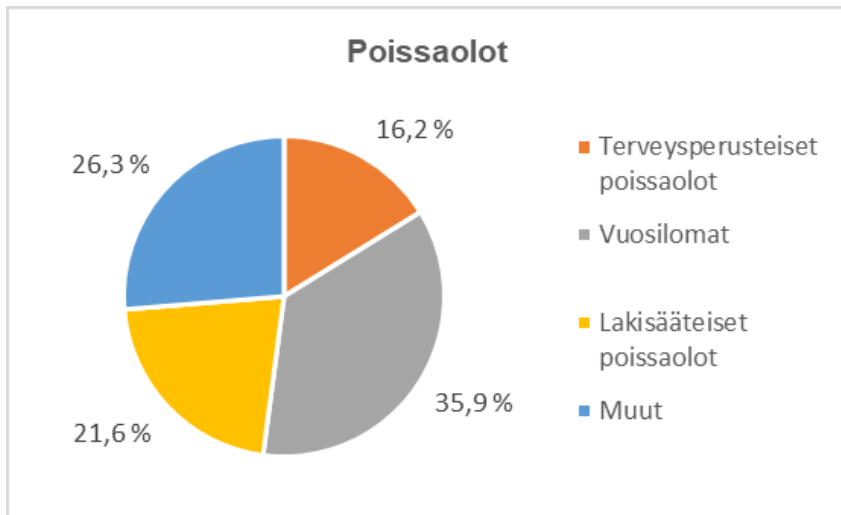
Ammattiyhdistys- ja muihin koulutuksiin osallistui 28 henkilöä yhteensä 98 kalenteripäivää.

	Henkilöt	Päivää
Koulutus, palkaton	6	11
Luottamusmieskoulutus	2	6
Muut opinnot, palkaton	3	17
Omaehtoinen palkallinen koulutus	5	15
Opintovapaa, palkaton	2	15
Oppisopimuskoulutus, palkaton	1	11
Työnantajan järj. työn edell. koulutus	3	6
Täydennyskoulutus, palkallinen	6	17
Yhteensä	28	98

Taulukko: Koulutuksiin osallistuminen

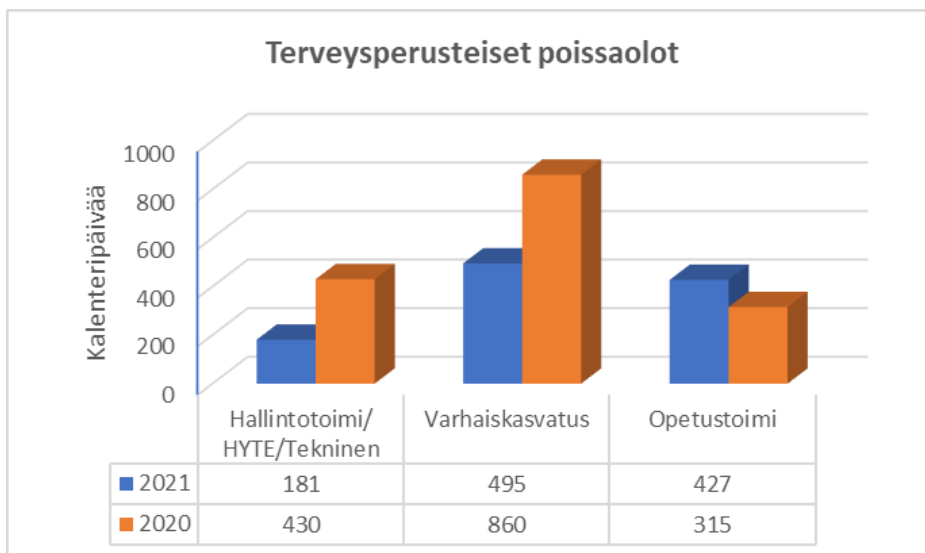
Poissaolot

Koko henkilöstön poissaolopäiviä kertyi yhteensä 8135 kalenteripäivää. Terveysperusteisia poissaoloja oli 1315 päivää, vuosilomia 2922 päivää, lakisääteisiä poissaoloja (mm. hoito-, äitiys-, isyys-, tilapäiset hoitovapaat ja opintovapaat) 1756 päivää ja muita poissaoloja 2142 päivää (mm. palkattomat työ- ja virkavapaat, ylityö- ja koulutusvapaat).

Taulukko: Poissaolot syyn mukaan

Terveysperusteisia poissaoloja ovat työntekijän sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön terveysperusteiset poissaolot.

Terveysperusteiset poissaolot, kalenteripv	Hallintotoimi/HYTE/Tekninen	Varhaiskasvatus	Opetustoimi	Poissaoloajan palkka, €, keskim.
1 - 3	18	79	139	88 177
4 - 29	18	175	154	3 902
30 - 60	31	36	134	2 577
61 - 90		205		
91-180	114			8975
180-				
Yhteensä	181	495	427	103 631
Em. poissaoloista:				
työtapaturmat	3			255

Taulukko: Vakinaisen henkilöstön terveysperusteisten poissaolojen kestot ja poissaoloajan palkka. Koko vuoden palvelussuhteessa olleella henkilöstöllä 36:lla ei ollut lainkaan terveysperusteisia poissaoloja.

Henkilöstömenot

Tuloslaskelmaan kirjattuja palkkoja ja muita henkilöstökuluja maksettiin 5 730 360 euroa, lisäystä edelliseen vuoteen 4,3 %.

Henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot	4 435 321	4 245 078
Eläkekulut	1 162 875	1 120 244
Muut henkilösivukulut	132 163	116 898
Yhteensä	5 730 360	5 482 287

Taulukko: Henkilöstökulut vuosina 2020 – 2021

Työterveyshuolto ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Työterveyshuollon palvelut on ostettu Terveystalo Kuntaturva Oy:ltä. Työterveyshuollon tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työympäristö ja hyvin toimiva työyhteisö, työperäisten sairauksien ehkäisy sekä työ- ja toimintakyvyn edistäminen.

Työterveyshuollon bruttomenot vuonna 2021 olivat 38 688 euroa (49 868 euroa vuonna 2020). Työterveyshuollon kustannukset sisältävät henkilöstön työterveyshuollon lisäksi sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset. Kela korvaa 50 % – 60 % työterveyshuollon kustannuksista.

Työterveyshuollon tavoitteena on myös kunnallisen palvelutuotannon tuloksellisuuden edistäminen ja henkilöstön työelämän laadun parantaminen antamalla vaikutusmahdollisuuksia omaa työtään ja työyhteisöään kokevien päätösten valmisteluun. Vaikutuskanavana on yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana 3 kertaa.

Kunnanhallitus on 10.9.2012 § 252 päättänyt erityistyölasien hankinnasta työnantajan kustannuksella. Korvaus on 100 euroa kehyksistä ja määritetyt linssit. Kunnanhallitus on 21.1.2019 § 9 päättänyt ottaa käyttöön liikuntaetujärjestelmän henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi. Vuoden 2021 aikana etujärjestelmä on laajennettu koskemaan myös hieronta- ja fysioterapiapalveluita. Etua myönnetään yhteensä 240 euroa/hlö/vuosi, josta hieronta-/fysioterapiaetua voi käyttää enintään puolet.

Henkilöstön virkistäytymispäiviä järjestetään 1-2 kertaa vuodessa.

	2021	2020
Terveystarkastusten käynnit yhteensä, kpl	205	310
lääkärit	17	30
terveydenhoitajat	49	55
fysioterapeutit		3
psykologit	7	6
laboratorio	132	216
Sairaanhoitokäynnit yhteensä, kpl	588	795
lääkärit	141	200
terveydenhoitajat	66	177
laboratorio	381	418
Työpaikkaselvitykset yhteensä, t		7
lääkärit		
terveydenhoitajat		4
fysioterapeutit		3
Yksilön neuvonta- ja ohjaukset yhteensä, kpl	180	166
lääkärit	10	7
terveydenhoitajat	158	147
fysioterapeutit	12	11
psykologit		1
Ryhmän neuvonta ja ohjaus, t		2,5
lääkärit		
terveydenhoitajat		2,5
fysioterapeutit		

Taulukko: Työterveyshuollon toimintatiedot 2020 – 2021

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta

Valtuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet päävastuualueille vuosittain talousarviossa. Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu puolivuositin. Osavuositarkastusraportointia on kehitetty tiiviimmäksi ja informatiivisemmaksi, johdon talousraportointia ja mittaristoja kehitetään yhteistyössä Kuntien Hetapalvelut Oy:n kanssa.

Henkilöstöriskit

Henkilöstöhallinnon sisäisessä tarkkailussa ja suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota mahdollisiin henkilöstöriskeihin. Avainhenkilöille luodaan varahenkilöjärjestelmä, mikä on toimialueen päällikön vastuulla.

Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 47,6 vuotta. Eläköityvien määrä ajalla 2022-2031 on 47 henkilöä, eli noin 45 % kunnan vakituisesta henkilöstöstä. Henkilöstön rekrytoinnista ja palkkauksesta

päätetään kunnan hallintosäännön mukaisella tavalla. Johtoryhmän viranhaltijoiden sijaisuudet on määritetty hallintosäännössä. Palkkauksesta päätettäessä otetaan huomioon alan virka- ja työehtosopimuksen määräykset ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamat ohjeet. Apuna rekrytoinneissa käytetään Kuntarekry- rekrytointipalvelua. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit on tunnistettu ja näitä pyritään välttämään kehittämällä henkilöstön hyvinvointia ja työnantajakuva.

Työntekijöiden pitkittyvät sairauspoissaolot aiheuttavat myös henkilöstöön liittyvän riskin. Sairauspoissaolojen riskin pienentämiseksi työterveyshuolto tekee 3-5 vuoden välein työpaikkakäynnit, joissa karotetaan työpaikan fysikaaliset, kemialliset ja biologiset altisteet, psyykkiset sekä fyysiset kuormitustekijät ja tapaturmavaarat. Ikäryhmätarkastukset tehdään 45, 50, 55, 60 ja 65 vuotta täyttäneille. Työntekijöille, joilla todetaan alentunut työkyky, ohjataan kuntoutukseen.

Tapaturmien torjunta ja vaaratilanteiden ehkäisy toteutuu Kärsämäen kunnan yleisten toimintaohjeiden työpaikoilla esiintyviin tilanteisiin –ohjeen mukaisesti (Työsuojelutoimikunta, 2013) Työsuojelutoimikunta yhdessä työterveyshuollon kanssa laatii kunnan henkilöstölle työsuojeluhuollon toimintasuunnitelman, joka kolmen vuoden välein tarkistetaan. Työntekijän erityisissä ongelmissa työnjohdolla on käytössä ”Varhaisen tuen malli” -opas, jonka kunnanhallitus on hyväksynyt 16.5.2011

Sairauspoissaolojen seuranta vastuu on hallinnonalan johtavalla viranhaltijalla sekä viranhaltijalla, joka myötäilee henkilöstölle sairauspoissaoloja. Työnantajan on myös ilmoitettava työterveyshuoltoon työntekijän pitkistä sairauspoissaoloista viimeistään silloin kun poissaolo on jatkunut 30 vrk ajan. Työterveyshuollon on viimeistään 90 sairauspäivän (arkipäiviä) jälkeen arvioitava jäljellä oleva työkyky. Kuukauden välein lähetetään työterveyshuoltoon yli kuukauden kestäneet sairauspoissaolot.

Talouriskit

Talouden kehitysnäkymien epävarmuus on lisääntynyt huomattavasti epävakaa maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi. Yritysten ja kuluttajien toiminnassa tapahtuvien muutosten ennakointi ja niiden vaikutusten arviointi on haasteellista. Valtiontalouden tasapainottamistoimenpiteillä sekä lainsäädännön muutoksilla ja kuntien velvoitteiden lisäämisellä on myös vaikutuksensa kunnan toimintaan ja talouteen.

Kunnan antamien takausten jäljellä olevan pääoman määrä 31.12.2021 oli 10,5 milj. euroa. Kärsämäen kunnan lainakanta oli 31.12.2021 10 735 412 euroa, lainasalkkuun sisältyy korkoriski 2/3 lainoista ollessa sidottuna lyhyisiin korkoihin, jolloin ne ovat alttiina markkinakorkojen vaihteluille. Noin kolmannes kunnan lainasalkusta on sidottuna pitkään 10 v. korkoon.

Kunnan sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnan sijoitussalkku oli vuoden 2021 lopussa kirjanpitoarvoltaan 9,97 milj. euroa. Sijoitusten tuottoon liittyvä riski kytkeytyy maailmantalouden epävakauteen.

1.8 Ympäristötekijät

Kunnalla ei ole tarvetta jätevedenpuhdistamon laajalle peruskunnostukselle tai päästökauppaa harjoittavaa yritystoimintaa. Kunnassa ei ole myöskään sattunut laajoja veteen, maahan tai ilmaan kohdistuneita ongelmapäästöjä.

Kärsämäen kuntastrategian mukaisesti otamme kaikessa kunnan toiminnassa huomioon kestävä kehityksen, luontoarvot sekä panostamme osaltamme ilmastonmuutoksen torjuntaan.

1.9 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä. Hankinnoissa noudatetaan la-
kia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoi-
tukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Vuoden 2021 aikana valtuuston tekemistä päätöksistä ei tehty kunnallisvalituksia. Kunnanhallituksen
tiedossa ei ole sellaisia lakisäätteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän
hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus
tai oikeusseuraamus.

Sisäisen valvonnan toteutusta ohjaa valtuuston hyväksymä hallintosääntö. Kunnan valvonta jakaantuu
ulkoiseen valvontaan ja sisäiseen valvontaan. Ulkoisen valvonnan tärkein osa on tilintarkastus, jota to-
teuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakon-
sernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on ta-
loudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Riittävän ja toimivan
sisäisen valvontajärjestelmän luomisesta, ohjeistuksesta, ylläpitämisestä ja seurannasta vastaa kunnan-
hallitus. Jokainen viranhaltija vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta, jolla varmennetaan
mm. määräysten noudattaminen ja toiminnan tuloksellisuus. Erityinen vastuu sisäisen valvonnan asi-
anmukaisuudesta on tilivelvöllisillä. Ulkoinen ja sisäinen valvonta muodostavat yhtenevän toisiaan täy-
dentävän ja kattavan valvontajärjestelmän. Kunnan tilintarkastaja antaa tarkastuskertomuksessaan
lausunnon sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- **Strateginen suunnittelu;** Valtuusto on vahvistanut kunnan strategian vuosille 2019 -2023.
- **Taloussuunnitelma ja talousarvio,** jotka valtuusto käsittelee vuosittain joulukuussa.
- **Toiminnan ja talouden raportointi,** jota toteutetaan kunnanhallituksen vuosittain vahvistamien talous-
arvion täytäntöönpano-ohjeiden puitteissa.
- **Johtamisjärjestelmä,** joka on määritetty pääosin kunnan hallinto- ja toimintasäännössä.
- **Hyvä hallintotapa,** jonka keskeinen elementti on julkisuusperiaatteen noudattaminen.
- **Henkilöstöhallinto**
- **Riskien tunnistaminen ja hallinta**
- **Lakien, ohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta**

Hallintokunnissa on tunnistettu, että sisäinen valvonta on osa jokapäiväistä toiminnan johtamista.
Tätä kautta parannetaan toiminnan tehostumista ja kunnan tuottavuuden paranemista.

Riskikartoitukset ja riskien hallintasuunnitelmat

Riskienkartoitus tehdään vakuutusten kilpailutuksen yhteydessä kerran valtuustokaudessa, vakuutuk-
set on kilpailutettu loppuvuodesta 2021. Turvallisuussuunnitelmat on tehty. Kiinteistöissä on käytössä
murtohälytysjärjestelmät.

Kunnan riskien hallinta sisältää riskien kartoituksen, analysoinnin ja hallintasuunnitelman. Hallintasuunnitelma pitää sisällään seuraavat osiot:

- **toimintaketjujen ns. vaarallisten työyhdistelmien varmistus**
- **henkilöstöriskien hallinta**
- **omaisuusriskien hallinta**
- **tietoturvallisuusriskien hallinta**

Sisäisen valvonnan raportti annetaan kunnanhallitukselle edelliseltä vuodelta seuraavan vuoden alkupuolella. Raporttiin on koottu kunnanhallituksen ja lautakuntien alaisen toiminnan selvitykset. Valtuustolle sisäinen valvonnan havainnoista ja toimivuudesta raportoidaan kunnan tilinpäätöksessä. Sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2020 on ollut kunnanhallituksen käsiteltävänä 29.3.2021

Kunnan talousarvion- ja verotulojen toteutuminen, työttömyys, asukasluku sekä varainhoitajan raportti raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle. Tytäryhtiöiden raportointia toteutetaan vuosittain.

Kunnan ja kunnan konsernin tyttärien osavuosikatsaus on annettu kerran vuodessa kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Osavuosikatsaus on 1.1.- 30.6 ja tilinpäätös 1.1. - 31.12.

Valtuuston talousarviossa asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu ja niistä on raportoitu tilinpäätöksen kohdassa talousarvion toteutuminen. Lopullisessa talousarviossa kunnan tilikauden ylijäämä oli 770 530 euroa ja tilinpäätöksen mukainen tilikauden ylijäämä on 1 395 540 euroa.

Tietoturvallisuus

Kunnanhallitus on 12.10.2011 päättänyt tietoturvallisuusorganisaatiosta ja tietoturvallisuusohjeista, joita jokainen tietotyötä tekevä on velvollinen noudattamaan. Tietoturvallisuus ja siihen liittyvä riskienhallinta ovat muodostuneet entistä tärkeämmiksi mm. koska palvelutoiminnan riippuvuus atk-järjestelmien katkottomasta ja virheettömästä toiminnasta kasvavat jatkuvasti, yleiset tietosuojavaatimukset ja talouden riskien mahdollisuus lisääntyvät. Tietoturvallisuuden seuranta kuuluu osana esimiesvastuuseen, ja sen on oltava jatkuvaa organisaation kaikilla tasoilla. Tietoturvakäytännöt on päivitetty tietosuoja-asetuksen astuessa voimaan vuonna 2018. Kärsämäen kunta osallistuu alueelliseen tietosuoja-yhteistyöhön ja tietohallinnon kehittämiseen Joki-ICT Oy:n ja sen muiden asiakkaiden kanssa. Kunta osallistuu myös vuonna 2021 käynnistyneeseen organisaation digi- ja kyberturvallisuutta kehittävään Digityy-hankkeeseen yhteistyössä alueen muiden kuntien ja julkisorganisaatioiden kanssa.

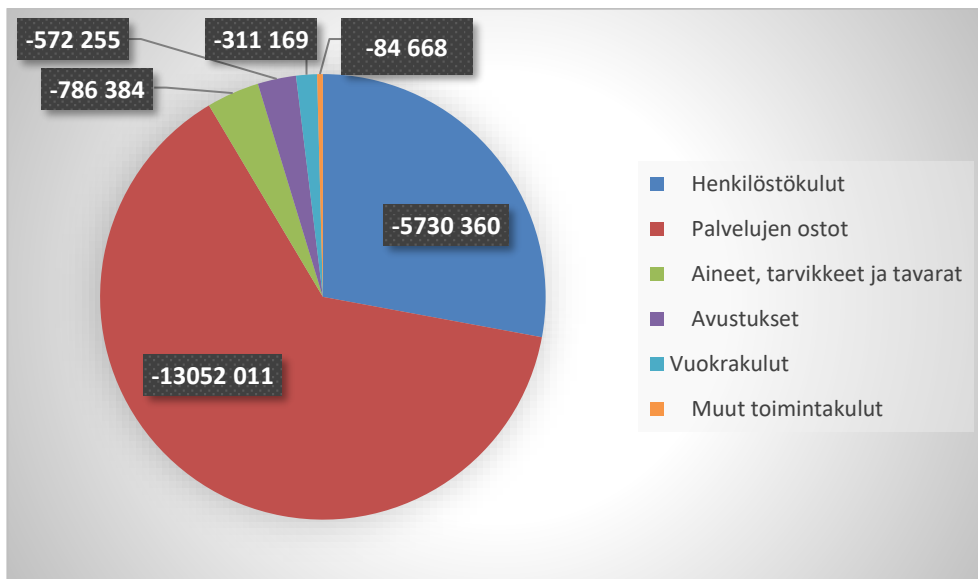
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tässä esitetyssä tuloslaskelman tarkastelussa on otettu huomioon ainoastaan ulkoiset tulot ja menot.

Toimintatuotot olivat vuonna 2021 2 047 826 euroa. Ne kasvoivat 137 287 (7,2 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuotoissa myyntituottoja kertyi 206 282 euroa edellisvuotta vähemmän. Maksutuotot kasvoivat 74 121 euroa. Tuet ja avustukset kasvoivat puolestaan 253 440 euroa, johtuen erityisesti STM:n koronakorvauksista. Vuokratuotot lisääntyivät vuoden 2020 tasosta 30 282 euroa. Muut toimintatuotot vähenivät 14 274 euroa.

Toimintakulut olivat vuonna 2021 20 536 847 euroa. Ne kasvoivat 839 975 euroa (7,2 %) verrattuna edelliseen vuoteen. Palkat ja palkkiot olivat vuonna 2021 4 435 321 euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 190 244 euroa, 4,5%. Henkilösivukulut olivat vuonna 2021 1 295 039 euroa, 57 830 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Palvelujen ostot olivat vuonna 2021 13 052 011 euroa, mikä on edelliseen vuoteen verrattuna 574 113 euroa enemmän. Aineiden ja tarvikkeiden ostot olivat puolestaan 786 384 euroa, 39 851 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2021 avustuksia myönnettiin 572 255 euroa, 34 441 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Vuokratulot olivat vuonna 2021 311 169 euroa 24 209 euroa enemmän kuin vuonna 2020. Muut toimintakulut olivat vuonna 2021 84 668 euroa, 11 829 euroa edellisvuotta vähemmän.

Kuva. Toimintakulut erittäin vuonna 2021.

Vuoden 2021 toimintakate oli -18 489 021 euroa. Toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 3,95%, 702 689 euroa. Toimintakate on tuottojen ja kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.

Tämä tunnusluku oli vuonna 2021 9,97 % ja edellisvuonna se oli 9,70 %.

Verotulot ovat vuonna 2021 yhteensä 8 035 745 euroa. Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 14,4 % (1 012 917 euroa). Kunnallisveroverotuloja kertyi 6 313 246 euroa, mikä on 525 527 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Kiinteistöveroja kertyi 587 895 euroa. Kiinteistöverojen tuotto oli 55 117 euroa enemmän kuin vuonna 2020. Yhteisöveron tuotto oli 1 134 604 euroa, 432 273 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Vuoden 2021 tuloveroprosentti oli 21,50 %, tuloveroprosentti on ollut sama vuodesta 2014 saakka. Kiinteistöveroprosentit olivat: yleinen veroprosentti 0,93 %, vakituiset asunnot 0,65 %, muut asuinrakennukset 1,10 %, voimalaitos 2,85 % ja yleishyödylliset yhteisöt 0,00 % ja rakentamattomat tontit 3,00 %.

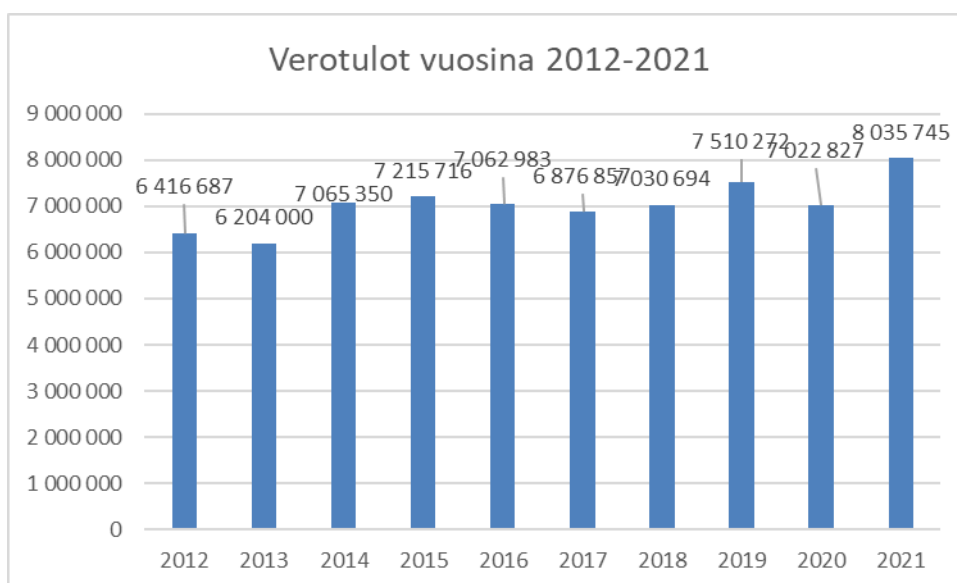
Valtionosuudet olivat vuonna 2021 yhteensä 11 860 191 euroa ja vähennyistä edellisvuoteen tapahtui 1,72 % (197 491 euroa). Kunnan peruspalvelujen valtionosuus oli 10 147 029 euroa. Verotulomenetysten kompensatio oli 1 684 764 euroa.

Kunnan saamaan kokonaisvaltionosuuden määrään vaikuttavat lisäksi muu kuin ns. yhteen putkeen kuuluva opetus ja kulttuuritoimi. Tähän luetaan perusopetuksesta mm. lisäopetus, kansalaisopisto ja liikunta- ja nuorisotyö. Yhden putken ulkopuoliseen opetus- ja kulttuuritoimeen luetaan ylläpitäjäjärjestelmä (lukio, ammatillinen koulutus, ammattikorkeakoulu). Ylläpitäjäjärjestelmässä on oma erillinen asukaskohtainen rahoitusosuus, joka vähentää kunnan valtionosuutta. Vuonna 2021 Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet olivat 28 398 euroa, 36 017 euroa paremmat kuin edellisvuonna.

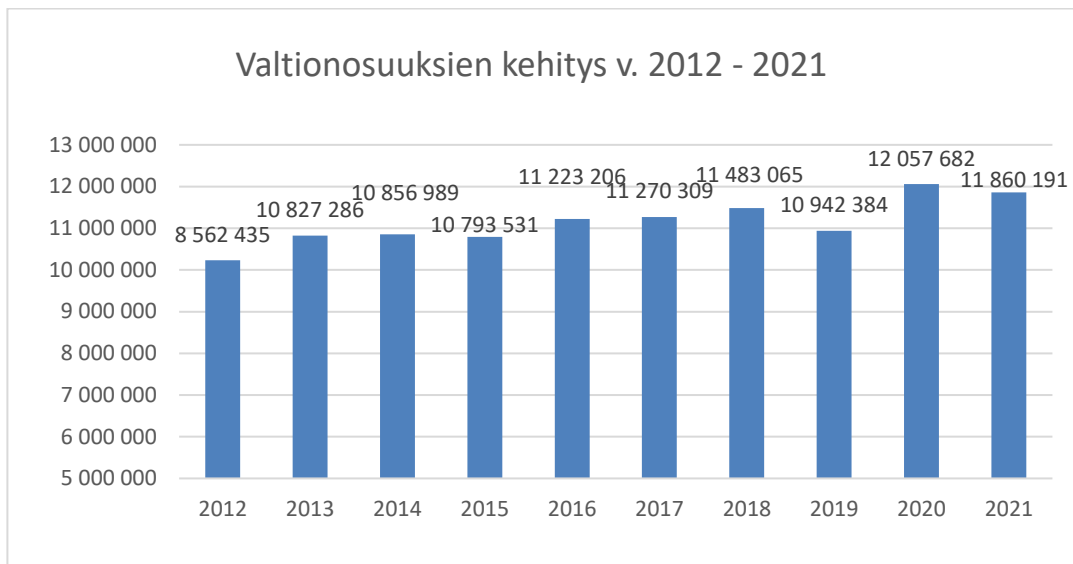
Seuraavassa on esitetty taulukkona verotulojen ja valtionosuuksien kehitys Kärsämäen kunnassa vuosina 2017-2021 ja havainnollistettu kuvana vuosina 2012 – 2021.

Taulukko: Valtionosuudet ja verotulot vuosina 2017 – 2021

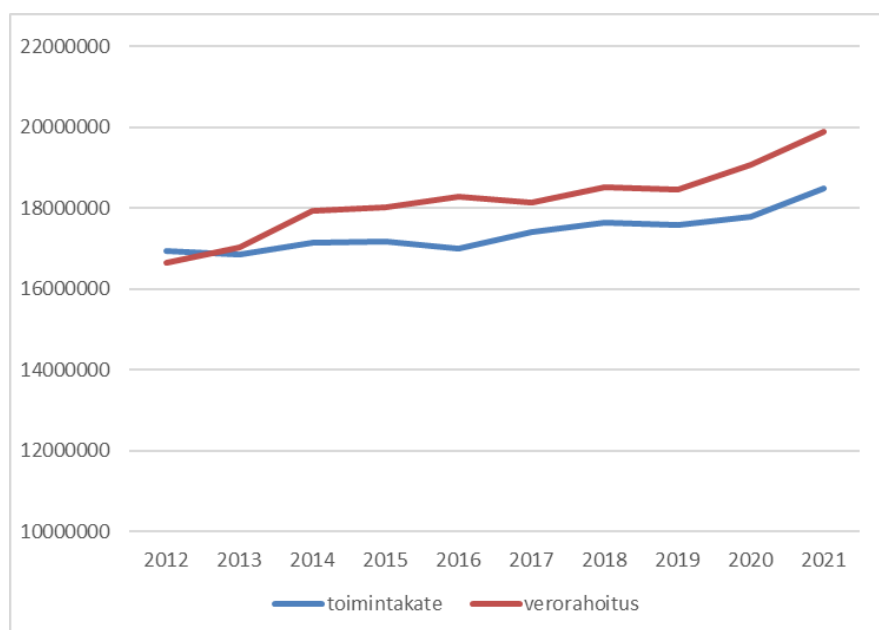
	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos 20-21(€)	Muutos 20-21 (%)
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 215 142	11 503 980	10 992 432	10 456 281	10 147 029	-309 252	-2,96 %
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	55 167	-20 915	-50 048	-7 619	28 398	36 017	472,73 %
Verotulomenetysten korvaus				1 609 020	1 684 764	75 744	-4,71 %
Valtionosuudet yht.	11 270 309	11 483 065	10 942 384	12 057 682	11 860 191	-197 491	-1,72 %
Kunnallisvero	5 780 556	5 855 348	6 294 805	5 787 719	6 313 246	525 527	9,08 %
Kiinteistövero	470 248	585 966	594 542	532 778	587 895	55 117	10,35 %
Yhteisövero	626 053	589 380	620 925	702 330	1 134 604	432 273	61,55 %
Verotulot yht.	6 876 857	7 030 694	7 510 272	7 022 827	8 035 745	1 012 917	14,42 %

Kuva. Verotulot vuosina 2012-2021.

Kuva. Valtionosuudet vuosina 2012-2021.

Kuva. Toimintakatteen ja verorahoituksen kehittyminen vuosina 2012 – 2021.

Vuonna 2021 rahoitustuotot olivat 809 797 euroa, edellisvuoteen nähden rahoitustuotot vähenivät 117 385 euroa (12,6%). Arvopapereiden myyntivoitot olivat vuonna 2021 yhteensä 756 469 euroa, kun ne edellisvuonna olivat 875 205 euroa. Sijoitussalkun arvonalentumisten palautuksia kirjattiin 60,8 euroa, arvonalentumisia on kirjattu aikaisempien vuosien tilinpäätösten yhteydessä.

Korkokulut olivat 58 214 euroa. Korkokulut vähenivät edellisen vuoden tasosta 6 616 euroa. Muut rahoituskulut olivat yhteensä 9 532 euroa. Sijoitusarvopapereiden myyntitappioita kirjattiin 4 083 euroa.

Rahoitustuottojen ja -kulujen erotus on 742 051 euroa, mikä on 111 090 euroa heikempi kuin vuonna 2020.

Vuoden 2021 vuosikatteen muodostui 2 148 966 euroa, kun vuosikate vuonna 2020 oli 2 147 318 euroa. Vuosikate parani edellisvuodesta 1 648 euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käy-

tettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on käytössä seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Väittäminen pitää paikkansa, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Kärsämäellä vuosikate/poistot -tunnusluku on päättyneeltä tilikaudelta 266,20 % ja edellisvuonna se oli 298,81 %. Vuoden 2021 poistot ovat 807 260 euroa, kun ne vuonna 2020 olivat 718 624 euroa.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot. Myös tässä tulee tarkastella poistojen vastaavuutta vuotuisen investointitasoon.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, joka kertoo tulorahoituksen riittävyydestä. Kuntakohtainen tavoitetaso saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Tilikauden tulokseksi muodostui 1 341 705 euroa. Varausten ja rahastojen muutosten jälkeen tilikausi 2021 on ylijäämäinen 1 395 540 euroa. Vuoden 2020 tulos oli 1 428 694 euroa ja tilikausi oli ylijäämäinen 1 483 579 euroa.

Tuloslaskelman sitovuus

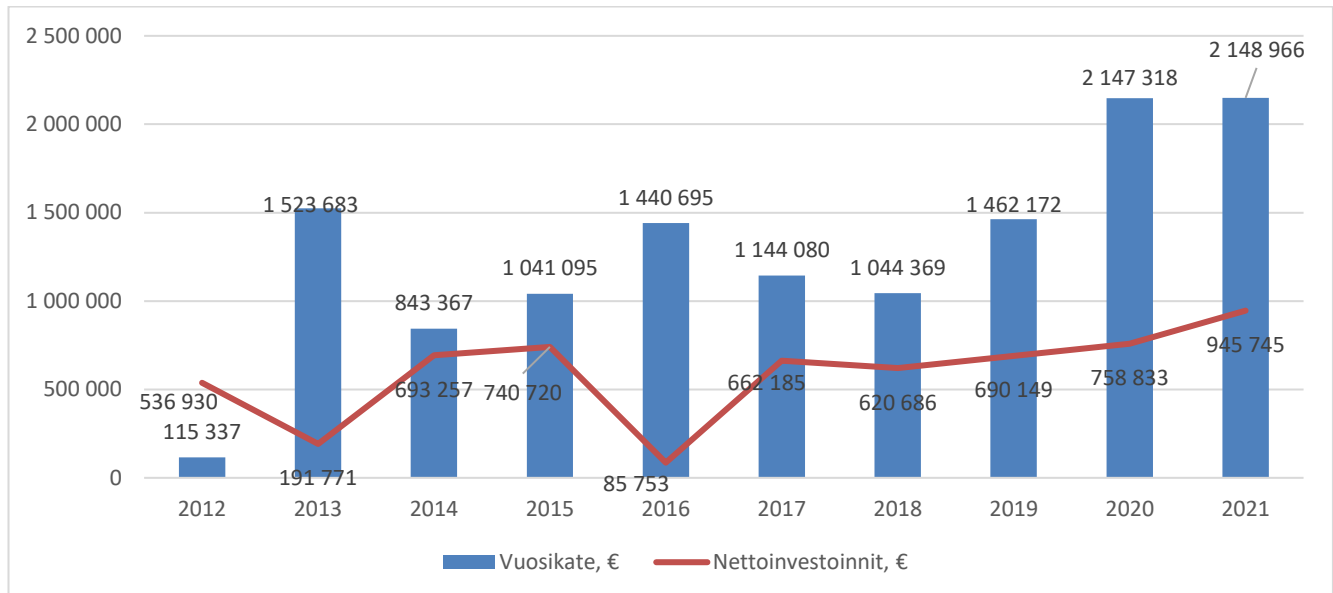
Tuloslaskelmassa seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden: verotulot, valtionosuudet, rahoitustuottojen ja -kulujen erotus, poistot ja arvonalentumiset, satunnaiset tuotot ja kulut, poistoeron muutos, varausten muutos ja rahastojen muutos.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	2 048	1 911
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-20 537	-19 697
Toimintakate	-18 489	-17 786
Verotulot	8 036	7 023
Valtionosuudet	11 860	12 058
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20	11
Muut rahoitustuotot	790	916
Korkokulut	-58	-65
Muut rahoituskulut	-10	-9
Vuosikate	2 149	2 147
Poistot ja arvonalentumiset	-807	-719
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	1 342	1 429
Tilinpäätössiirrot	54	55
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 396	1 484
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	9,97	9,70
Vuosikate/Poistot, %	266,20	298,81
Vuosikate, euroa/asukas	848,39	845,40
Asukasmäärä	2533	2540

Taulukko. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

3.2 Toiminnan rahoitus

Vuonna 2021 investointimenot olivat 1 211 370 euroa ja investointimenojen rahoitusosuudet, 256 000 euroa sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot, 9 625 euroa huomioiden nettona investoitiin yhteensä 945 745 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2021 yhteensä 1 201 248 euroa.

Kuva. Nettoinvestoinnit ja vuosikate vuosina 2012– 2021.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 738 576 eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu vuonna 2021, lyhytaikaiset lainat vähenivät 300 000 euroa. Rahoituksen rahavirta on yhteensä -1 015 675 euroa. Rahavarat lisääntyivät vuodessa 185 574 euroa.

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Vuonna 2021 investointien tulorahoitusprosentti –tunnusluku on 224,94% ja vuonna 2020 267,90%.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omahankintamenojen toteutumista pitkäaikaisella aikavälillä. Omahankintameno täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

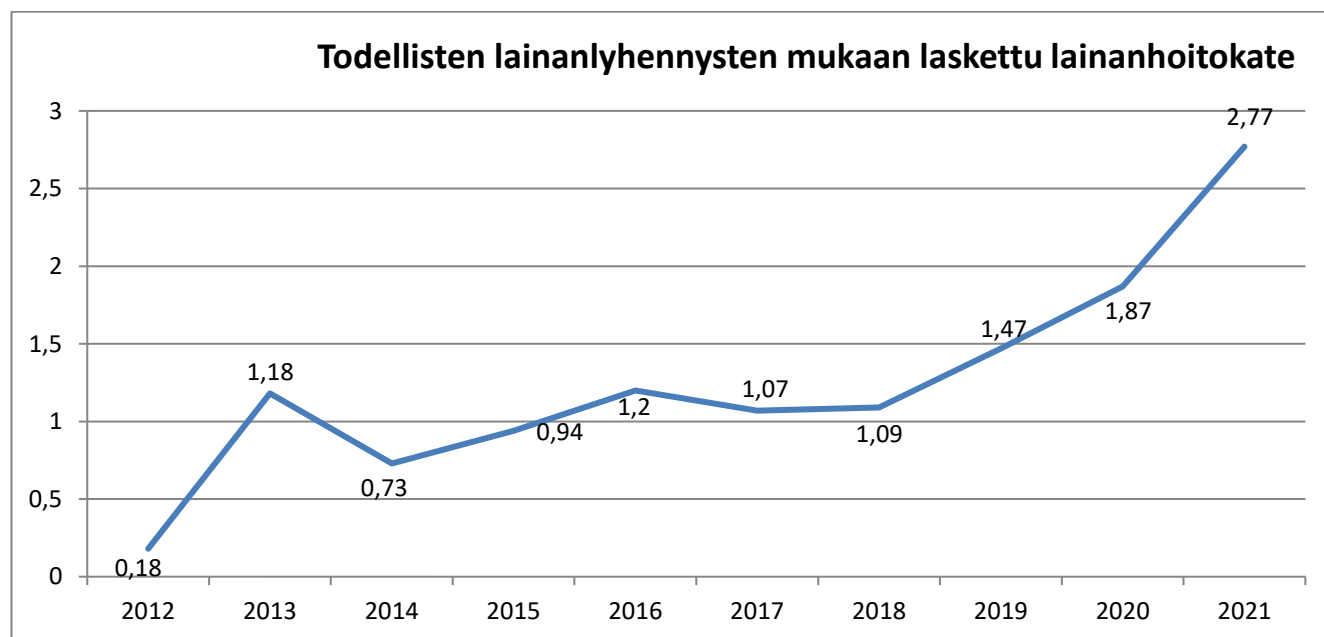
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta oli vuonna 2021 4 349 879 euroa, vuonna 2020 kertymä oli 4 354 410 euroa.

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Vuonna 2021 laskennallinen lainanhoitokate –tunnusluku on 1,58 ja vuonna 2020 1,44.

Kuva. Todellisten lainanlyhennysten mukaan laskettu lainanhoitokate vuosina 2012– 2021.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä.

Kassan riittävyys (pv) = 365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella

Vuonna 2021 maksuvalmius oli 174,40 päivää ja edellisvuonna 177,02 päivää. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Rahoituslaskelman sitovuus

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat antolainasaamisten vähennys, antolainasaamisten lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys, pitkäaikaisten lainojen lisäys ja lyhytaikaisten lainojen muutos.

RAHOITUSLASKELMA		
	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 149	2 147
Tulorahoituksen korjauserät	-2	-28
Investointien rahavirta		0
Investointimenot	-1 211	-802
Rahoitusosuudet investointimenoihin	256	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	10	43
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 201	1 360
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-50	-195
Antolainasaamisten vähennykset	6	150
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	3 950
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-739	-1 121
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-300	-3 500
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-393	59
Korottomien velkojen muutos	460	171
Rahoituksen rahavirta	-1 016	-486
Rahavarojen muutos	186	875
Rahavarat 31.12. 1 000 euroa	10 801	10 616
Rahavarat 01.01. 1 000 euroa	10 616	9 741

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, 1000 €	4350	4354
Investointien tulorahoitus, %	224,94	267,90
Laskennallinen lainanhoitokate	1,58	1,44
Kassan riittävyys, pv	174,40	177,02
Asukasmäärä	2533	2540

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Taseen loppusumma 31.12.2021 on 29 670 362 euroa. Edellisvuoteen verrattuna loppusumma kasvoi 762 835 eurolla.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Kärsämäen kunnan omavaraisuusaste on 54,96 %, kun se vuonna 2020 oli 51,77%, 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, paljonko käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kärsämäen kunnan suhteellinen velkaantuneisuusprosentti on 60,20 % kun vuonna 2020 oli 66,40 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) –tunnusluku lasketaan seuraavasti:

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kunnalla on kertynyttä ylijäämää päättyneen tilikauden lopussa 9215864 euroa. Vuoden 2020 lopussa kertynyttä ylijäämää 7 820 324 euroa.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

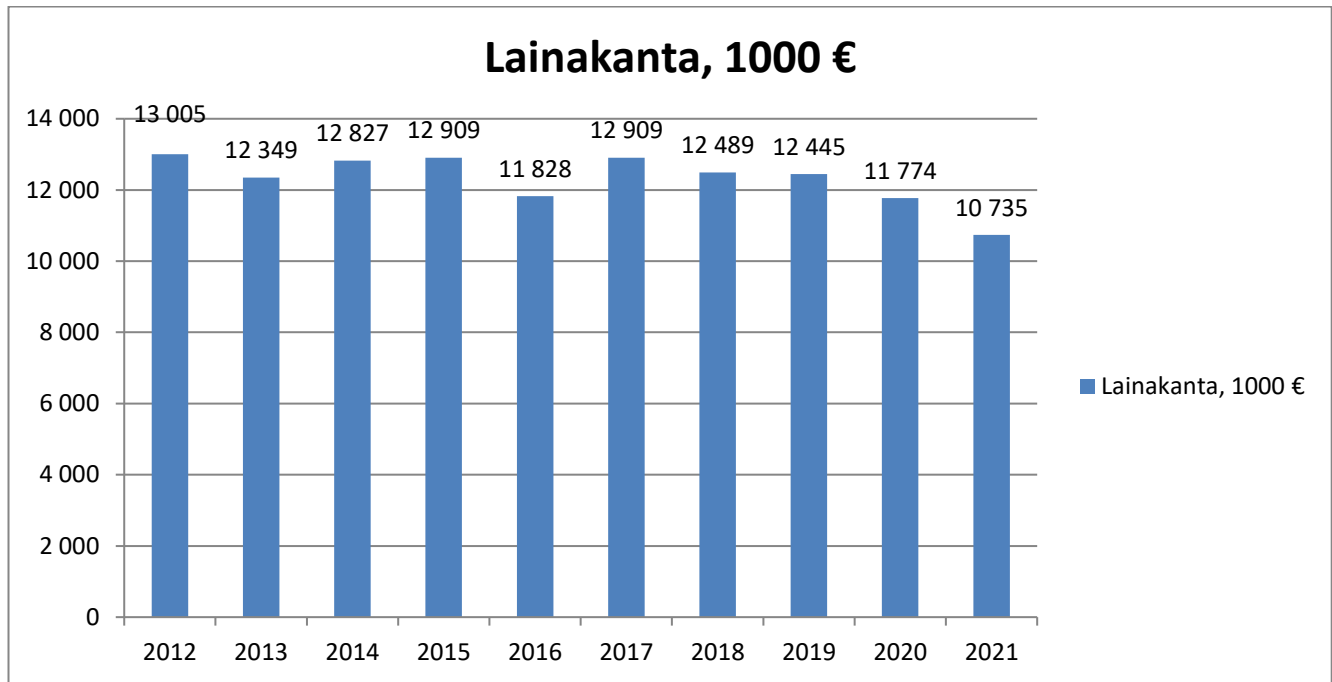
Lainakanta 31.12.

Lainakanta 31.12.2021 oli 10 735 412 euroa, kun se 31.12.2020 oli 11 773 666 euroa. Lainakanta väheni edellisvuodesta 1 038 254 euroa. Lainaa on asukasta kohden tilikauden 2021 4 238 euroa, kun sitä tilikauden 2020 lopussa oli asukasta kohden 4 635 euroa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrää. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Lainojen ja vuokravastuiden määrä 31.12.2021 oli 10 843 344 euroa kun se 31.12.2020 oli 11 846 964 euroa.

Sijoitussalkun kirjanpitoarvo tilikauden 2021 lopussa oli 9 969 725 euroa, kun se vuoden 2020 lopussa oli 10 495 608 euroa.

Kuva. Lainakanta vuosina 2012- 2021.

TASE

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	478	518
Aineettomat hyödykkeet yht.	478	519
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 624	1 621
Rakennukset	7 712	8 022
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 243	1 200
Koneet ja kalusto	446	381
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	411	30
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 436	11 254
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 216	4 216
Muut lainasaamiset	1 479	1 435
Muut saamiset	126	126
Sijoitukset yht.	5 822	5 778
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7	27
Muut saamiset	136	1
Pitkäaikaiset saamiset yht.	143	27
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	220	177
Lainasaamiset	50	20
Muut saamiset	386	257
Siirtosaamiset	335	260
Lyhytaikaiset saamiset yht.	991	714
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	9 970	10 496
Rahoitusarvopaperit yht.	9 970	10 496
Rahat ja pankkisaamiset	831	120
VASTAAVAA YHT.	29 670	28 908

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 734	5 734
Edellisten tilikausien alijäämä	7 820	6 337
Tilikauden yli/alijäämä	1 396	1 484
Oma pääoma yht.	14 950	13 554
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 356	1 409
Varaukset yht.	1 356	1 409
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	4	4
Toimeksiantojen pääomat yht.	4	4
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 897	9 635
Muut velat	400	400
Pitkäaikainen yht.	9 297	10 035
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 439	1 739
Saadut ennakot	1	1
Ostovelat	1 502	1 319
Muut velat	110	103
Siirtovelat	1 012	742
Lyhytaikainen yht.	4 064	3 904
VASTATTAVAA YHT.	29 670	28 908

TASEEN TUNNUSLUVUT

omavaraisuusaste, %
suhteellinen velkaantuneisuus, %
kertynyt ylijäämä, 1000€
kertynyt ylijäämä, € per asukas
lainakanta 31.12., 1000€
lainat € per asukas
Lainat ja vastuut 31.12. 1000€
Lainat ja vastuut/ asukas
lainasaamiset, 1000€
asukasmäärä

	2021	2020
omavaraisuusaste, %	54,96	51,77
suhteellinen velkaantuneisuus, %	60,20	66,40
kertynyt ylijäämä, 1000€	9 216	7 820
kertynyt ylijäämä, € per asukas	3 638	3 079
lainakanta 31.12., 1000€	10 735	11 774
lainat € per asukas	4 238	4 635
Lainat ja vastuut 31.12. 1000€	10 843	11 847
Lainat ja vastuut/ asukas	4 281	4 664
lainasaamiset, 1000€	1 479	1 435
asukasmäärä	2 533	2 540

4. KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulot ja -menot -laskelmassa on koottu yhteen kaikki kunnan menot ja tulot tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Siten se kuvaa rahanlähteitä ja -käyttöä. Seuraavassa esitetään tilikauden 2021 ja 2020 kokonaistulot ja -menot.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

	2021	%	2020	%
TULOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	2 047 826,06	8,89 %	1 910 539,56	7,34 %
Verotulot	8 035 744,55	34,90 %	7 022 827,38	26,98 %
Valtionosuudet	11 860 191,00	51,51 %	12 057 682,00	46,32 %
Korkotuotot	19 566,56	0,08 %	10 877,63	0,04 %
Muut rahoitustuotot	790 230,92	3,43 %	916 305,30	3,52 %
Satunnaiset tuotot	0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 972,69	-0,01 %	-28 044,10	-0,11 %
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	256000,00	1,11 %	0	0,00 %
Käyttöomaisuuden myyntitulot	9 625,00	0,04 %	42 700,00	0,16 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	6 000,00	0,03 %	150 000,00	0,58 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00 %	3 950 000,00	15,17 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00		0	
Oman pääoman lisäys	0,00		0	
Kokonaistulot yhteensä	23 023 211,40	100,00 %	26 032 887,77	100,00 %
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	20 536 847,05	89,66 %	19 696 871,93	77,58 %
Korkokulut	58 214,25	0,25 %	64 829,87	0,26 %
Muut rahoituskulut	9 532,15	0,04 %	9 212,28	0,04 %
Satunnaiset kulut				
Tulorahoituksen korjauserät	0,00		0,00	
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 211 369,74	5,29 %	801 532,64	3,16 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäys	50 000,00	0,22 %	195 000,00	0,77 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	738 576,00	3,22 %	1 120 546,16	4,41 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	300 000,00	1,31 %	3 500 000,00	13,79 %
Kokonaismenot yhteensä	22 904 539,19	100,00 %	25 387 992,88	100,00 %
Kokonaistulot - kokonaismenot , netto	118 672,21		644 894,89	

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot = 118 672,21

Rahavarojen muutos – Muut maksuvalmiuden muutokset = 185573,7- 66 901,49= 118 672,21

5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

5.1 Konsernitarkastelu

Kunnan konsernin tilikauden tulos vuonna 2021 oli 1 293 351 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 1 709 686 euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 1 290 819 euroa. Konsernin lainakanta kasvoi 2 715 746 euroa. Menojen vähentäminen ja tulojen lisääminen on edelleen ollut konsernin sisäisen toiminnan johtolankana yhtiössä ja kunnassa.

Konsernin riskit kohdistuvat kiinteistömassojen käyttöasteisiin, tilojen vuokratasoon sekä korjausvelkaan. Toinen riskiryhmä on kunnan ja asukkaiden tulopohjan kapeneminen ja työpaikkojen väheneminen. Toimintavuonna kiinteistömassojen käyttöasteet olivat hyvällä tasolla. Asunnotilanne Kärsämäellä on ollut haasteellinen, erityisesti laadukkaita vuokra-asuntoja on ollut vähän tarjolla. Kärsämäen Asunnot Oy:n uudisrakennushankkeet ovat pyrkinneet vastaamaan tähän kysyntään. Asuinhuoneistojen suuremmat pintaremontit ja kalustehankinnat ajoitetaan asukasvaihdoksen yhteyteen.

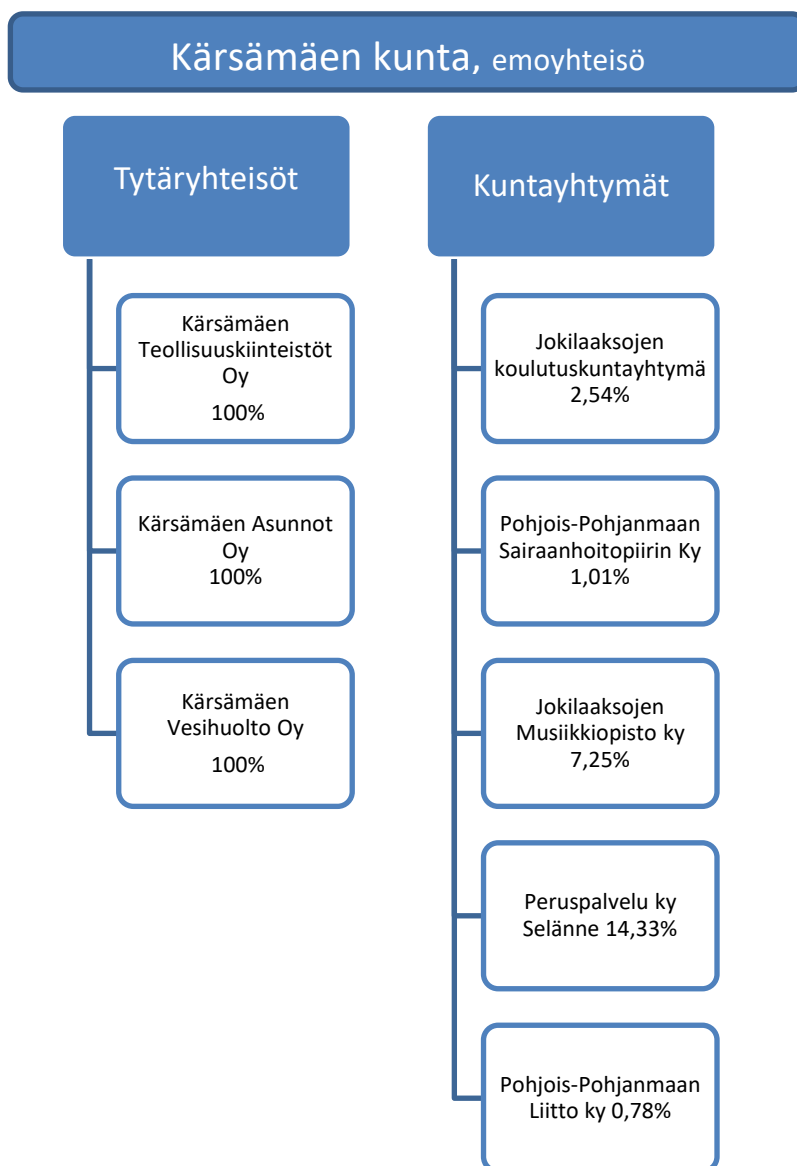
Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja sovittanut yhteen kuntastrategian tavoitteita ja käytännön toimenpiteitä talousarvion tasolla. Hyvinvointisuunnitelma on väline, jolla lasten, nuorten, perheiden ja kaikkien kuntalaisten hyvinvointityötä ohjataan, johdetaan ja kehitetään. Oppilaiden hyvinvointia tutkitaan kouluterveyskyselyllä joka toinen vuosi. Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry. on huolehtinut Kärsämäen kunnassa Etsivän Nuorisotyön toiminnasta.

Vuosille 2016-2021 ulottuneessa elinkeinostrategiassa ja vuosille 2019-2023 laaditussa kuntastrategiassa on otettu koko konsernin näkökulma huomioon, ja merkittävä osa strategioiden mukaisista toimenpiteistä liittyy olennaisesti myös kunnan tytäryhtiöiden toimintaan ja kehittymiseen. Kaikki kunnan ja tytäryhtiöiden päätökset perustuivat hyväksytyyn strategiaan. Valtuusto päivitti kuntastrategiaa edellisen kerran tammikuussa 2019. Strategiassa painottuvat elinkeinojen kehittäminen, kunnan markkinointi, laadukas maaseutuasuminen, sijainnin tehokas hyödyntäminen ja monipuolinen kulttuuritarjonta.

Kunnan tytäryhtiöitä vuoden 2021 lopussa olivat Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy, Kärsämäen Vesi- huolto Oy ja Kärsämäen Asunnot Oy.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy osti teollisuushallin sekä kiinteistön osoitteessa Kummuntie 8, em. hankinnasta solmittiin lunastusvuokrasopimus Ironpete Oy:n kanssa. Teollisuuskiinteistöt rakensi Rakennuskaksio Oy:lle kylmän 240 m² suuruisen varastotilan sekä käynnisti toisen, n. 366 m² varastohallin rakentamisen. Kärsämäen Vesi- ja viettoviemäri runkolinjaa rakennettiin Haapatielle n. 150 m. Vesi- johto ja paineviemäri linjaa n. 180 m Kaaritielle sekä Paanutielle n. 80 m. Kärsämäen Asunnot Oy on jatkanut uudisrakentamista rakennuttamalla Keskuskoulun tontille 2 uutta rivitaloa sekä Haapatielle 4 omakotitaloa. Lisäksi yhtiö on hankkinut omistukseensa asunto-osakeyhtiön, joka sulautuu yhtiöön.

Seuraavassa on esitetty Kärsämäen kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät vuoden 2021 lopussa.

Kuntakonsernin tulos pienentyi edellisestä vuodesta. Konsernin tilikauden tulos on 1 293 351 euroa, kun se edellisenä vuonna oli 1 709 686 euroa. Tilikausi 2021 on ylijäämäinen 1 290 819 euroa (vuonna 2020: 1 694 533 euroa).

Konsernin omavaraisuusaste oli 33,13 % (v. 2020: 34,24 % eli hieman edellisvuotta heikompi. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 71,67 % (v. 2020: 66,95 %). Konsernin lainakanta kasvoi, ollen 24,58 miljoonaa euroa (v. 2020: 20,99 miljoonaa euroa). Konsernin lainat per/asukas ovat 8 9 704 euroa. Vuonna 2020 vastaava tunnusluku oli 8 608 euroa.

Yhtiöt

Kärsämäen Asunnot Oy on vuokra-asuntoyhtiö, joka vastaa kunnan vuokra-asunnoista ja niiden rakentamisesta. Vuokrataloyhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala.

Teollisuuskiinteistöt Oy:n tehtävänä on rakennuttaa ja vuokrata toimitiloja ja kiinteistöjä. Yhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala

Kärsämäen Vesihuolto Oy vastaa vedenhankinnasta omistamiltaan pumppaamoilta tai sopimusperusteisesti hankkimiltaan kolmansilta osapuolilta. Yhtiö vastaa vesijohtoveden jakamisesta että viemäri-veden poistamisesta puhdistettavaksi omistamaansa ja ylläpitämäänsä viemärlaitokseen. Yhtiön toimiala on selkeä ja itsenäinen.

Kunnan elinkeinopalvelut tuottaa Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry., joka vastaa suurelta osin alueellisesta edunvalvonnasta sekä elinkeinoelämää kehittävästä ja edistävästä EU-hankkeista. Yritysten toimitilat, kunnallistekniikka ja tietoliikenne ovat toimialueita, joiden rakentamiseen seutukunta ei osallistu vaan ne ovat edelleenkin kunnan omaa toimintaa.

Yhtiöiden toimintaa on esitelty kunnanhallituksessa ja valtuuston iltakoulussa.

Kärsämäen Asunnot Oy

	2020	2021
Liikevaihto	861 315	862 944
Tilikauden voitto/tappio	-99 867	-78 053

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 15.03.2004. Päättynyt vuosi oli yhtiön 18. toimintavuosi. Kärsämäen Asunnot Oy kuuluu tytäryhtiönä Kärsämäen kunnan konserniin. Perustamisvaiheessa yhtiöön sulautui seitsemän yhtiötä ja lisäksi Kärsämäen kunta sijoitti yhtiöön apporttisijoituksella kahdeksan erillisiä vuokrataloja ja osakehuoneistoja. Lisäksi yhtiö on rakennuttanut uudet rivitalon vuonna 2017 osoitteeseen Saunatie 5. Vuonna 2019 yhtiöön on sulautunut yksi uusi yhtiö ja yhtiö on hankkinut omistukseensa vuonna 2018 rakennetun paritalon. Tilikaudella 2020 yhtiö rakennutti Keskuskoulun tontille 2 uutta rivitaloa. Tilikaudella 2021 yhtiö on jatkanut uudisrakentamista rakennuttamalla Keskuskoulun tontille 2 uutta rivitaloa sekä Haapatielle 4 omakotitaloa. Lisäksi yhtiö on hankkinut omistukseensa asunto-osakeyhtiön, joka sulautuu yhtiöön. Yhtiön vuokratalot sijaitsevat omilla ja Kärsämäen kunnalta vuokratuilla tonteilla

Yhtiö omistaa 17 kpl vuokrauskohteita, joissa on yhteensä 168 huoneistoa. Lisäksi yhtiö hallitsee 20 kpl osakehuoneistoja.

Tilikaudella purettiin myös Frosteruksenkatu 25 B- talo sekä loput talousrakennuksesta. Tilikauden aikana käynnistyi Opintie 5:n toisen vaiheen toteuttaminen kahden uuden rivitalon rakennuttamisella Keskuskoulun tontille. Lisäksi käynnistettiin 4 kpl omakotitalojen rakennuttaminen Haapatielle.

Korjauksia on toteutettu maltillisesti, lähinnä huoneistojen tyhjennyttyä on tehty pintaremontteja. Vesimittarit on asennettu Kopolantie 12 sekä Karilantie 3-4.

Vanhan Alakoulun katto korjattu vuotojen vuoksi.

Yhtiö hankkii tulevan tilikauden aikana Taivalkodin rivitalokiinteistön, jossa 6 kpl yksiöitä.

Uudisrakentaminen on yhtiön päämääränä kysyntään vastaamiseksi ja on suunniteltu omakotitalojen rakentamisen toisen vaiheen toteuttamista.

Luottotappiokirjauksia on tehty yhteensä 3.927,51 euroa, jälkiperintätuottoja tilikaudella on saatu 3.242,12 euroa. Yhtiön toiminnan odotetaan jatkuvan taloutta tervehdyttäen sekä asuntokannan uudistamisella ja remonteilla käyttöastetta nostaen.

Asukasvaihdoksia on ollut tilikauden aikana 61 kpl ja huoneistojen käyttöaste on ollut 87,7 % (94,5% v.2020, 94,2% v.2019, 87,5 % v.2018, 82,8% v.2017, 87,1% v. 2016, 87,5 % v. 2015, 83,7 % v. 2014).

Vuokrataloyhtiön käyttöaste (aravayhtiö) tulisi olla n. 95 %, jotta yhtiön normaalit toimintaedellytykset säilyisivät. Yhtiön käyttöaste on saatu nostettua kestäväälle tasolle remontoimalla asuntoja vastaamaan kysyntää.

Yhtiön suurimpana riskinä on vuokrausasteen mahdollinen pienentyminen ja siitä aiheutuva rahoitusvaje. Tällä hetkellä tilanne näyttää kuitenkin lupaavalta ja vuokra-asuntojen tarve kasvaa.

Kärsämäen Vesihuolto Oy

	2020	2021
Liikevaihto, €	495 428	520 480
Tilikauden voitto/tappio, €	9 447	-28 088

Yhtiön tavoitteena ovat vedenhankinnan ja – jakelun turvaaminen joka hetki ympäristön kannalta kestävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin ja jätevesien puhdistaminen reilusti lupaehdot täyttäen. Yhtiöllä on vakaa taloudellinen asema. Yhtiöllä on kolme kiinteää ja yksi siirrettävä varavoimakone. Puhdistamon sakeutettu liete kuljetetaan jatkokäsittelyyn Haapaveden jätevedenpuhdistamolle. Toimintavuoden aikana uusittiin Hämeenkaan vedenkäsittelylaitteiston logiikkajärjestelmä. Uutta runkovesilinjastoa rakennettiin noin 400 m.

Tilikauden 2021 aikana veden käyttö pysyi ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Jätevesimäärä laski n. 1,7 %. Veden kokonaispumppaus nousi, ollen 580 m³/d. Oman vedenhankinnan osuus pysyi ennallaan, ollen n. 80 % koko vedenhankinnasta. Vuotovesimäärä nousi, ollen n. 16 % kokonaisvesimäärästä.

Yhtiön liikevaihto kasvoi edelliseen tilikauteen verrattuna 25 051€ ollen 520 480 €. Liikevaihdon kasvu johtui palvelutoiminnan ja tarvikkeiden myynnin lisääntymisestä. Uusia liittymismaksuja kertyi 10 913 €. Yhtiön taloudellinen tilanne vaihtui tappiolliseksi, tilikauden tulos oli -28 088 €. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia lainoja lukuun ottamatta kerättyjä liittymismaksuja 365.507,74 € sekä Kärsämäen kunnalta kerättyjä liittymismaksuja 86 261 €. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 71 511 €.

Toimintaan liittyvät suurimmat riskit ovat pohjavesialueiden saastuminen, runkolinjojen vaurioituminen ja saastuminen tai tärkeän laitoksen palaminen. Lisäksi on tunnistettava pieneen henkilökuntamäärään liittyvät riskit, yhtiön palveluksessa on kolme henkilöä.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy

	2020	2021
Liikevaihto, €	641 773	655 619
Tilikauden voitto/tappio, €	-59 969	143 415

Vuokrattavien tilojen käyttöaste on koko tilikauden ollut hyvä ja tilikauden lopussa kaikki tilat ovat olleet vuokrattuna. Yhtiö on investoinut olemassa oleviin tiloihin, myynyt toimitiloja sekä rakentanut uutta tilaa tilikauden aikana. Parantunut elinkeinotilanne Kärsämäellä on tuonut kysyntää uusille tiloille.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy osti teollisuushallin sekä kiinteistön osoitteessa Kummuntie 8, em. hallista ja kiinteistöstä solmittiin lunastusvuokrasopimus Ironpete Oy:n kanssa. Eurofins Nab Labs Oy:n toimisto/varastotila-kiinteistöön suoritettiin korjauksia. Nordic-hallin piha-alueelle rakennettiin tie parantamaan liikennöintiä Tracegrow Oy:n ja Rakennuskaksio Oy:n tiloihin. Ns. teollisuuskentälle aloitettiin kylmän pressuhallin rakentaminen Kivihyvölä Oy:n käyttöön ja em. hallista tehtiin lunastusvuokrasopimus Kivihyvölä Oy:n kanssa. Teollisuuskiinteistöt rakensi Rakennuskaksio Oy:lle kylmän 240 m² suuruisen varastotilan sekä käynnisti toisen, n. 366 m² varastohallin rakentamisen. Kiuruveden Autokatsastus Oy:n hallia Suomelankulman teollisuusalueella laajennettiin. Lisäksi käynnistettiin suunnitellut työt Tracegrow Oy:n toimitilojen laajennukselle ja tehtiin sopimus Tesla Supercharger latausasemasta liikekeskuksen piha-alueelle.

Yhtiön tilikauden voitto oli vuonna 2021 143 415 euroa. Yhtiön liikevaihto kasvoi ollen 655 619 euroa. Yhtiön oma pääoma yhteensä on 533 152 euroa. Yhtiön pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta ovat 3 019 252 euroa.

Kunnanhallitus on antanut ohjeistusta tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajille yhtiökokouksia varten.

5.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanhallitus ohjaa ja koordinoi kuntakonsernin toimintaa ja taloutta ja antaa tarvittaessa tytäryhteisöjen toimintaa velvoittavia ohjeita. Kunnanjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta ja seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista.

Valtuusto valitsee kuntayhtymien valtuustojen ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja kuntayhtymäkokousten jäsenet ja varajäsenet toimikautensa alussa. Kuntayhtymien valtuustot valitsevat kuntayhtymien hallitukset.

Kunnanhallitus valitsee tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokousedustajat. Yhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan yhtiöiden yhtiökokouksissa. Yhtiöiden toimitusjohtajat/edustajat ovat vuosittain raportoineet kunnanhallitukselle yhtiöiden toiminnasta. Tytäryhtiöiden ajankohtaisia asioita- ja hankkeita on esitelty myös puheenjohtajistopalaverissa.

Tiedonkulku tytäryhtiöstä omistajalle on ollut riittävää sillä edellä mainitun ohjauksen lisäksi on järjestetty valtuuston iltakouluja, joissa tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat olleet raportoimassa yhtiöiden toiminnasta lisäksi Tytäryhtiöiden ajankohtaisia suunnitelmia on käsitelty puheenjohtajistopalaverissa. Yhtiöiden hallitusten kokousten esityslistat tulee toimittaa kunnanjohtajalle.

Toimialajohtajat toimivat kunnanjohtajan apuna omalla toimialallaan tytäryhtiöiden toiminnan seurannassa ja ilmoittavat havaitsemistaan epäkohdista kunnanjohtajalle.

Kunnan tytäryhtiöissä tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnanhallitus ohjeistaa tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajaa. Kunnanjohtaja on suullisesti ohjeistanut muiden yhteisöjen yhtiökokous- ja muiden kokousten edustajia tarpeen vaatiessa. Ohjeiden anto on ollut riittävää ja tarkoituksenmukaista.

Konsernitavoitteiden asettaminen ja toteutumista koskeva arviointi

Konserniohjeiden mukaisesti talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa on hyväksytty tytäryhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista on raportoitu toimintakertomuksessa. Tytäryhtiöiden konsernitavoitteiden raportointia kehitetään osana konsernin osavuositarkastusraportoinnin kehittämistä.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Kuntayhtymien ja seutukunnan osalta seuranta ja raportointi tapahtuvat kunnanhallituksen kokouksessa kokousedustajan ja kunnanjohtajan toimesta. Kunnanhallitus keskustelee ja ohjaa mm. kunnan edustajia yhteisöjen hallitusten ja johtokuntien esityslistalla olevissa asioissa. Kunnanhallituksen kokousaikataulu on pyritty sovittamaan siten, että kunnanhallitus pystyy mahdollisimman usein ohjaamaan edustajiaan eri tahojen toimielinten päätöksenteossa. Kokousaikataulujen sovittaminen ja kunnanhallituksen antama ohjaus täyttävät osaltaan valtuuston hyväksymän strategian vaatimusta verkostojen johtamisesta.

Vastuukunta- toimintamalli on kansalaisopiston, pelastustoimen, jätehuollon ja maaseutuhallinnon järjestämisessä. Kunnan edustaja on johtokunnassa tai lautakunnassa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Konserniohjeen mukaan konserniyhteisöjen tulee selvittää keskitettyjen toimintojen edellytykset ennen toimintojen toteuttamista. Päätös keskitettyjen palveluiden käyttämisestä tulee tehdä erikseen kussakin konserniyhteisössä, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä. Konserniohjeen päivitys on suunniteltu tehtäväksi vuonna 2022.

Hankintatoimessa tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kunnan hankintaohjeistusta.

Hankintayhteistyöllä pyritään saavuttamaan konsernille toiminnallisia ja taloudellisia etuja. Myös vakuutukset voidaan kilpailuttaa yhteistyössä säännöllisin väliajoin. Yhteistyötä harjoitetaan kun se on mahdollista. Kunnan kilpailutuksen yhteydessä ovat olleet Vesihuollon sähkö- ja puhelin palvelut. Kiinteistöyhtiöt, Vesihuolto ja Asunnot ovat olleet mukana kunnan vakuutusten kilpailutuksessa. Tytäryhteisöistä vain Vesihuollolla on omaa henkilöstöä. Yhtiöt käyttävät kunnan henkilöstöä mm. kiinteistöjen kunnossapidossa.

Yhtiöt vastaavat omasta tiedottamisestaan. Konsernia koskevasta tiedottamisesta vastaa kunnanjohtaja.

Kunta on myöntänyt omavelkaisia takauksia tytäryhteisöjen lainoille.

Riskienhallinta

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n hallinnoimien toimitilojen vuokrausaste on parantunut ja kaikki tilat olivat tilikauden lopussa vuokrattuina. Pääomalainaa yhtiöllä on yhteensä 1 040 000 euroa. Yhtiön riskinä on lainamäärä, tilojen käyttöaste ja vuokratason alhaisuus.

Kärsämäen Vesihuolto Oy vastaa vedenhankinnasta ja viemärivereden puhdistamisesta. Riskeinä ovat vedenottamoalueiden saastumisen ja runkolinjojen vaurioitumisen aiheuttamat jakelun keskeytykset. Kärsämäen kunnan väestö ja samalla Vesihuolto Oy:n asiakasmäärä on vähentynyt ja ennusteiden mukaan tulee edelleen vähenemään. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Kärsämäen Asunnot Oy:n käyttöasteen pieneneminen alle 95 % vaikeuttaa yhtiön normaalia toimintaa. Yhtiön suurin riski on käyttöasteen mahdollinen aleneminen ja siitä aiheutuvan tulorahoituksen vähenemisen vaikutukset maksuvalmiuteen ja mm. korjausvelkaan. Yhtiössä on ryhdytty kuroma kiinni korjausvelkaa.

5.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	22 997	22 652
Toimintakulut	-41 023	-39 672
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1	3
Toimintakate	-18 025	-17 017
Verotulot	8 004	6 983
Valtionosuudet	12 619	12 835
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	29	12
Muut rahoitustuotot	786	919
Korkokulut	-127	-138
Muut rahoituskulut	-19	-20
Vuosikate	3 265	3 574
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 972	-1 780
Omistuksen eliminointi	0	0
Arvonalentumiset	0	-84
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	1 293	1 710
Tilinpäätössiirrot	-1	-9
Tilikauden verot	-1	-3
Laskennalliset verot	-1	-2
Vähemmistöosuudet	0	-1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 291	1 695

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	56,06	57,10
Vuosikate/Poistot, %	165,60	191,69
Vuosikate, euroa/asukas	1289	1407
Asukasmäärä	2533	2540

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 265	3 574
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-1	-3
Tulorahoituksen korjauserät	-58	-135
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 171	-3 609
Rahoitusosuudet investointimenoihin	258	5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	130	398
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 577	230
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-50	-202
Antolainasaamisten vähennykset	43	151
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 216	6 316
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 398	-1 807
Lyhytaikaisten lainojen muutos	541	-3 408
Oman pääoman muutokset	-357	266
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	1
Vaihto-omaisuuden muutos	-7	-71
Saamisten muutokset	-955	171
Korottomien velkojen muutokset	923	34
Rahoituksen rahavirta	1 956	1 453
Rahavarojen muutos	380	1 682
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	14 121	13 742
Rahavarat 1.1.	13 742	12 060
	380	1 682

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-5 100	-2 115
Investointien tulorahoitus, %	66,46	99,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,06	1,29
Kassan riittävyys, pv	107,86	110,36
Asukasmäärä	2533	2540

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	29 500	26 595
Aineettomat hyödykkeet	857	794
Aineettomat oikeudet	87	63
Muut pitkävaikutteiset menot	689	674
Ennakkomaksut	82	57
Aineelliset hyödykkeet	27 556	24 707
Maa- ja vesialueet	2 088	2 086
Rakennukset	17 070	17 717
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 429	1 409
Koneet ja kalusto	1 130	1 028
Muut aineelliset hyödykkeet	272	208
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	5 568	2 259
Sijoitukset	1 087	1 094
Osakkuusyhteisöosuudet	22	24
Osakkeet ja osuudet	704	704
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	139	145
Muut saamiset	221	221
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	141	148
VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 795	16 439
Vaihto-omaisuus	205	198
Saamiset	3 468	2 499
Pitkäaikaiset saamiset	699	170
Lyhytaikaiset saamiset	2 769	2 330
Rahoitusarvopaperit	10 131	10 571
Rahat ja pankkisaamiset	3 990	3 171
VASTAAVAA YHTEENSÄ	47 436	43 182

VASTATTAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €
OMA PÄÄOMA	15 691	14 755
Peruspääoma	5 734	5 734
Arvonkorotusrahasto	0	0
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2	2
Muut omat rahastot	718	717
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 947	6 608
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 291	1 695
VÄHEMMISTÖOSUUDET	27	26
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET	0	0
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET	308	317
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	308	317
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	147	155
VIERAS PÄÄOMA	31 263	27 929
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	21 261	19 449
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	398	355
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	3 318	2 821
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 285	5 304
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	47 436	43 182
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	33,13	34,24
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	71,67	66,95
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	9 238	8 303
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3 647	3 269
Konsernin lainat, €/asukas	9 704	8 608
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	24 579	21 863
Lainat ja vastuut 31.12. 1000€	25 162	22 601
Lainat ja vastuut/ asukas	9 933	8 898
Kunnan asukasmäärä	2 533	2 540

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

6.1 Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

6.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 1 341 705,41 euroa. Kuntalain 115 §:n perustuen kunnanhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi tilinpäätökseen liittyen seuraavaa:

- Tehdään jätevesipuhdistamon investointiin liittyvä poistoeron vähennys 11 563,01 euroa.
- Tehdään keskuskoulun I-vaiheen investointiin liittyvä poistoeron vähennys 21 754,44 euroa.
- Tehdään keskuskoulun II-vaiheen investointiin liittyvä poistoeron vähennys 20 516,64 euroa.

Kärsämäen kunnanhallitus esittää valtuustolle, että tilikauden 2021 ylijäämä 1 395 539,50 euroa siirretään edellisten tilikausien yli/alijäämätilille, jonka ylijäämä ennen siirtoa on yhteensä 7 820 324,10 euroa.

Taseeseen on kertynyt ylijäämää siirron jälkeen ottaen huomioon edellisten vuosien ylijäämän yhteensä 9 215 863,60 euroa.

6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2021 talousarvio toimintasuunnitelmineen vuosille 2022 - 2023 hyväksyttiin valtuustossa 1.12.2020. Alkuperäinen talousarvio oli ylijäämäinen 162 770 euroa. Talousarviovuoden aikana tehtyjen talousarviomuutoksien jälkeen lopullisen budjetin ylijäämäksi muodostui yhteensä 770 530 euroa. Tilinpäätös toteutui lopullista talousarviota paremmin ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 1 395 539,50 euroa.

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 31.12.2021 9 215 863,60 euroa.

Voimassa olevan vuoden 2022 talousarvion ja 2023-2024 taloussuunnitelmavuosien aikana taseeseen ei arvioida kertyvän alijäämää.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1 Seuranta koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

7.2.1 Käyttötalouden toteutuminen ja hallintokuntien toimintakertomukset

Käyttötalouden määrärahojen toteutuminen valtuuston sitovuustasolla esitetään sivulla 48 minkä jälkeen esitetään lautakuntien kertomukset vuoden toiminnasta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Seuraavassa taulukossa on yhteenvetona esitetty käyttötalouden sitovuustaso valtuustoon nähden. Käyttötalouden valtuuston sitovuustasona on päävastuualueen määrärahat nettona.

ORGANISAATIOKAAVA

Valtuuston sitovuustaso	Tulosyksikkö
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kunnanhallitus	Yleishallinto Elinkeino- ja palvelut Selänne- ja terveyspalvelut Sosiaali- ja terveyspalvelut
Opetustoimen lautakunta	Opetustoimen hallinto Perusopetus Toisen asteen koulutus Muu sivistystyö Varhaiskasvatus
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	HYTE-hallinto Kirjasto- ja kulttuuritoimi Liikunta- ja nuorisotoimi
Tekninen lautakunta	Yhdyskuntatekniikka Kiinteistötoimi Suojelutoimi Ympäristö- ja rakennuspalvelut

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	%-vertailu
Keskusvaalilautakunta	-14 500,00	0,00	-14 500,00	-17 232,58	-2 732,58	118,85 %
Toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	2 780,40	2 780,40	
Toimintakulut	-14 500,00	0,00	-14 500,00	-20 012,98	-5 512,98	138,02 %
Tarkastuslautakunta	-15 940,00	0,00	-15 940,00	-13 501,01	2 438,99	84,70 %
Toimintakulut	-15 940,00	0,00	-15 940,00	-13 501,01	2 438,99	84,70 %
Kunnanhallitus	-11 627 310,00	-33 000,00	-11 660 310,00	-11 464 105	196 205,00	98,32 %
Toimintatuotot	1 123 640,00	0,00	1 123 640,00	1 508 692	385 052,32	134,27 %
Toimintakulut	-12 750 950,00	-33 000,00	-12 783 950,00	-12 972 797	-188 847,32	101,48 %
Opetustoimen lautakunta	-5 765 810,00	-17 000,00	-5 782 810,00	-5 906 433,72	-123 623,72	102,14 %
Toimintatuotot	310 450,00	0,00	310 450,00	345 769,62	35 319,62	111,38 %
Toimintakulut	-6 076 260,00	-17 000,00	-6 093 260,00	-6 252 203,34	-158 943,34	102,61 %
Hyte-lautakunta	-641 640,00	0,00	-641 640,00	-622 519,04	19 120,96	97,02 %
Toimintatuotot	2 800,00	0,00	2 800,00	3 159,18	359,18	112,83 %
Toimintakulut	-644 440,00	0,00	-644 440,00	-625 678,22	18 761,78	97,09 %
Tekninen lautakunta	-393 170,00	-85 000,00	-478 170,00	-465 229,64	12 940,36	97,29 %
Toimintatuotot	1 607 590,00	0,00	1 607 590,00	1 630 735,84	23 145,84	101,44 %
Toimintakulut	-2 000 760,00	-85 000,00	-2 085 760,00	-2 095 965,48	-10 205,48	100,49 %
Kaikki yhteensä	-18 458 370,00	-135 000,00	-18 593 370,00	-18 489 020,99	104 349,01	99,44 %

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan vaaliviranomaisena vaalien toteuttamisesta määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vaalilain mukaan kotimaan yleisistä ennakoäänestyspaikoista kunnassa määrää kunnanhallitus. Kärsämäen kunnassa ennakoäänestyspaikkana toimi kirjasto. Äänestysalueita on yksi.

Vuonna 2021 järjestettiin kuntavaalit, vaalipäivä oli sunnuntai 13. kesäkuuta 2021. Vaalipäivä oli alkuperäisen vaalilain mukaan 18. huhtikuuta 2021, mutta eduskunta päätti maaliskuussa 2021 siirtää vaaleja koronaviruspandemian vuoksi. Ennakoäänestys järjestettiin kotimaassa 26. toukokuuta – 8. kesäkuuta. Äänestysprosentti Kärsämäellä oli 58,3%.

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta	-681	-14 500,00	0	-14 500,00	-17 232,58	-2 732,58
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	2 780,40	2 780,40
TOIMINTAKULUT	-681	-14 500,00	-14 500,00	-14 500,00	-20 012,98	-5 512,98

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella voimassa olevan talous- ja toimintasuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
	-12 778,36	-15 940,00	0,00	-15 940,00	-13 501,01	2 438,99
TOIMINTAKULUT	-12 778,36	-15 940,00	0,00	-15 940,00	-13 501,01	2 438,99

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

1.1-31.7.2021	1.8.-31.12.2021
Väinö Parkkila, puheenjohtaja	Marjatta Seppä, puheenjohtaja
Tapio Myllymäki, varapuheenjohtaja	Timo Littow, varapuheenjohtaja
Aimo Remes, 2.3.2021 saakka/ Juho Karsikas 2.3.2021 alkaen	Tapio Myllymäki
Aino Jussila	Juha Räisänen
Elina Vähätiitto	Jaana Takalo

Tapio Myllymäki on toiminut tarkastuslautakunnan sihteerinä ja pöytäkirjanpitäjänä 1.1-31.7.2021 sekä 1.8.-31.12.2021.

Tilintarkastus

Valtuusto on valinnut tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n ja sen päävastuullisena tilintarkastajana tilikauden 2020 tarkastuksen osalta toimi Risto Hyvönen JHT, HT. Tilikauden 2021 tarkastuksen osalta päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Tiina Mikkonen-Brännkärr, KHT, JHT.

Tarkastuslautakunnan työskentely vuonna 2021

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2021 aikana yhteensä 6 kertaa. Lautakunta on laatinut työsuunnitelman, jota on vuoden aikana täydennetty ja noudatettu. Arviointiaan varten tarkastuslautakunta on kuullut viranhaltijoita, lautakuntien sekä tytäryhtiöiden edustajia, kunnanhallituksen puheenjohtajistoa sekä tilintarkastajaa tilintarkastuksen osalta. Arviointia varten on tutustuttu toimieliinten asiakirjoihin.

KUNNANHALLITUS

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Kunnanhallitus	-11 417 057	-11 627 310	-33 000	-11 660 310	-11 464 105	196 205
TOIMINTATUOTOT	1 321 118	1 123 640	0	1 123 640	1 508 692	385 052
TOIMINTAKULUT	-12 738 175	-12 766 950	-33 000	-12 783 950	-12 972 797	-188 847

Toimielimen sitovuustaso:

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Kunnanhallitus	-11 417 057	-11 627 310	-33 000	-11 660 310	-11 464 105	196 205
Yleishallinto	-842 898	-899 110	-33 000	-932 110	-807 270	124 840
TOIMINTATUOTOT	168 229	138 370	0	138 370	189 759	51 389
TOIMINTAKULUT	-1 011 127	-1 037 480	-33 000	-1 070 480	-997 029	73 451
Poistot	-40 772	-35 030	0	-35 030	-35 559	529
Elinkeinotoimi	-140 787	-189 100	0	-189 100	-180 086	9 014
TOIMINTATUOTOT	22 315	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-163 102	-189 100	0	-189 100	-180 086	9 014
Selännepalvelut	-173 747	-251 870	0	-251 870	-218 731	33 138
TOIMINTAKULUT	-173 747	-251 870	0	-251 870	-218 731	33 138
Sosiaali- ja terveystalvet	-10 260 887	-10 297 050	0	-10 297 050	-10 258 017	29 213
TOIMINTATUOTOT	1 130 574	985 270	0	985 270	1 318 933	333 663
TOIMINTAKULUT	-11 391 461	-11 272 500	0	-11 272 500	-11 390 200	80 350
Poistot	0	-9 820	0	-9 820	-4 657	- 5 163

Hallintopalvelut

Vastualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi, Selännepalvelut ja sosiaali- ja terveystalvet

Toimielin: kunnanhallitus

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian visiona on, että Kärsämäki on luova ja kansainvälinen, yrittäjyyttä ja asukkaiden viihtyvyyttä edistävä, menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Tehostettu paikkakunnan markkinointi		
<p>Kärsämäestä brändi</p> <p>Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla</p> <p>Monipuolisesti somessa</p> <p>Tienvarsimainonta</p>	<p>mittarit: paikkakuntakuva laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä), kunnan asukasmäärän kehitys, kunta- ja elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämissankkeiden vaikuttavuus, uudet yritykset, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämissilmapiirin ja ulkoisen yhteistyön taso.</p>	<p>Paikkakunta-markkinoinnin kehittämistä on jatkettu yhdessä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa, myös sähköistä näkyvyyttä lisätty edelleen. Kunnan some-strategian toteutusta ja jalkauttamista varten toimii some-tiimi. Viestintää live-streamausta ja Youtube-videoita hyödyntäen on jatkettu.</p> <p>Tiedotteet hallituksen ja valtuuston kokouspäätöksistä on välitetty medialle ja internetiin.</p> <p>Hyödynnetään kärsämäkiset menestystarinat Kärsämäen markkinoinnissa.</p>
II Laadukas maaseutuasuminen		
<p>Laadukas maaseutuasuminen</p> <p>Asumisen kokonaispalvelu</p> <p>Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus</p> <p>Vuokra-asumisen kehittäminen</p> <p>Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen</p> <p>Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen</p>	<p>kunnan nettomuuton kehitys(-11), kunnan asuntokannan käyttöaste (87,7%), uusien asuntorakentamishankkeiden määrä, asuntotonttien myyntimäärät keskustassa ja kylillä, yksityisten vieraakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalaute asuminen- ja muista palveluista sekä harrastusmahdollisuuksista (säännölliset asukas- ja asiakaskyselyt) v.2021 toteutettiin minun arkeni-kysely, aktiivisten kylä- ja muiden yhdistysten määrä, palvelujen jonotusaste ja ihmisläheisyys</p>	<p>Edistetään laadukkaan asuntotarjonnan lisäämistä paikkakunnalla.</p> <p>Pyritään tarjoamaan kysyntää vastaavia asumisratkaisuja: -Kärsämäen Asunnot Oy:n erillistalohanke käynnistyi 2021.</p> <p>Ylläpidetään asukkaiden viihtyvyyttä ja omaehtoista toimintaa.</p> <p>Markkinoidaan kunnan omia tontteja tonttipörssin avulla. Tonttipörssiä on tarjottu markkinointikanavaksi myös yksityisille maanomistajille: -Yksityiset maanomistajat ovat löytäneet tonttipörssin markkinointikanavana.</p>
III Keskipiste puolimatassa		

<p>Keskustaympäristön kehittäminen</p> <p>Digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ</p> <p>Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille</p> <p>Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet</p> <p>Liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen</p>	<p>uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, liiketoimintojen käyttöaste, valta- ja kantateiden varsien kehittämisaktiivisuus, tapahtumien ja majoittajien määrä, hanke-tavoitteet</p> <p><i>Mittarien toteutuminen: Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n tilojen käyttöaste 100%.</i></p> <p><i>Tapahtumia ei epidemiatilanteesta johtuen pystytty järjestämään aikaisempien vuosien tavoin.</i></p>	<p>Ehyt palveluketju yritystoimintaa suunnittelevalle ensimmäisestä tapaamisesta lukien (tontti, toimitila, rahoitusneuvonta, työvoimakoulutus, pääomahoito).</p> <p><i>Jatkettu yhteistapaamisia mahdollisuuksien mukaan yrittäjien kanssa; tavoitteena on vapaamuotoinen keskustelu kaupallisen vetovoiman parantamisesta yrittäjältojen lisäksi.</i></p>
<p>IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa</p>		
<p>Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus</p> <p>Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen</p> <p>Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa</p>	<p>tapahtumien kävijämäärä, uusien tapahtumien synty, uudet yritykset, kansainvälisten yhteyksien ja vierailujen määrä, majoitusvuorokaudet, kulttuurimatkailun aktiiviteetti</p>	<p>Edesautetaan kunnan kansainvälistymistä mm. yhteistyössä EVS-nuorten ja residenssitaiteilijoiden kanssa.</p> <p>Kärsämäki-tarinoiden hyödyntäminen markkinoinnissa ja paikkakuntatidentiteetin vahvistamisessa.</p>

Palvelutuotannon periaatteet:

- 1) Kunnan omana toimintana tuotettavat palvelut
 - asiakirjahallinta ja muut hallintopalvelujen toimisto- ja talouspalvelut
- 2) Sidosyksiköltä ostettavat palvelut/ Kuntien Hetapalvelut Oy:
 - Talous- ja henkilöstöhallinto
- 3) Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
 - maaseutupalvelut
 - lomituspalvelut
 - Ympäristö- ja rakennusvalvonta
- 4) Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
 - it-palvelut
 - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämispalvelut
 - Sosiaali- ja terveyspalvelut
 - Ruokahuolto- ja siivous
- 5) Valtion tuottamat palvelut
 - yleinen edunvalvonta

- kuluttajaneuvonta

6) Välitetyt palvelut

Asiointipisteessä

- Kelan yhteispalvelu
- TE-toimisto yhteispalvelu
- Maistraatti

Strategiat ja ohjelmat:

- Kunta - ja elinkeinostrategia 2019-2023
- NIHAK-seudun kasvuohjelma 2020
- Konserniohjeet
- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Kärämäen liikenneturvallisuussuunnitelma
- Sisäisen valvonnan ohje
- Hankintaohjeet
- Kotouttamisohjelma
- Vanhuspoliittinen suunnitelma
- Päihdestrategia
- Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2017-2020
- Hyvinvointikertomus 2017-2021
- Savuton kunta

Yleishallinto

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Yleishallinto	-842 898	-915 110	-17 000	-932 110	-807 270	124 840
TOIMINTATUOTOT	168 229	138 370	0	138 370	189 759	51 389
TOIMINTAKULUT	-1 011 127	-1 053 480	-17 000	-1 070 480	-997 029	73 451
Poistot	-40 772	-35 030	0	-35 030	-35 559	529

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja sekä kunnansihteeri

Toiminnan kuvaus: Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä, talouden ja rahoituksen puitteista.

Hallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua.

Keskushallinto vastaa keskitetyistä asiakirjahallinnon ja monistuksen tehtävistä. Lisäksi se huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kokousasioista. Tehtäviin kuuluu myös kuukausittaisen Kaiku-kuntajulkaisun toimittaminen sekä TE-keskuksen työllisyyspalvelujen sähköinen välittäminen.

Asiointipisteen ja kunnan neuvonnan palveluja kehitetään edelleen osana kirjaston toimintaa. Asiointipisteeseen kartoitetaan uusia yhteistyötahoja ja palveluja lisätään mahdollisuuksien mukaan. Kunnan henkilöstöhallinto vastaa keskitetystä kunnan työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisten koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan järjestämisestä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita ostetaan Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä ja em. palveluita kehitetään yhdessä palveluntuottajan ja sen muiden asiakasorganisaatioiden kanssa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Vuoden aikana pidettiin 12 kunnanhallituksen kokousta, 8 valtuuston kokousta, valtuuston kokousten yhteydessä järjestettiin iltakouluja tarpeen mukaan. Osa kokouksista järjestettiin etä/ hybridikokouksina epidemiatilanteesta johtuen. Vuonna 2021 kuntalaisten ilta-tilaisuuksien suoraa videointia jatkettiin.

Ajankohtaiset asiat on tiedotettu henkilökunnalle mm. sähköpostilla, hallintohenkilöstön kehittämissyhmä kokoontuu säännöllisesti. Yhteistoimintaryhmä kokoontuu tarvittaessa samoin työsuojelutoimikunta. Tiedottaminen kuntalaisille ja henkilöstölle on korostunut lähes koronaepidemian vallitessa, ajankohtaista tietoa on pyritty välittämään mahdollisimman monilla kanavilla.

Kärsämäki on osallistunut yhteistyössä tiedonhallintamalli-työhön yhdessä alueen muiden kuntaorganisaatioiden kanssa. Tiedonhallintalain edellyttämät määräykset on päivitetty kunnan hallintosääntöön. Kuntalaisten sähköistä asiointia on kehitetty alueen kuntaorganisaatioiden Kunta-Akkuna yhteishankkeessa. Hankkeessa kehitetty portaali avautui vuoden 2022 puolella.

Esimiehet ovat osallistuneet vuonna 2021 käynnistyneeseen Keva:n rahoittamaan työelämänkehittämishankkeeseen.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut/ ostopalvelu toteuma oli yhteensä 55 146 euroa, summa pitää sisällään Kärsämäen kunnan osuuden Nivalan kaupungin tuottamista lakisääteisistä maaseutuhallinnon palveluista ja muista maaseudun kehittämispalveluista, sekä avustukset eläinlääkäreiden matkasubventioon ja tuettuun maksulliseen lomitukseen.

Nivalan kaupunki on hoitanut lakisääteisten maaseutuhallinnon ja maaseudun kehittämistehtävien järjestämisen Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella yhteistyösopimuksen mukaisesti. Alueellinen maaseutulautakunta on kokoontunut vuoden 2021 aikana 2 kertaa. Jokaisessa kunnassa palvelut on järjestetty lähipalveluina. Strategisena tavoitteena on ollut mm.:

- Perusmaatalouden kehittäminen. Strategiaa on toteutettu järjestämällä jokaisessa alueen kunnassa viljelijöille mm. tukikoulutuksia, talous- maatalousrakentamis ja muita tilaisuuksia..
- Tehokas viljelijöiden maataloustukiasioiden hoitaminen: Toimintaa on tehostettu siten, että sijaisia ei ole palkattu vakituisten henkilöiden poissaolojen aikana.

Maaseutuhallinnon yhteistyöalueen kustannusten jako on tehty yhteistoimintasopimuksen mukaisesti peltoalan ja tilalukumäärän mukaan.

Lomitus

Reisjärven paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut Haapajärven, Kärsämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven maatalousyrittäjille.

Tavoitteet:

Lomatoimen yksikkö suorittaa lomituspalvelulain mukaiset tehtävät. Lomituspalvelujen tuotanto tehostuu ja lomituspalvelujen tilakohtainen käyttö lisääntyy helpottaen tilojen toimintaa. Kunta tukee maksullista lomituspapua ja samalla edesauttaa lomittajien työllistymisessä.

Avustuksia maksulliseen lomituspapuun ja eläinlääkäreiden matkasubventioon myönnettiin 20 159 euroa.

Työllisyyspalvelut

Vuonna 2021 työllisyyspalveluissa panostettiin syrjäytymisen ja nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisyyn sekä työllistämisen ja työpajatoiminnan kehittämiseen. Suurimpana kehityskohteenä oli Kärsämäen kierrätyskeskus Fenixin toiminnan valmistelu ja käynnistäminen. Työllisyyspalveluissa tärkeänä yhteistyökumppanina on Kärsämäki Yhdessä ry.

Työmarkkinatuen rahoitusvastuut jakautuvat siten, että valtio ja kunnat rahoittavat puoliksi työttömyyden perusteella maksetun työmarkkinatuen 300–999 päivän ajalta ja että kunnat vastaavat 70 %:n maksuosuudella vähintään 1000 päivää työttömyyden perusteella työmarkkinatukea saaneiden työttömyysetuudesta. Kunta maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta vuonna 2021 yhteensä 129 854 euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 30 583 euroa. Kärsämäen kunnan työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 9,1 %, vuoden 2020 lopussa se oli 12,3 %. Pitkäaikaistyöttömiä Kärsämäellä oli vuoden 2021 lopussa 27 henkeä, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 45 henkeä.

	TP2019	TP2020	TP2021
Hallintopalvelujen henkilökunta	4	4	4
Kunnan vakinaisten vakanssien lkm	101	101	101
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	95 982	160 437	129 854
Valtuuston kokouksia	8	7	8
Hallituksen kokouksia	11	12	12

Elinkeinotoimi

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Elinkeinotoimi	-140 787	-189 100	0	-189 100	-180 086	9 014
TOIMINTATUOTOT	22 315	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-163 102	-189 100	0	-189 100	-180 086	9 014

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Elinkeinoelämän toimitilapalveluja kuntakonsernissa tuottaa Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy. Yritystoiminnan elinkeinopalvelut tuottaa Nihak ja sen kautta ohjautuvat yritysten elinkeinotoiminnan kehitysprojektit. Kunta ostaa puolikkaan yritysasiemiehen palvelut seutukunnalta ja tarvittaessa seutukunnan on mahdollisuus antaa väliaikaisesti henkilöresursseja enemmänkin. Hankkeet ja projektit sisältävät kunnan maksuosuuden muiden hallinnoimiin projekteihin.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Elinkeinoelämän edistämässä tavoitteena on turvata olemassa olevien yritysten toiminta-edellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntyä. Seutukunnalta ostetaan elinkeinojen kehittämisen palveluja. Kärsämäen konserniyhtiöiden kehittämisrahastosta tehdään sijoituksia tytäryhtiöiden elinvoimaa lisääviin hankkeisiin.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n edustajat ovat olleet kuultavina kunnanhallituksessa ja valtuustossa päätöksenteon yhteydessä. Tytäryhtiöiden asioista tiedottaminen valtuutetuille on osavuositiedotuksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnan osallistumisesta projekteihin päättää kunnanhallitus.

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Väkiluku	2659	2 611	2612	2 575	2 540	2533
Kuntien välinen nettomuutto	-2	-26	+2	-21	- 25	-11
Työttömyysaste (%)	11,7	12,3	10,4	11,7	12,3	9,1
Vuosikate €/asukas	542	438	400	568	845	848
Verotulot €/asukas	2 656	2 634	2 692	2 917	2 765	3 172
Valtionosuudet €/asukas	4 221	4 316	4 396	4 250	4 747	4 682

Nivala-Haapajärven Seutu Nihak ry :

Mittarit

Vuoden 2021 aikana Kärsämäellä perustettiin 17 yritystä ja yritysten poistuma kaupparekisteristä oli yhteensä 10 kpl.

Selännepalvelut

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Selännepalvelut	-173 747	-251 870	0	-251 870	-218 731	33 138
TOIMINTAKULUT	-173 747	-251 870	0	-251 870	-218 731	33 138

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kunta ostaa Ppky Selänneeltä ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain ja rakennusvalvonnan palvelut.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Palvelut on ostettu palvelutasosuunnitelman ja vuosittaisen vuosisuunnitelman mukaisesti. Selänneeltä ostettujen palvelujen summa oli 2021 yhteensä 215 560 euroa ja se jakaantui seuraavasti: ympäristöterveysvalvonta 29 619 euroa, eläinlääkintähuolto 108 380 euroa, ympäristönsuojelu 33 437 euroa, rakennusvalvonta 29 212 euroa.

Sosiaali- ja terveystalvet

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Sosiaali- ja terveystalvet	-10 260 887	-10 297 050	0	-10 297 050	-10 258 017	29 213
TOIMINTATUOTOT	1 130 574	985 270	0	985 270	1 318 933	333 663
TOIMINTAKULUT	-11 391 461	-11 272 500	0	-11 272 500	-11 390 200	80 350

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sosiaali- ja terveystalvetjen tarkoituksena on turvata kärsimäkisille lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Peruspalvelut järjestetään lähipalveluna.

Kärsämäen kunta on järjestämistä vastuussa lakisääteisen sosiaali- ja terveys-palveluiden osalta. Sosiaali- ja terveystalvet järjestetään yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa. Palveluntuottajana toimii Terveystalo Kuntaturva Oy, palvelusopimus sote-palveluista on voimassa 30.6.2027 saakka sopimusoption käytön myötä.

Sosiaali- ja terveystalvetuista vastaavana toimielimenä toimii kunnanhallitus. Yksilöhuoltoasioita käsittelee yksilöjaos. Valtaosa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä työskentelee palveluntuottajan palveluksessa, lukuun ottamatta kunnan palvelukseen jääneitä henkilöitä, joista aiheutuvat henkilöstökustannukset palveluntuottaja korvaa kunnalle. Virkavastuutehtävät sosiaali- ja terveystalvetuisten osalta kuuluvat kunnan palveluksessa työskenteleville viranhaltijoille. Näitä viranhaltijoita ovat kansan-

terveystyön johtava lääkäri johtava sosiaalityöntekijä, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaajat, sekä toimistos sihteeri. Virkavastuutehtävissä työskentelevien viranhaltijoiden henkilöstökustannuksista vastaa kunta.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Palvelut tuotetaan lähipalveluina. Palveluiden laatua ja vaikuttavuutta kehitetään yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ulkoistus perustuu kiinteään vuosihintaan, jolloin sote-palvelujen kustannukset ovat paremmin hallittavissa. Sote-palvelujen ohjausryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana kolme kertaa. Ohjausryhmä koostuu kunnan, palveluntuottajan ja henkilöstön edustajista. Johtavat viranhaltijat suorittavat valvonta- ja tarkastuskäyntejä palveluntuottajan ja sen alihankkijoiden toimipaikkoihin.

Sosiaali- ja terveystoimen toimintaa on vahvasti määrittänyt Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen POPsote-kehittämishanketyö. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistamista koskevien lakien 29. kesäkuuta 2021 hyväksymisen jälkeen alkoi varsinainen hyvinvointialueen valmistelutyö. Lisäksi hyvinvointialueen valmistelun tueksi on vastattu lukuisiin erilaisiin tietopyyntöihin sekä osallistuttu mahdollisuuksien mukaan hyvinvointialueen kehittämis- ja valmistelutyöhön.

Vuonna 2021 suoritettujen kyselyjen tulosten perusteella asiakkaat ovat tyytyväisiä tutkittuihin palveluihin. Sosiaali- ja terveyspalveluissa vuotta 2021 leimasi kunnan muun toiminnan tavoin koronavirusepidemia. Koronaepidemiaan liittyvää tietoa ja yhteistä tilannekuvaa on jaettu säännöllisissä palaverissa Palveluntuottajan kanssa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen palveluostot olivat 9 780 710 euroa, sopimuksen mukaista kannustinpalkkiota maksettiin 148 557 euroa. Osana palvelujen ostoa palveluntuottajalle korvattiin Sosiaali- ja Terveysministeriön ohjauskirjeiden mukaisesti koronatoimista aiheutuneita suojain jne. kustannuksia. Kunta haki STM:ltä koronasta aiheutuneisiin kustannuksiin avustusta kahdessa erillisessä avustushaussa.

Kunnan vastattavana ovat virkavastuuhenkilöstön kustannukset enintään 150 000 euroon saakka, kiinteistö- ja kiinteistöhoitokustannukset sekä suuremmat kalustohankinnat. Kunnan kustannuksiin kuuluvat myös eläkemenoperusteiset eläkemaksut (221 074 euroa) sekä ensihoito (181 836 euroa). Perustoimeentulotuki siirtyi Kelan hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen. Kunnalle hoidettavan ovat edelleen ennaltaehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki.

OPETUSTOIMEN LAUTAKUNTA

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Yleistä

Opetustoimen lautakunnan tehtävänä on opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen sekä toimialueensa johtaminen ja kehittäminen.

Lautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana seitsemän (7) kertaa ja käsitteli yhteensä 107 pykälää.

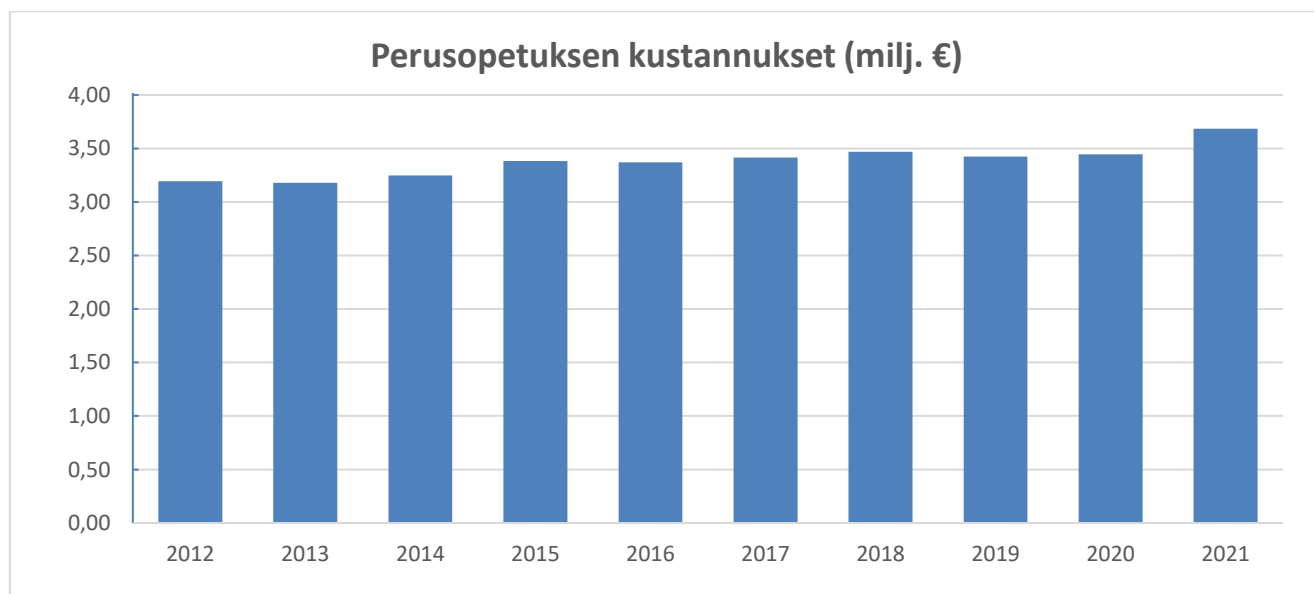
Sivistysjohtaja toimi lautakunnan kokouksissa asioiden valmistelijana, esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä. Sivistystoimen toimistos sihteeri vastasi lautakunnan toimintaan ja sivistystoimen hallintoon liittyvistä toimistotehtävistä sekä osallistui myös lautakunnalle menevien asioiden valmisteluun. Sivistysjohtajaa sijaistaa lukion rehtori.

Varhaiskasvatuksen toiminnasta ja taloudesta vastasi varhaiskasvatuspäällikkö, joka oli varhaiskasvatukseen liittyvien asioiden valmistelijana mukana opetustoimen lautakunnan kokouksissa.

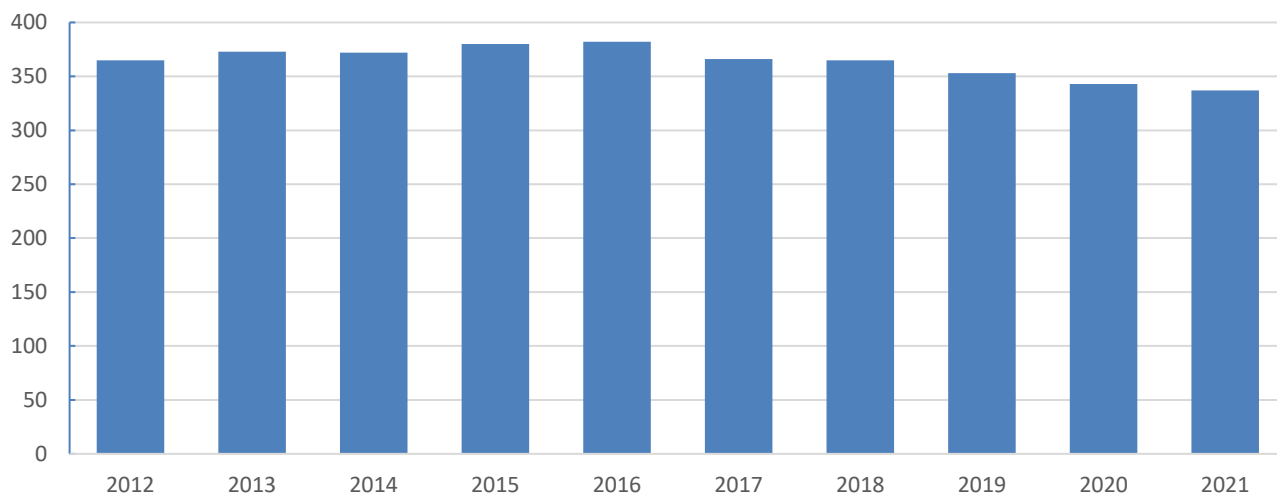
Kärsämäen peruskoulussa oli kaksi toimipistettä, Frosteruksen koulu ja Saviselän koulu. Frosteruksen koulussa oli luokat 1-9 ja keväällä -21 yksi esiopetusryhmä. Saviselän koulussa oli luokat 1-6 sekä keväällä -21 esiopetusryhmä. Syksyllä -21 molemmat esiopetusryhmät toimivat Frosteruksen koululla. Peruskoulun rehtori toimi molempien toimipisteiden rehtorina. Frosteruksella työskentelee myös apulaisrehtori ja Saviselässä vararehtori. Frosteruksen koululla ja lukiolla oli yhteinen koulusihteeri.

Koulujen rehtorit vastasivat mm. omien koulujensa talousarvion suunnittelusta ja sen toteutumisesta, toimintasuunnitelman laatimisesta ja seurannasta, opetussuunnitelmien kehittämisestä sekä joidenkin asioiden valmistelusta lautakuntaan.

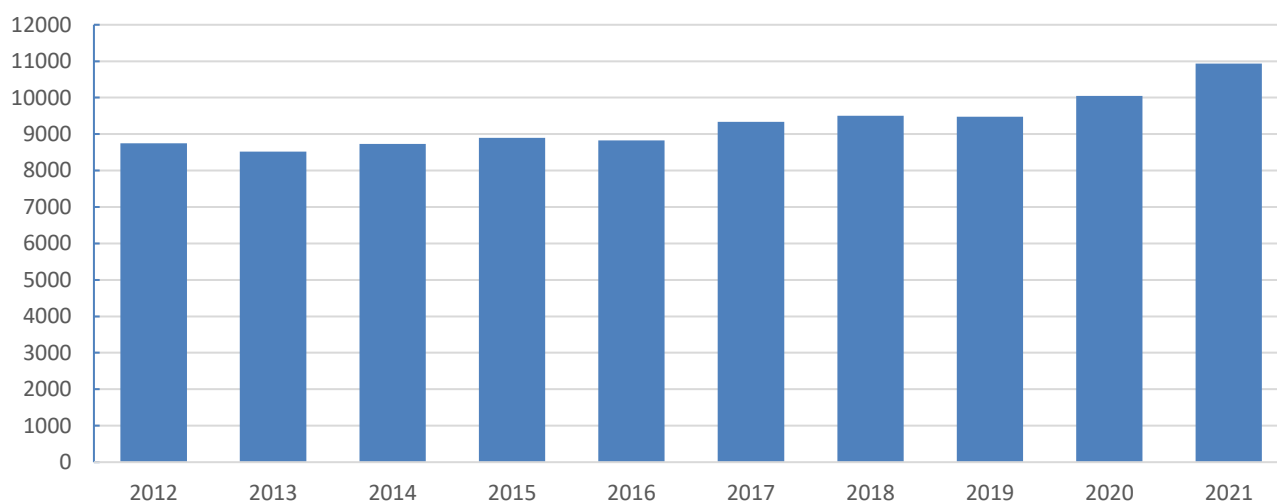
Vuoden 2021 tilastointipäivänä 20.9. oli perusopetuksessa ja esiopetuksessa yhteensä 337 oppilasta. Saviselän koululla oli 42, Frosteruksen koulun alaluokilla 187 ja yläluokilla 108 oppilasta. Lukiossa oli 60 päivälukion opiskelijaa kevään tilastointipäivänä 20.1.2021 ja 67 syksyn tilastointipäivänä 20.9.2021. Lisäksi eLukiossa opiskeli kolme aineopiskelijaa.

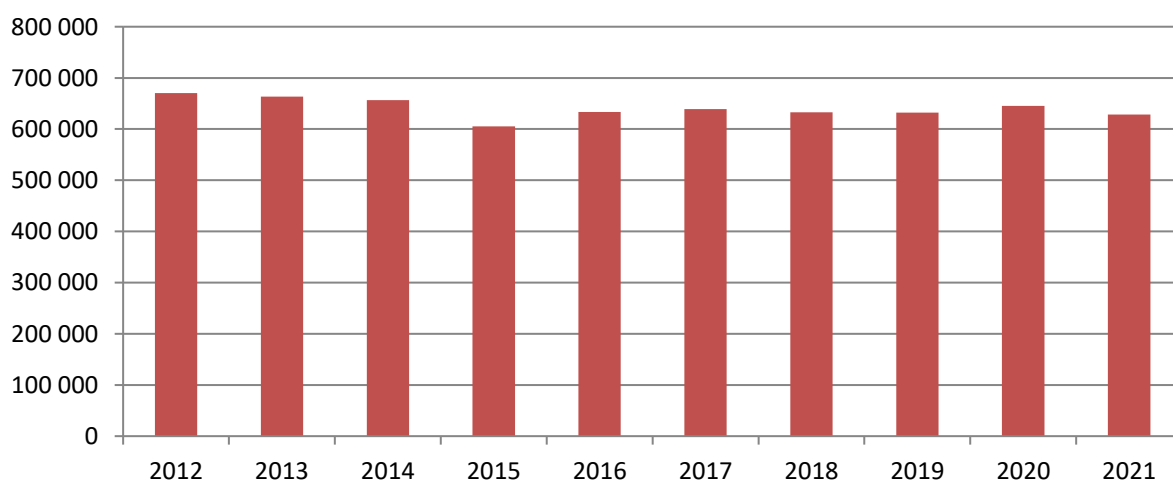
Perusopetuksen oppilasmäärä

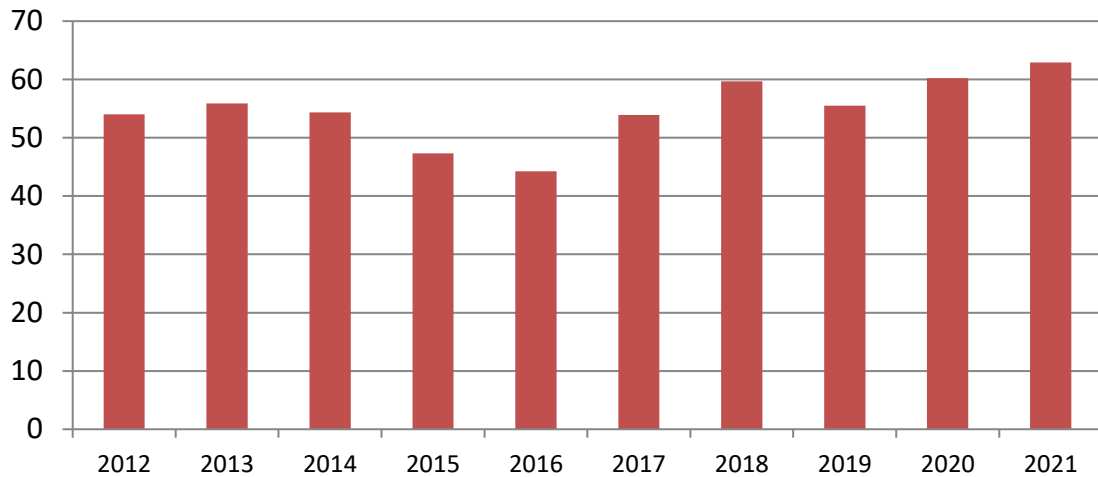
Perusopetuksen kustannukset (€/oppilas)

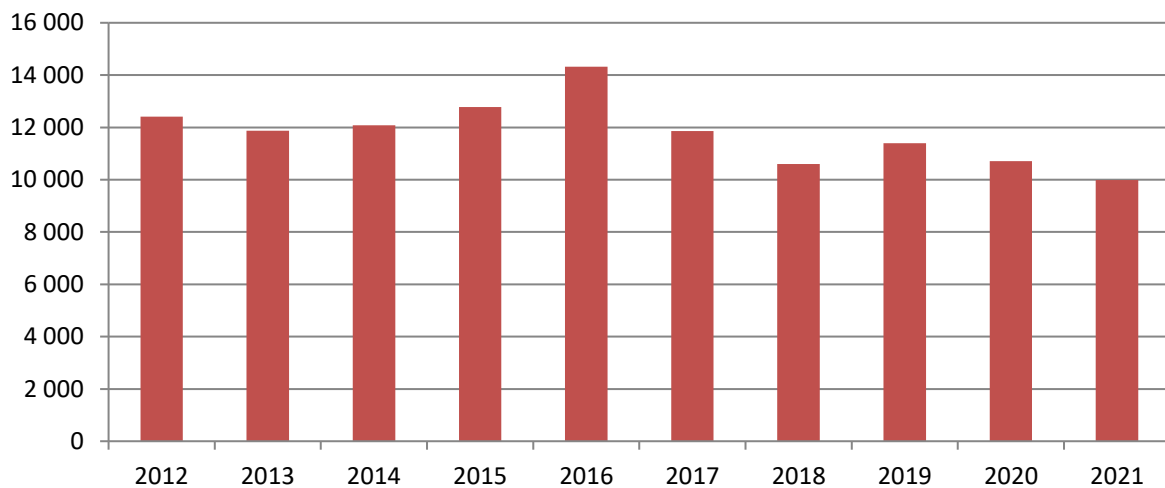
Lukion kustannukset (€)

Lukion opiskelijamäärä

Lukion opiskelijakohtaiset kustannukset (€/opiskelija)

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyttä ja yrittäjyyttä edistävä, luova, reagoiva ja kansainvälinen sekä menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Opetustoimen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Kärsämäestä brändi		
Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä, imago tutkimus (selkeät mittaukset ja haastattelut kohde-ryhmittäin/ asiakassegmentitään), kunnan asukasmäärän kehitys, kunta- ja elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämiss-hankkeiden vaikuttavuus, uudet	<p>Monipuolisesti somessa Tienvarsimainonta</p> <p>Osallistutaan yhteistyössä Kärsämäen brändi- ja markkinointistrategian ja sen toimintasuunnitelman toteuttamiseen.</p> <p>Markkinoidaan lukiota potentiaalisille opiskelijoille laajasti.</p> <p>Tuodaan esille peruskoulun vahvuuksia.</p>

	yritykset, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämisilmapiirin ja ulkoisen yhteistyön taso	
II Laadukas maaseutuasuminen		
Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus	Kunnan nettomuuton kehitys, kunnan asuntokannan käyttöaste, uusien asuntorakentamishankkeiden määrä, asuntotonttien myyntimäärät keskustassa ja kylillä, yksityisten vajaakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalaute asuminen- ja muista palveluista sekä harrastusmahdollisuuksista (säännölliset asukas- ja asiakaskysely), aktiivisten kylä- ja muiden yhdistysten määrä, palvelujen jonotusaste ja ihmisläheisyys	<p>Vuokra-asumisen kehittäminen</p> <p>Kyliä asumismahdollisuuksien hyödyntäminen</p> <p>Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen</p> <p>Asumisen asiakaspalveluprosessi viritetään tehokkaaksi räätälöitynä ja yksilöllisenä kokonaispalveluna (asunto, työpaikat, palvelut, harrastukset ja etuudet ovat jo esillä samassa muuttopakettissa, markkinointiaineistot visuaalisesti näyttäväksi, some-näkyvyys).</p> <p>Varmistetaan päivähoitopaikkojen tarpeenmukainen saatavuus.</p> <p>Säilytetään opetustoimen ja opetuksen hyvä palvelutaso.</p> <p>Säilytetään kyläkoulu oppilasmäärien sallimissa rajoissa.</p> <p>Aamu- ja iltapäiväkerhojen toimintaa jatketaan, koulujen kerhotoimintaa kehitetään edelleen.</p> <p>Yhteisöllisyyttä tuetaan, mm. vanhempainyhdistystoimintaa.</p>
III Keskipiste puolimatassa		
Keskustaympäristön kehittäminen Digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ Kyliä mahdollisuudet tienkäyttäjille	Uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, liiketilöiden käyttöaste, valta- ja kantateiden varsien kehittämisaktiivisuus, tapahtumien ja majoittujien määrä, hanketavoitteet	<p>Kyliä elinympäristöjen esille nosto toimivien tie- ja sähköisten yhteyksien ja väljien asumismahdollisuuksien kautta.</p> <p>Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet Liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen</p> <p>Järjestetään koulukuljetukset laadukkaasti.</p> <p>Huolehditaan lukion saavutettavuudesta myös ulkopaikkakuntalaisten opiskelijoiden osalta.</p>
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen	Tapahtumien kävijämäärä, uudet tapahtumat, kansainvälisten yhteyksien ja vierailujen määrä, kulttuurimatkailun aktiviteetti Opetussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen	Kootaan jo olevat ja kehitettävät omaleimaiset kulttuurikohteet, -tapahtumat, -ympäristöt ja -palvelut samaan ja eri vuodenaikoihin sovittuun ja tuoteistettavaan palvelukokonaisuuteen, joka toimii markkinoinnin perustana.

Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	Toteutuneiden kv-yhteistyöprojektien lukumäärä	Kylien omaperäisten kulttuurivaikutteiden, -palvelujen ja yritystoiminnan yhteiskäyttö tapahtumissa ja matkailussa (tarinallisuus, luontokohteet, metsästys, ruoka, jne). Paikalliset perinteet ja kulttuurin vahvuudet huomioidaan opetussuunnitelmassa.
--	--	--

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Opetustoimen lautakunta	-5 524 993	-5 765 810		-5 782 810	-5 906 434	123 624
TOIMINTATUOTOT	317 248	310 450		310 450	345 769	-35 319
TOIMINTAKULUT	-5 842 241	-6 076 260	-17 000	-6 093 260	-6 252 203	158 943
Poistot	-36 533	-37 360		-37 360	-43 215	5 855

Toimielimen sitovuustaso

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA-muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Opetustoimen hallinto	-78 983	-107 670		-107 670	-101 556	-6 114
Perusopetus	-3 445 977	-3 474 330	-17 000	-3 491 330	-3 684 033	192 703
Toisen asteen opetus	-655 812	-693 170		-693 170	-642 603	-50 567
Muu sivistystyö	-69 398	-93 330		-93 330	-65 603	-27 727
Varhaiskasvatus	-1 274 823	-1 397 310		-1 397 310	-1 412 639	15 329

OPETUSTOIMEN HALLINTO

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Opetustoimen hallinto	-78 983	-107 670	-101 556	-6 114
TOIMINTATUOTOT	281		210	-210
TOIMINTAKULUT	-79 264	-107 670	-101 766	-5 904
Poistot		-40	-85	45

Hallinnon toteutumisissa on kokouskulut sekä toimistosihteerin (60%) ja sivistysjohtajan (50%) palkkakulut sekä muut hallinnolliset kulut.

PERUSOPETUS

Perusopetuksen vastuualue sisältää esi- ja perusopetuksen tulosyksiköt sekä aamu- ja iltapäivätoiminnot.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus	Toteutuminen
Kansainvälisyysprojekteja ja yhteistyötä jatketaan.	Perusopetus ja lukio osallistuu kansainväliseen Erasmus + hankkeeseen, joka on käynnistynyt 2020. Panostetaan koulujen, kylien ja hankkeiden yhteistyöhön.	Kaksi vuotta sitten aloitetun Erasmus+ hankkeen tilanne on edelleen avoin. Hanke on tarkoitettu opettajille. Panostetaan koulujen, kylien ja hankkeiden yhteistyöhön.

<p>Kaikkia yhdeksäsluokkalaista ohjataan yhteishakuun.</p>	<p>Kaikki perusopetuksen keväällä 2021 päättäneet saavat opiskelupaikan.</p>	<p>Keväällä 2021 kaikki 25 yhdeksäsluokkalaista saivat päättötodistuksen ja myös jatko-opiskelupaikan. Kärsämäen lukioon lähti 12 opiskelijaa, ammattiopistoihin (Jedu, Kpedu) 9 opiskelijaa, muihin opistotason oppilaitoksiin (Ranua, Haapavesi) kaksi opiskelijaa.</p>
<p>Seurataan missä muu Suomen taitotaso menee. Käytössä on valtakunnalliset arvioinnin kriteerit.</p> <p>Perusopetuksen kustannukset pyritään pitämään samantyyppisten kuntien tasolla.</p>	<p>Koulun toimintaa verrataan alueen ja koko maan tunnuslukuihin.</p>	<p>Valtakunnallisia tutkimukseen pohjautuvia tuloksia ei ole olemassa vuodelta 2021.</p>
<p>Yhtenäisen perusopetuksen toteuttamista jatketaan ja kehitetään lisäämällä yhteistyötä koulujen kesken.</p>	<p>Kaikilla kunnan alakouluilla on yhteisiä tilaisuuksia. Kouluilla on yhtenäiset toimintasäännöt ja oppilashuollon ohjeistus. Rehtorin virkaan kuuluu myös Saviselän koulun johtaminen, tällä saadaan lisättyä yhteistyötä ja samoja käytänteitä koulujen välillä.</p> <p>Yhtenäiskoulun käytänteiden yhdenmukaistamista jatketaan luokka-asteesta riippumatta, huomioiden kuitenkin koronan aiheuttamat rajoitukset.</p>	<p>Kunnan alakouluilla piti olla myös muita yhteisiä tilaisuuksia, mutta koronan vuoksi yhteiset tilaisuudet jouduttiin perumaan. Alakoulujen YU-kisat saatiin järjestettyä syksyllä.</p> <p>Lasten maatalousnäyttelyssä oli laaja-alaisesti erilaisia yrittäjiä, kolmannen sektorin työntekijöitä, perheitä, 4H, Etsivä nuorisotyö ja Nuoriso Leader. oppilaitoksia. Oppilaat olivat talkoissa ja maatalousnäyttelyn avulla saivat tuntumaa yrittäjyyteen.</p> <p>Loppusyksystä kaikki perusopetuksen oppilaat kävivät koronamääräysten ohjeita noudattaen Nivalan Pyssymäellä viettämässä metsäpäivää. Rahoitus saatiin 4H:n ja Metsäsäätiön kautta. Eskareille järjestettiin oma metsäpäivä Venetpalon hiihtomajalla.</p> <p>TET- jaksot saatiin pidettyä suunnitellusti.</p> <p>Kouluilla on yhtenäiset toimintasäännöt ja oppilashuollon ohjeistus. Rehtorin virkaan kuuluu myös Saviselän koulun johtaminen, tällä saadaan lisättyä yhteistyötä ja samoja käytänteitä koulujen välillä. Oppilaitten osallistumista koulua koskevien päätösten tekoon lisättiin oppilaskunnan kautta.</p> <p>Yhtenäiskoulun käytänteiden yhdenmukaistamista jatketaan luokka-asteesta riippumatta.</p> <p>Toisen asteen kouluvierailuja saatiin käytyä muutamia</p>
<p>Syyslukukaudella 2009 aloitettu KIVA-koulu</p>	<p>Vuosittain tehtävien oppilaskyselyjen perusteella kiusaaminen vähentyy.</p>	<p>Vuoden 2021 KiVa-koulu kysely toteutettiin ja tulokset on raportoitu Koulukohtaisessa</p>

<p>-toimintaohjelma jatkuu kaikilla kouluilla.</p>	<p>Opettajia koulutetaan vuosittain KIVA-koulu-toimintaohjelmaan liittyen.</p> <p>Sitoudutaan ohjelman tehokkaaseen toteuttamiseen.</p>	<p>oppilashuoltoryhmälle, Lasten- ja nuorten palveluverkostolle sekä henkilökunnalle.</p> <p>Poliisi ja sosiaalitoimi ovat mukana ratkaisemassa pahimpia ongelmatilanteita.</p>
<p>Tietotekniikan hallitseminen ja sujuva käyttö on tärkeää nyky-yhteiskunnassa.</p> <p>Oppilashallintoa ja yhteyksiä kotiin tehostetaan, prosesseja digitalisoidaan sekä yhdenmukaistetaan niin kouluilla kuin koulutoimessa.</p> <p>Opettajien tietotekniset taidot ovat tärkeitä.</p> <p>Tietokoneet ja opetusvälineet ajan tasalla.</p>	<p>Koko ajan pyritään päivittämään opetustilojen AV-tekniikkaa vanhimmasta päästä. Opettajille hankittu henkilökohtaiset tietokoneet, joita voi käyttää työasioissa sekä koulussa, että kotona. Koko henkilökunnalle on hankittu dataliittymällä olevat älypuhelimet.</p> <p>Kaikissa kouluissa (Frosterus, Saviselkä ja lukio) on käytössä yhteinen digitaalinen Wilma-järjestelmä, joka on Multi-Primus oppilashallinto-ohjelman www-liittymä. Opettaja, henkilökunta ja huoltaja pääsevät yhdellä tunnuksetta kaikkiin häntä koskeviin tietoihin käsiksi.</p> <p>Koulutetaan opettajia tieto- ja viestintätekniikan (tvt) käyttöön.</p> <p>Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla (tietokone, dataprojektori, dokumenttikamera). Kalustoa joudutaan uusimaan vuosittain.</p>	<p>Opettajille on hankittu henkilökohtaiset tietokoneet, joita voi käyttää työasioissa sekä koulussa, että kotona.</p> <p>Kaikissa kouluissa (Frosterus, Saviselkä ja lukio) on käytössä yhteinen digitaalinen Wilma-järjestelmä, joka on Multi-Primus oppilashallinto-ohjelman www-liittymä. Opettaja, henkilökunta ja huoltaja pääsevät yhdellä tunnuksetta kaikkiin häntä koskeviin tietoihin käsiksi.</p> <p>Oppitunnilla oppilaille on käytössä varattavat tietokoneet ja iPadit molemmilla kouluilla. Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla. Uusimaan jouduttiin dokumenttikameroita ja dataprojektoreita.</p>
<p>Sisäilman laadulla on suuri merkitys opiskelutehokkuuteen ja motivaatioon.</p>	<p>Sisäilmanlaatu pysyy normaalin rajoissa. Suoritetaan ilmanlaatumittauksia luokissa tarpeen mukaan.</p>	<p>Sisäilmamittauksia ei vuonna 2021 tehty.</p>
<p>Varhaisen puuttumisen mallia painotetaan koulu maailmassa.</p>	<p>Psykologin tutkimuksiin ohjattu oppilas pääsee tutkimuksiin 2 kuukauden kuluessa. Painopiste tutkimuksissa on alaluokilla. Psykologi tekee ennaltaehkäisevää työtä oppilaitten parissa. Psykologi pitää opettajille pedagogisia iltapäiviä. Psykologi käyttää tutkimuksiin ja palautteenantoon kaksi päivää kuukaudessa ja yhden päivän ennaltaehkäisevään työhön.</p> <p>Kärsämäellä on oma kokoaikainen koulukuraattori.</p>	<p>Psykologipalvelujen saatavuus oli heikkoa. Keväällä psykologi vaihtui, mutta tutkimukset saatiin hoidettua. Syksyllä saatiin tehtyä tutkimukset, mutta ennaltaehkäisevää työtä ei ollut, eikä myöskään opettajille pedagogisia iltapäiviä.</p> <p>Kärsämäellä on oma kokoaikainen koulukuraattori.</p> <p>Koululääkäri oli lain edellyttämän tarpeen verran käytettävissä ja teki määräaikaistarkastukset.</p> <p>Perusopetukseen palkattiin yhteinen erityisopettaja. Ns. koronaraha mahdollisti palkkauksen.</p>

	<p>Koululääkäri on oltava lain edellyttämän verran käytettävissä.</p> <p>Lukuvuodelle 2020-2021 saatiin ns. Koronarahaa ja kyseisellä rahalla on hankittu mm. erityisopettajien työpanosta ja yläkoulun puolella tehty osalle oppitunneista kolmijakoja. Keväällä 2021 nämä toimenpiteet jatkuvat</p> <p>Resursoidaan riittävästi tukiope- tusta ja muuta yleisen tuen re- surssia.</p> <p>Yksilökohtainen oppilashuolto- ryhmä kokoontuu aina tarvitta- essa, pedagoginen asiantuntija- ryhmä kokoontuu säännöllisesti kahden viikon välein ja tarvitta- essa, Koulukohtainen oppilas- huoltoryhmä kuusi kertaa luku- vuoden aikana ja opiskeluhuollon ohjausryhmä kaksi kertaa luku- vuodessa. Koulukohtaisessa op- pilashuoltoryhmässä on mukana vanhempainyhdistyksen ja oppi- laskunnan edustajat.</p>	<p>Syksyllä -21 aloitti myös kouluvalmentaja, joka tuli tarpeeseen.</p> <p>Psykkaripalveluja koululla oli 1,5 pv/viikko.</p> <p>Työnohjaajan palveluita on ollut saatavilla kaikille halukkaille.</p> <p>Tukiopetusta annettiin kaikille sitä tarvitse- ville oppilaille. Opetusjärjestelyillä yritettiin saada mahdollisimman paljon tuen resurssia oppilaille. Erityisen tuen resurssit olivat hy- vällä mallilla syksyn aikana. Yläkoululla teh- tiin pienryhmiä useisiin oppiaineisiin. Savi- selkään palkattiin ylimääräinen koulunkäyn- ninohjaaja.</p> <p>Yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä ko- koontui aina tarvittaessa, pedagoginen asi- antuntijaryhmä kokoontui säännöllisesti kahden viikon välein ja tarvittaessa, Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä neljä kertaa lukuvuoden aikana ja opiskeluhuollon oh- jausryhmä kaksi kertaa lukuvuodessa. Kou- lukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä oli mukana vanhempainyhdistyksen ja oppilas- kunnan edustajat.</p> <p>Sosiaalitoimen kanssa jatkettiin hyvää yh- teistyötä oppilashuollossa.</p>
<p>Kaikki opettajat ovat osaa- via (substanssipätevyys) ja muodollisesti kelpoisia. Kaikilla opettajilla on mahdollisuus osallistua ammattipätevyyttä täy- dentävään koulutukseen.</p>	<p>Listataan poikkeamat.</p> <p>Mahdollistetaan opettajien pääsy koulutukseen.</p> <p>Kirjataan opettajien osallistumi- set koulutuksiin.</p>	<p>Muutama opettaja ei omannut täyttä päte- vyyttä, osa-aikaisissa sijaisuuksissa joudut- tiin ottamaan ns. epäpäteviä.</p> <p>Kaikille opettajille annettiin mahdollisuus osallistua koulutuksiin ja koulutuksiin osallis- tumiset kirjattiin.</p>
<p>Mahdollisimman moni op- pilas osallistuu koulun tar- joamaan kerhoon.</p>	<p>Kaikille 1-9 luokan oppilaille tarjo- taan mahdollisuus osallistua kou- lun ilmaisiin kerhoihin. Vanhem- mat otetaan mukaan kerhotoi- mintaan.</p>	<p>Perusopetukseen saatiin Opetushallitukselta avustusta Suomen harrastamisen malliin ja kerhotoiminnan kehittämiseen.</p>
<p>Monipuolinen ja innos- tava liikunta on tärkeää oppilaan kasvulle.</p> <p>Oppilaiden ylipaino vä- hentyy.</p>	<p>Oppilaiden liikkuminen lisääntyy.</p> <p>Kerhotoiminta tukee liikunnan- opetusta.</p> <p>Osallistutaan 5. ja 8.- luokkalais- ten MOVE-testiin.</p> <p>Myös välitunneilla pyritään aktii- viseen liikkumiseen mm. välkkäri- toiminnan kautta.</p>	<p>Kerhotoiminta tuki liikunnanopetusta.</p> <p>Osallistuttiin 5. ja 8.- luokkalaisten MOVE- testiin.</p> <p>Myös välitunneilla pyritään aktiiviseen liik- kumiseen mm. välkkäritoiminnan kautta.</p> <p>Oppilaat saavat vaikuttaa koulun ruokalis- taan lempiruokakyselyn ja ruokaraadin kautta.</p>

	Suosittelun mukainen kouluruokailu.	
Yrittäjyyskasvatusstrategian tavoitteet näkyvät opetuksessa. Kestävä kehitys osaksi jokapäiväistä elämää koulussa ja kotona.	Toimitaan strategian mukaisesti. Koulut hankkivat oikeuden käyttää Vihreää lippua kestävän kehityksen toiminnan merkinä. Lukuvuonna 2021 keskeisimpänä kohteena on vesi.	Yrittäjävierailut jouduttiin koronan vuoksi perumaan. Luokilla ja oppilaskunnalla pienimuotoista varainkeruuta omia retkiään varten erilaisilla tapahtumilla. Vihreä lippu toimintaa jatkettiin edelleen.
Yhteistyö kodin ja koulun välillä on osa luontevaa yhteistyötä.	Molemmille perusopetuksen toimipisteillä on vanhempainyhdistys. Yhteistyötä kotien, kylien ja koulun välillä lisätään. Loputkin huoltajat siirtyvät Wilman käyttäjiksi.	Perusopetusta ja koulujen toimintaa tuotiin esille mm. Frosteruksen koulun Facebook -sivujen kautta. Vanhempainyhdistys saatiin mukaan suunnittelemaan koulun arkea. Kyläyhdistys mukana Saviselän koulun toiminnassa. 5-9-luokkalaisten oppilaat saivat käyttöönsä Wilma tunnukset. Jokaisen lapsen ainakin yksi huoltaja on Wilma-käyttäjä.
Yläkoulun oppilaiden opiskelumotivaatio on riittävän korkealla tasolla ja oppituntien työrauha on taattu.	Opetusryhmissä vaalitaan opiskelurauhaa. Yläkoululla ja alakoululla on molemmissa pienryhmän ja erityisopettajan tarve.	Opiskelurauhaa opetusryhmissä tehostettiin erityisopetuksella ja pienryhmillä. Kouluvallmentajan toiminta opiskelumotivaation parantamiseksi koettiin hyväksi.
Lapset puheeksi -menetelmä	Kaikissa kunnan peruskouluissa on käytössä Lapset puheeksi -menetelmä ja siihen on koulutetut opettajat. Kirjataan käytyjen keskustelujen/neuvonpitojen määrä. Lapset puheeksi koulutusta järjestetään tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa.	Lapset puheeksi menetelmä ei kiinnosta vanhempia. 33 huoltajalle tarjottiin LP-keskustelua, mutta vain kaksi huoltajaa osallistui. Kouluttajia löytyy perusopetuksen puolelta kaksi kappaletta ja lähes kaikki opettajat ovat käyneet koulutuksen.
Saviselän toimipisteen toiminta pyritään turvaamaan pitämällä oppilasmäärät vähintään nykyisellä tasolla.	Seurataan oppilasmääriä ja ennusteita.	Saviselän oppilasmäärä 41 oppilasta. Oppilasennusteet Saviselän osalta laskevia.
Resursointi perusopetuksessa on tarkoituksenmukaista ja riittävää.	Perusopetuksen johtamisjärjestelmässä rehtori, apulaisrehtori ja Saviselän kouluilla rehtorin apuna vararehtori. Frosteruksen rehtorin työnkuvaan kuuluu myös Saviselän toimipisteen johtaminen.	Perusopetuksen johtamisjärjestelmässä rehtori ja apulaisrehtori, Saviselän koululla rehtorin apuna vararehtori. Frosteruksen rehtorin työnkuvaan kuuluu myös Saviselän toimipisteen johtaminen.

	TP 2020	Alkup. TA 2021	TA- muutos	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
Perusopetus	-3 445 977	-3 474 330	-17 000	-3 491 330	-3 684 033	192 703
TOIMINTATUOTOT	178 204	166 600		166 600	167 158	-558
TOIMINTAKULUT	-3 624 181	-3 640 930	-17 000	-3 657 930	-3 851 191	193 261
Poistot	-24 113	-26 270		-26 270	-31 820	5 550

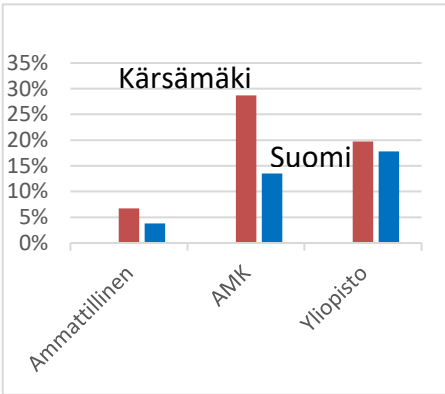
Perusopetuksen tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TA 2021 muutosten jälkeen	TP 2021	Poikkeama
<u>Peruskoulut (mukana esiopetus)</u>					
oppilasmäärä	343	340	340	337	-3
kustannukset €/oppilas	10 047	10 219	10 269	10 932	663
opetustuntien määrä*)	29 429	28 834	28 834	28 538	-296
kustannukset €/opetustunti*)	111,4	116,4	116,4	119,5	3,1
kustannukset yhteensä*)	3 279 344	3 355 110	3 355 110	3 411 226	56 116

*) opetustuntien luvut ilman aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä kouluavustajia.

TOISEN ASTEEN KOULUTUS

Toisen asteen vastuualue sisältää lukion tulosityksikön.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus	Toteutuminen
Lukion opiskelijamäärä säilyy kohtuullisena.	Vuosiluokan koko vähintään 20 opiskelijaa.	Lukion opiskelijamäärä syksyn 2021 laskentapäivänä 20.9.2021 oli 67 ja vuosiluokkien kokotavoite täyttyi.
Kärsämäki mukana eLuki-ossa.	Kärsämäen lukion opettajista vähintään kaksi antaa opetusta eLuki-ossa. Päivälukion opiskelijat suorittavat eLukion kursseja. eLukiossa yksi aikuisopiskelija.	Yksi opettaja antoi kevätlukukaudella opetusta eLuki-ossa. Päivälukion opiskelijoilta 54 kurssi-ilmoittautumista ja neljältä aikuisopiskelijoilta seitsemän.
Lukiossa suoritetaan tietokoneen käyttäjän A-kortteja.	Tavoitteena viisi A-korttia ja osasuorituksia 20 opiskelijalta.	Vuonna 2021 on suoritettu kaksi A-tutkintoa. Osasuorituksia 17 opiskelijalta.
Kaikilla lukion opettajilla muodollinen kelpoisuus.	Listataan poikkeamien lukumäärä.	Lukion opettajilla muodollinen kelpoisuus lukuun ottamatta kahta tuntiopettajaa sekä kahta syyslukukauden sijaista.
Lukioyhteistyötä muiden lukioiden kanssa jatketaan.	Päiväluolaiset osallistuvat kahden tai useamman lukion yhteisille kursseille.	Lukiolaiset osallistuneet kahdelle Siikalatvan lukion kanssa yhteistyössä järjestetyille kurssille.
Mahdollisimman moni lukion päättäneistä saa opiskelupaikan korkeakoulusta.	Lukion päättäneet saavat opiskelupaikan korkeakouluista vähintään yhtä hyvin kuin Suomessa keskimäärin.	Tilastokeskuksen keräämien tietojen mukaan keväällä 2020 Kärsämäen lukion ylioppilaaksi valmistuneista jatkoi heti opiskelua ammattikorkeakoulussa

		<p>33% ja yliopistossa 27%. Vastaavat koko maan luvut olivat 13% ja 23%.</p> <p>Vuosina 2008-2020 Kärsämäen lukiosta valmistuneista on saanut opiskelupaikan korkeakouluista välittömästi valmistumisen jälkeen 48 %. Koko Suomen vastaava luku on 31%.</p> <table border="1"> <caption>Kärsämäki vs Suomi</caption> <thead> <tr> <th>Koulutustyyppi</th> <th>Kärsämäki (%)</th> <th>Suomi (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ammattillinen</td> <td>~6</td> <td>~3</td> </tr> <tr> <td>AMK</td> <td>~28</td> <td>~13</td> </tr> <tr> <td>Yliopisto</td> <td>~19</td> <td>~17</td> </tr> </tbody> </table>	Koulutustyyppi	Kärsämäki (%)	Suomi (%)	Ammattillinen	~6	~3	AMK	~28	~13	Yliopisto	~19	~17
Koulutustyyppi	Kärsämäki (%)	Suomi (%)												
Ammattillinen	~6	~3												
AMK	~28	~13												
Yliopisto	~19	~17												
<p>Tietokoneet ja opetusvälineet ajan tasalla.</p>	<p>Jokaisella opiskelijalla on tietokone-luokassa pidettävillä oppitunneilla käytössä hyvin toimiva tietokone.</p> <p>Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla (vähintään tietokone, dataprojektori ja dokumenttikamera).</p> <p>Jokaisen lukion opiskelijan käytössä on tablettitietokone opiskelua varten.</p> <p>Lukion opettajilla käytössä henkilökohtainen tabletti- tms. tietokone.</p> <p>Koulun tietokoneiden lukumäärä riittää siihen, että kaikki lukion opiskelijat voivat osallistua yhtä aikaa digitaaliseen kurssikokeeseen.</p>	<p>Tietokoneet ja opetusvälineet ovat ajan tasalla. Ajoittaista päivitystarvetta esiintyy.</p>												
<p>Pidetään yllä osaamista ja valmiutta digitaaliseen ylioppilastutkintoon.</p>	<p>Pidetään digitaalisia kurssikokeita Abitti-järjestelmällä.</p> <p>Opettajia koulutetaan laatimaan ja pitämään digitaalisia kurssikokeita.</p> <p>Varavirtajärjestelmän turvin voidaan pitää digitaalinen yo-koe myös sähkökatkon aikana.</p> <p>Koulu tarjoaa lukion opiskelijoille digitaalisessa ylioppilastutkinnossa tarvittavan tekniikan.</p>	<p>Suurin osa kurssikokeista pidetään digitaalisesti. Uusille opettajille annetaan ohjausta järjestelmän käyttöön.</p> <p>Tutkintoverkko on akkuvarmennettu ja kriittisillä osilla on varalaitteet.</p> <p>Lukio tarjoaa kaikille opiskelijoille digitaalisissa yo-kokeissa tarvittavan tekniikan.</p> <p>Abittikoejärjestelmän kehittyessä joudutaan tietokonekantaa uusimaan.</p>												

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Lukio	-655 812	-693 170	-642 603	-50 567

TOIMINTATUOTOT	31 285	56 150	41 270	14 880
TOIMINTAKULUT	-687 097	-749 320	-683 873	-65 447
Poistot	-10 164	-9 330	-9 623	293

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
opiskelijamäärä (päivälukio)	60	66	63	-3
opiskelijamäärä (eLukio)	3	1	4	3
opetustuntien määrä	4 940	4 700	4 465	-235
kustannukset €/opetustunti	133	147	144	-3
kustannukset €/opiskelija	10 409	10 346	9 591	-755

Lukion opiskelijamäärä on kevään ja syksyn tilastointipäivien keskiarvo.

MUU SIVISTYSTYÖ

Muu sivistystyö vastuualue sisältää kansalais- musiikki- ja tanssiopiston tulosityksiköt.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus	Toteutumisen
Tarjotaan monipuolista kuntalaisten tarpeet huomioonottavaa opetusta joustavin opetusjärjestelyin.	Tunnusluvut.	Tunnusluvut taulukossa.

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Muu sivistystyö	-69 398	-93 330	-65 603	-27 727
TOIMINTATUOTOT				
TOIMINTAKULUT	-69 398	-93 330	-65 603	-27 727

Muu sivistystyön tunnusluvut

<u>Kansalaisopisto</u>	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Tunnit/vuosi	1 823	2 200	1 363	-837
opiskelijamäärä (kurssilaisia)	1 051	1 400	547	-853
Kunnan maksama opetustunti € (netto)	21,75	28,81	27,26	-1,55
Kustannukset €/kurssilainen	37,73	45,27	67,93	22,66
Tuntihinta (brutto)	45,26	60,57	61,65	1,08
Kustannukset yhteensä €	39 658	63 380	37 154	-26 226

Kärsämäen kunnan tekemän linjauksen mukaisesti kansalaisopisto ei pystynyt aloittamaan kevätlukukaudella 2021 aikuisten kursseja. Touko-kesäkuun aikana saivat luvan aloittaa kudonta- ja käsityökurssit sekä puhallinyhtyekurssi. Lasten ja nuorten osalta kurssit alkoivat tammikuun lopussa koronaturvallisuus huomioiden. Tästä johtuen tuntitoteuma jäi kevätlukukaudella todella pieneksi, tunteja toteutui vain 339 tuntia eli 15 % vuoden suunnitelluista tunneista. Kevätlukukauden jälkeen toteuma olisi normaalisti noin 60 % vuoden tunneista.

Kevään koronarajoitusten ja alhaisen tuntitoteuman vuoksi alkoi syyslukukausi vapaansivistystyön osalta jo elokuussa. Normaalisti syyslukukausi kestäisi 9 viikkoa, nyt kurssit kestivät 9-13 viikkoa. Kurssi-ilmoittautumisia oli korona pelosta johtuen vähemmän. Ryhmät toteutuivat pienempiä kuin aiempina vuosina, jolloin asiakasmaksukertymä on jäänyt pienemmäksi.

<u>Musiikkiopisto</u>	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
oppilasta/vuosi	15	15	18	3
kustannukset €/oppilas	1 555	1 555	1 009	-546
kustannukset yhteensä	23 325	23 320	18 169	-5 151

<u>Tanssiopisto</u>	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
pidettyjä tunteja	197	170	198	28
oppilaita; kevätlukukausi	52	50	54	4
syyslukukausi	52	54	42	-12
kustannukset €/h	32	39	37	-2
kustannukset yhteensä	6 290	6 630	10 280	3 650

Kärsämäkisillä tanssioppilailla on mahdollista osallistua omalla paikkakunnalla tapahtuvan perusopetuksen lisäksi syventäviin opintoihin Nivalassa. Sopimukseen perustuvan laskutuksen mukaan vuonna 2021 on laskutettu 170h. Oppilasmäärä, opetustuntien määrä ja kustannukset ovat pysyneet lähes samana.

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatus sisältää hallinnon, perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon, päiväkodin, erityisvarhaiskasvatuksen, lasten hoidontuen ja avoimen varhaiskasvatuksen.

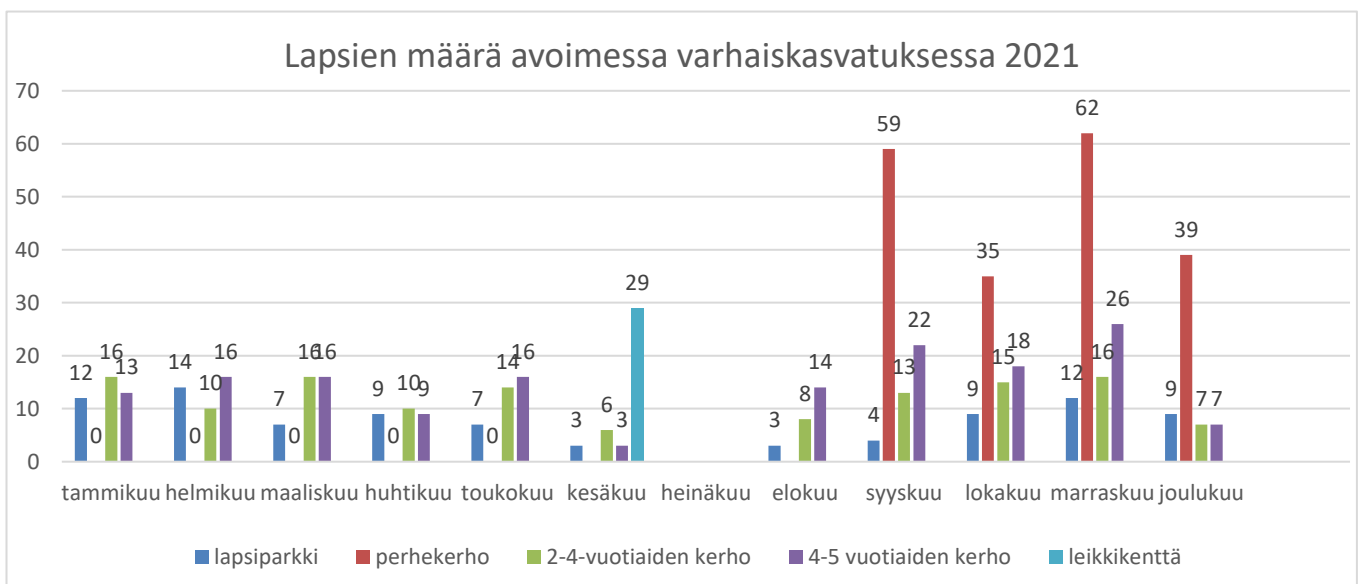
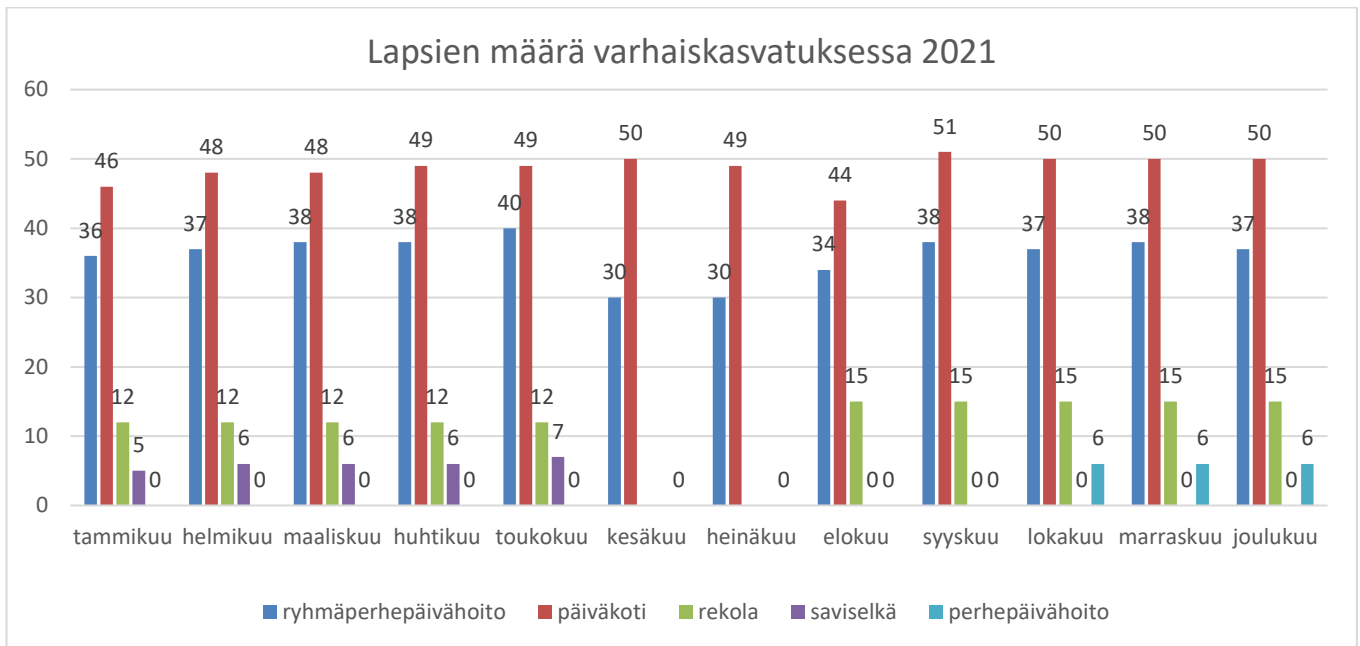
Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus	Toteutuminen
Laadukas varhaiskasvatus kaikissa yksiköissä	Pätevä henkilöstö, suhdeluvusta huolehtiminen päivittäin, palaute perheiltä ja lapsilta, säännöllinen arviointi, varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta.	Palautetta kysytään perheiltä pitkin vuotta. Kysely vanhemmille tehty keväällä 2021. Työntekijät arvioivat toimintaa säännöllisesti. Lähes kaikilla työntekijöillä pätevyys työtehtävien hoitamiseen lukuun ottamatta lyhyiden sijaisuuksien tekijöitä. Varhaiskasvatuksen opettajan vakituiseen työsuhteeseen emme saaneet rekrytoitua pätevää työntekijää. Varhaiskasvatuspäällikkö ja varhaiskasvatuksen ohjaaja huolehtivat lain edellyttämän suhdeluvun toteutumisesta.
Varhaiskasvatuspaikka kaikille sitä tarvitseville.	Lisätään hoitopaikkoja ja henkilöstön määrää tarpeen mukaan.	Syyskuussa lisättiin henkilöstön määrään omassa kodissa hoitava perhepäivähoitaja, kun hoitopaikat eivät riittäneet
Lapset puheeksi –menetelmä ja varhaiskasvatussuunnitelma kaikille lapsille	Kirjataan käytyjen keskusteluiden määrä. Pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lapsen ja perheen hyvinvoinnin riskitekijöitä. Ohjataan oikea aikaisesti tarvittaviin palveluihin.	Varhaiskasvatussuunnitelmat tehty kaikille lapsille. Keskusteluita käyty paikan päällä ja etäyhteydellä Lapset puheeksi keskustelu tarjotaan 3-vuotiaiden vanhemmille sekä uusien, hoidon aloittavien lasten vanhemmille. Pidettyjä keskusteluita 2 ja tarjottuja 17.
Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut Kärsämäellä	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Kärsämäellä tarpeen mukaisesti. Kaikki tukea tarvitsevat saavat veon palveluita.	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut ostopalveluna Daisyn kautta alkaen n. 1pv/kk. Elokuusta alkaen määrä nousi 3pv/kk hankerahoituksen avulla

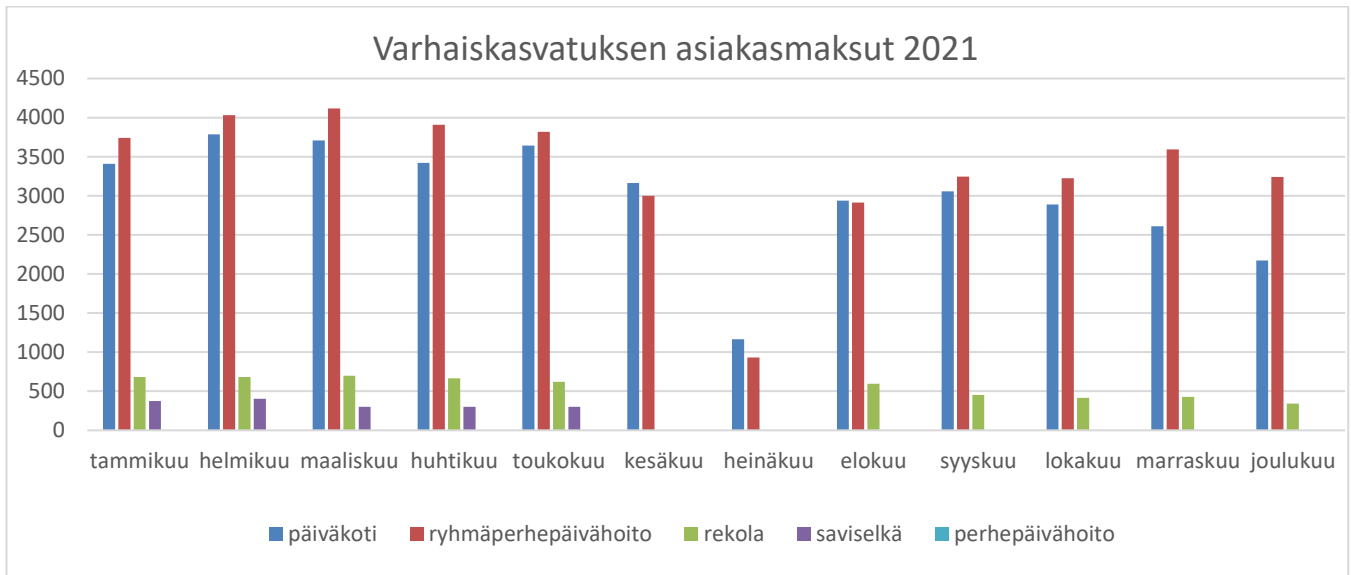
Kärsämäki mukana varhaiskasvatuksen kehittämisverkostossa (LOISTO) sekä alueellisessa yhteistyöverkostossa	Verkostot tukevat uudistuvien varhaiskasvatussuunnitelmien toimeenpanoa paikallisella tasolla vahvistaen varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa, toimintakulttuuria, johtamista sekä seuranta- ja arviointia.	Loisto: Kokouksia pidetty teams yhteydellä vuoden aikana neljä kertaa. Alueelliset tapaamiset ovat olleet tauolla korona epidemian ajan.
Varhaiskasvatuksen arjen tunnetuksi tekeminen sosiaalisen median avulla.	Facebook-sivujen päivittäminen säännöllisesti jokaisessa yksikössä.	Facebook ja Instagram sivujen päivitykseen on Satukontissa ja Lastentalolla nimetty vastuhenkilö. Sivuja on päivitetty säännöllisesti.
Toimintakauden pedagogiset tavoitteet eri yksiköissä	Satukontti: vihreä lippu Lastentalo: leikkiympäristöjen kehittäminen	Toimintakauden pedagogiset tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti hyvin molemmissa taloissa. Satukontissa käynnistettiin vihreä lippu toiminta ja Lastentalon opettajat kehittivät talon toimintaa ”pedagogiikka varhaiskasvatuksen arjessa” koulutuskokonaisuuden aikana.
Tieto- ja viestintäteknologian kehittäminen	Tabletteihin tutustuminen ja koulutusta henkilökunnalle. Tabletit aktiiviseen käyttöön lapsiryhmissä-	Tabletit on otettu käyttöön kummassakin talossa ja koulutusta saatu koko henkilökunnalle alkuvuodesta.
Monipuolinen ja innostava liikunta on tärkeää lapsen kasvulle ja kehitykselle.	Huomioidaan lasten liikuntasuosituksia varhaiskasvatuksen arjessa. Lapsella on oikeus liikkua, leikkiä ja tutustua liikunnan avulla uusiin asioihin.	Liikuntasuosituksiin kiinnitetty huomiota päivittäin.
Avoin varhaiskasvatus edistää lapsiperheiden hyvinvointia ja tarjoaa kotihoidossa oleville alle kouluikäisille lapsille virikkeellistä toimintaa	Pyritään järjestämään avointa varhaiskasvatusta kaikille sitä haluaville. Perhekerhon ohjelmaa rakennetaan yhteistyössä vanhempien, järjestöjen ja eri kuntatoimijoiden kanssa.	Avoin varhaiskasvatus on järjestänyt kerhoja kysynnän mukaisesti. Kerhot ovat olleet täynnä ja lapsiparkissa on ollut lapsia viikoittain. Korona epidemian vuoksi perhekerho oli kevään ajan tauolla. Leikkikenttätoimintaa järjestettiin kesäkuussa. Toimintaan ilmoittautui 29 lasta.
Henkilökunnan työhyvinvoinnista huolehtiminen	Työhyvinvointikysely vuosittain Virkistyspäivä / -ilta kehityskeskustelut työnohjausta tarvittaessa	Lastentalolla ja Satukontissa pidettiin virkistysillat kevään ja syksyn aikana. Kehityskeskustelut pidettiin kesällä ja alkusyksystä. Työnohjausta on tarjottu ja pidetty sekä Lastentalolla että Satukontissa keuhällä 2021
Henkilökunnan tietotaidon ylläpitäminen	vuosittain koulutuspäiviä 3 / hlö	Henkilökunnan toteutuneista koulutuspäivistä pidetään kirjanpitoa ja huoleh-

ditaan, että 3pv/vuosi jokaisella toteutuu. Henkilökunta on suorittanut koulutuksia pääsääntöisesti etänä.

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Varhaiskasvatus	-1 274 823	-1 397 310	-1 412 639	15 329
TOIMINTATUOTOT	107 478	87 700	137 131	-49 431
TOIMINTAKULUT	-1 382 301	-1 485 010	-1 549 770	64 760
Poistot	-2 256	-1 720	-1 687	-33

Tunnuslukuja

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN LAUTAKUNTA

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Yleistä

HYTE-lautakunnan tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Tehtäviin sisältyy tähän liittyen kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen palvelujen tuottaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelman valmistelu, ylläpito ja seuranta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana viisi (5) kertaa ja käsitteli yhteensä 58 pykälää.

Vapaa-aikatoimen johtajana toimi sivistysjohtaja, joka toimi lautakunnan kokousten esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä. Lautakunnan kokouksissa oli läsnäolo-oikeus myös kirjastotoimenjohtajalla ja hyvinvointiohjaajalla, jotka toimivat omia vastuualueita koskevien asioiden valmistelijoina sekä talousarvion suunnittelijoina ja sen toteutumisesta vastaavina. Lisäksi lautakunnan kokouksissa oli edustus Kattilakosken kulttuuriosuuskunnalta, jonka vastuualueeseen kuului kulttuuripalvelujen tuottaminen.

Kirjastotoimenjohtajan palvelut ostettiin Haapajärven kaupungilta. Työaikana mitattuna palvelun suuruus oli yksi päivä viikossa. Lisäksi kirjastossa työskenteli kaksi päätoimista kirjastovirkailijaa. Kunnan kulttuuripalvelujen hoidosta vastasi Kattilakosken kulttuuriosuuskunta yhden viikoittaisen työpäivän työpanoksella. Hyvinvointiohjaaja vastasi liikunta- ja nuorisotyöstä. Latujen ylläpito ostettiin yksityiseltä palveluntuottajalta, mutta muuten liikunta-alueiden hoidosta vastasi kunnan tekninen toimi.

HYTE lautakunnan jäsenistä koostunut toimikunta valitsi vuoden 2021 kärsämäkiseksi Anna-Liisa Laitisen.

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyttä ja yrittäjyyttä edistävä, luova, reagoiva ja kansainvälinen, menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus

I Kärsämäestä brändi		
Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla. Monipuolisesti esillä somessa ja tienvarsimainonta	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä	Monipuolista viestintää eri medioissa, toimistos sihteeri on pääasiallinen viestijä.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Kärsämäkisen maaseutuasumisen tarjoama elämänlaatu muodostuu paikkakunnan vahvuustekijäksi	Asumisen kokonaispalvelu: maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus, vuokra-asumisen kehittäminen ja kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen. Sekä luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Uusien asuntojen rakentaminen ja kylätoiminnan tukeminen.
III Keskipiste puolimatassa		
Kärsämäestä kehittyä ”Keskipiste Puolimatassa” –saavutettavuutensa pohjalta yritys- ja muita	Keskustaympäristön kehittäminen, digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ. Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille. Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet sekä liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen	Pidetään nelostien varsi elävänä. Tarjotaan syitä pysähtymiseen, kuten skeittipuisto ja koiraparkki.
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus. Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen. Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	Kulttuuri Kärsämäelle elämyksiä ja elinvoimaa ja kytkeytyy tiiviisti paikkakunnan kuvaan ja markkinointiin sekä matkailun ja palvelujen kehittämiseen ja kansainvälisten yhteyksien hyödyntämiseen. Lisäksi erilaiset käynnissä olevat hankkeet ja tilaratkaisut tukevat luovan alan yrittäjyyttä	Ympärivuotisia kulttuuritapahtumia tulee olla edelleenkin tarjolla. Kansainvälisten taiteilijoiden näkyvyys myös opetuksessa. Kunta on mukana kahdessa alueellisessa matkailuhankkeessa. Kuntien uuden kulttuuritoiminta lain tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja luoda edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle.

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
HYTE lautakunta	-590 585	-641 640	-622 519	-19 121
TOIMINTATUOTOT	4 912	2 800	3 159	-359
TOIMINTAKULUT	-595 497	-644 440	-625 678	-18 762
Poistot	-63 789	-69 590	-65 367	-4 223

Toimielimen sitovuustaso

	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
HYTE-hallinto	-63 475	-81 950	-81 088	-862
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	-268 499	-289 790	-266 881	-22 909
Liikunta- ja nuorisotoimi	-258 611	-269 900	-274 550	4 650

HYTE-HALLINTO

Kuntalain (1. §) mukaan kunnan keskeinen tehtävä on edistää kuntalaisten hyvinvointia. Terveyttä edistäviä päätöksiä tarvitaan kaikilta yhteiskunnan sektoreilta ja tasoilta. Kunnat voivat edistää kuntalaisten hyvinvointia hyvinvointijohtamisella, jolla tarkoitetaan väestön hyvinvoinnin näkökulmasta tehtävää strategista johtamista ja valittujen strategioiden toimeenpanoa. Toukokuussa 2011 voimaantullut uusi terveydenhuoltolaki tuo kunnille lisää velvoitteita väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia, nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot sekä määriteltävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet, joiden perustana käytetään kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia. Lisäksi kunnan eri toimialojen ja muiden kunnassa toimivien tahojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. (THL & STM 2011) Vuonna 2023 aloittavan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmistelussa on oltu aktiivisesti mukana.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Tavoitteena laaja-alainen ja poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja johtamisen kehittäminen.	Hyvinvointisuunnitelmasta tehdään myös kunta ja kyläkortit, joissa tavoitteet ovat konkreettisempia.	Hyvinvoinnin kuntakortti tehty yhteistyössä HYTE-työryhmän ja järjestöjen kanssa, joka hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa. HYTE-työryhmän kokous pidettiin 18.8. ja HYTE-järjestötapaaminen 27.9. Frosturuksen koululla. Järjestötapaaminen pidettiin 17.11.2021 Konttilassa.
Tavoitteena hyvinvointitietojen hyödyntäminen toiminnassa.	Kyselyiden ja mittaristojen päivittäminen.	
Tavoitteena hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamisen vahvistaminen.	Osallisuuden lisääminen ja palveluohjauksen kehittäminen.	HYTE-työryhmälle ja järjestöille on lähetetty ajankohtaisia tiedotteita.

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Hallinto	-63 475	-81 950	-81 088	-862
TOIMINTATUOTOT	187		172	-172
TOIMINTAKULUT	-63 662	-81 950	-81 260	-690
Poistot	0,00	-40	-69	29

KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Kirjasto- ja kulttuuritoimen vastuualueeseen kuuluvat seuraavat tulosityksiköt: kirjastotoimi ja kulttuuritoimi.

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
YHTEENSÄ	-268 499	-289 790	-266 881	-22 909

TOIMINTATUOTOT	4 479	1 100	2 740	-1 640
TOIMINTAKULUT	-272 978	-290 890	-269 621	-21 269
Poistot	-5 460	-10 380	-5 336	-5 044

Kirjastotoimi

Kirjastotoimi sisältää kirjaston ja Saviselän lainausaseman.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Kirjastopalvelujen saatavuuden turvaaminen	<p>Kirjastot takaavat kaikille tasaveroisen pääsyn tietoon ja kulttuuriin. Kirjasto tukee kokoelmillaan ja palveluillaan yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja virkistytymiseen.</p> <p>Pääsääntöisesti kirjasto on avoinna talvella 39 tuntia ja kesällä 37 tuntia viikossa. Lisäksi kirjastossa on 6 tuntia viikossa itsepalveluaikaa. Saviselän lainausasema palvelee Saviselän koululla ja on avoinna 2 tuntia viikossa lukuvuoden aikana. Kirjakoelmaa pidetään Tammenlehdessä, Koivupuistossa ja Sykkeessä, ja ne vaihdetaan säännöllisesti.</p>	<p>Kirjasto oli talvikaudella avoinna suunnitelmien mukaan 39 tuntia viikossa. Koronatilanteen johdosta kirjastossa noudatettiin huhtikuun loppuun saakka rajoitettua palvelua ja suositeltiin 15 minuutin asiointia.</p> <p>Toukokuussa kirjasto oli 2 viikkoa kiinni Joki-kirjastojen yhdistymisen vuoksi. Kiri-kirjastot ja Tiekkö-kirjastot sekä Reisjärven kirjasto yhdistyivät yhdeksi kirjastokimpaksi. Tämän jälkeen kirjasto oli jälleen normaalisti auki. Kesäkuun alussa avautui uusi verkkokirjasto joki.finna.fi</p> <p>Kesäkaudella aukioloaika oli 37 tuntia viikossa. Tämän lisäksi kirjastossa on ollut itsepalveluaikaa 6 tuntia viikossa. Itsepalveluaikana kirjaston henkilökunta ei ole asiakaspalvelussa vaan hoitaa niin sanottuja sisätöitä, mutta kirjastossa voi lainata ja palauttaa kirjoja, lukea lehtiä tai tehdä vaikka töitä. Saviselän kirjasto on ollut avoinna kouluaikana viikoittain 2 tuntia.</p> <p>Kirjastossa järjestettiin vain pienimuotaisia tapahtumia koronatilanteen vuoksi. Nuorten iltapäiviä pidettiin syksyllä keran kuussa yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa. Lisäksi pidettiin aikuisille tarkoitettuja kirja-aiheisia iltahetkiä.</p>
Lukemisharrastuksen edistäminen	<p>Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi kirjaston painopistealueista. Kirjasto tarjoaa koululuokille kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta ja satutunteja pyydettäessä. Lisäksi 1-6 luokkalaisia kannustetaan lukudiplomin suorittamisessa.</p> <p>Erilaisten teemojen sekä ajankohtaisten aiheiden ympärille kootaan kirjanäyttelyjä, sekä vinkataan ajankohtaista kirjallisuutta asiakkaille. Omasta kokoelmasta puuttuva materiaali kaukolainataan muualta.</p>	<p>Lasten ja nuorten lukuharrastukseen panostettiin suunnitellusti. Lukudiplomeja suoritettiin lukuvuonna 2020-2021 126, mikä on viime vuoteen verrattuna 47 suoritusta enemmän.</p> <p>Kirjastokäytön opastuksia ja kirjavinkkauksia päästiin tekemään jälleen syksyllä. Koululuokat vierailivat kirjastossa syksyllä ahkerasti, ja koulun painopistealueeksi valittu lukeminen näkyi myös kirjastossa.</p>

	Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.	Rivien välistä hankkeen puitteissa saatiin myös virtuaalisia kirjailijavierailuja koululle.
Kokoelman kehittäminen	Hankinta pidetään läänin keskiarvossa. Kirjallisuutta hankitaan monipuolisesti, yhtenä painopistealueena lasten ja nuorten kirjallisuus. Kärämäki on mukana Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteisessä e-kirjastossa, jossa tarjotaan alueen kaikille asukkaille samat e-aineistot osana kirjaston palveluita.	Hankintoja tehtiin suunniteltujen periaatteiden mukaisesti ja puuttuva materiaali kaukolainattiin. Suuremman kimpan johdosta kaukolainausmäärät vähenivät merkittävästi. Kävijämääriä seurattiin ja syksyllä asiakkaat löysivät vähitellen kirjastoon takaisin koronarajoitusten lievennyttyä. e-Kirjastoa kehitettiin ja mainostettiin paljon. e-Kirjaston puitteissa alkoi valtakunnallinen hanke, jonka tarkoituksena oli liittää alueelliseen e-Kirjastoon myös Lappi vuoden 2021 alusta.
Toiminnan aktiivinen kehittäminen	Kirjastoa kehitetään aktiivisesti osallistumalla alueellisiin ja valtakunnallisiin projekteihin ja hakemalla erilaisia kokeilu- ja kehittämisapurahoja yksin, sekä yhteistyössä eri kirjastojen kanssa. Kirjasto pyrkii aktiivisella toiminnalla ehkäisemään syrjäytymistä kaikkien ikä- ja väestöryhmien keskuudessa	Kirjasto oli mukana Rivien välistä -hankkeessa, jossa saadaan kouluille kirjailijavieraita. Koronatilanteen takia vierailut ovat virtuaalisia. Uusi Joki-kirjastot kimppa kehitti alueellista kirjastotoimintaa yhdistymisen jälkeen. Syksyllä kilpailutettiin alueellinen kuljetusrinki, joka aloitti toimintansa 2021 vuoden alusta.
Yhteistyö	Kirjasto toimii aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien, kirjastojen sekä kolmannen sektorin kanssa.	Yhteistyötä tehtiin liikunta- ja nuorisopalveluiden kanssa sekä kulttuuripalveluiden kanssa. Tapahtumat olivat pienimuotoisia koronarajoitusten vuoksi. Joulukuulle suunnitellut tapahtumat jouduttiin perumaan koronatilanteen vuoksi.

	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
Kirjastotoimi	-241 707	-248 230	-228 852	-19 378
TOIMINTATUOTOT	4 479	1 100	2 740	-1 640
TOIMINTAKULUT	-246 186	-249 330	-231 592	-17 738
Poistot	-5 460	-10 380	-5 336	-5 044

Tunnuslukuja	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
lainaa/as	10	12	10,6	-1,4
kirjastokäyntiä/as	7	13	13,9	0,9
nettikäyntiä/as	2	3	2,5	-0,5

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi vastaa monipuolisen kulttuuritarjonnan järjestämisestä kunnassa ammatillisesti päteväällä ohjauksella ja tukee järjestöjen järjestämiä kulttuuritapahtumia. Toiminnallaan kulttuuritoimi

edistää kuntalaisten henkistä hyvinvointia ja viihtyvyyttä tarjoamalla mahdollisuuden taide-elämyksiin sekä vahvistaa kärsämäkisten kotiseutuidentiteettiä ja ylläpitää kulttuuriperinteitä.

Kulttuuritoimi sisältää kulttuurin ja museot.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
<p>Monipuolisten kulttuuripalvelujen turvaaminen.</p>	<p>Kärsämäellä tarjotaan laaja-alaisia kulttuuritapahtumia ja vierailuesityksiä ympärivuotisesti.</p>	<p>Kirjastossa oli taidenäyttelyitä mm. Esko Vanhalan #sanoistaviis, Seitsemän Haanpäättä -näyttely, Vivian taidenäyttely, Hätämaan tietäjä</p> <p>Kulttuuritapahtumia ei pystytty juurikaan järjestämään alkuvuodesta rajoitusten vuoksi, joitakin virtuaalisia vaihtoehtoja oli tarjolla. Air Frosterus taitelijaresidensissä oli taiteilijoita harvakseltaan, pääosin suomalaisia. Taiteilijat järjestivät työpajoja kuntalaisille.</p> <p>Paanukirkkoa pidettiin auki kesä-heinäkuussa. Kotiseutumuseo ja vanhan kunnantalon museot (koulu-, hiihto- ja tekstiilimuseo) olivat auki.</p> <p>Kärsämäki-päivät järjestettiin 5.-11.7. Ohjelmassa oli mm. lasten museopäivä, puistojumppaa ja –joogaa, taidetapahtuma pappilassa, iltatori, Porkkalan ympärijuoksu ja puhallinorkesterin ulkoilmakonsertti.</p> <p>Muita tapahtumia: 5.8. urkukonsertti Engelin kirkossa, 21.8. Akselin elosoitto, 26.9. Kopsakoiden vierailuesitys Konttimäessä, Santeri Rautiaisen konsertti 30.9. Engelin kirkossa, 8.11. museopäivä, 10.11. osallistuttiin seurakunnan järjestämään parisuhde iltaan, 12.11. Kajaanin kaupungin teatterin vierailuesitys, 12.-13.11. Astrokurssi Pappilassa, 14.11. Historia konsertti Frosteruksen ajasta, 18.11. Elämyspolkujen ilta Pappilassa. Syyslomalla oli myös toimintaa mm. elokuvia, 4H:n järjestämiä päiväleirejä. Olimme mukana toteuttamassa joululahjakeräystä ja joulupostia ikäihmisille kampanjaa.</p> <p>Joulukuun tilaisuudet jouduttiin perumaan koronan takia.</p>
<p>Yhteistyö eri toimijoiden kanssa</p>	<p>Jatketaan yhteistyötä kulttuuriosuuskunnan ja kulttuuriyhdistysten kanssa tapahtumatuotannossa ja koulujen kulttuurikasvatus-suunnitelman toteuttamisessa.</p>	<p>ARS-Kärsämäki näyttely oli avoinna ti-su ajalla 18.6. – 31.7.</p> <p>Musiikkia Paanukirkossa juhla oli 6.-8.8.</p>
<p>Tuetaan lasten kulttuuria</p>	<p>Järjestetään tapahtumia myös koululla ja varhaiskasvatuksen piirissä.</p>	<p>Kajaanin kaupungin teatterin vierailuesitys ViriViri Tik Tok oli 12.11. Kesällä oli kaksi viikkoa kestävä robotiikkakerho alakoululaisille ja heinäkuussa pihaleikkejä Frosteruksen koululla. Koululaisilla oli mahdollisuus vieraillla Ars Kärsämäki näyttelyssä. Kirjasto tekee paljon yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa.</p>

	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
Kulttuuritoimi	-26 792	-41 560	-38 029	-3 531
TOIMINTATUOTOT				
TOIMINTAKULUT	-26 792	-41 560	-38 029	-3 531

Mittarit/suoritteet	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
Asukkaita	2 540	2 580	2 533	-47
Kulttuuri ja yhdistys avustukset	5 858	13 000	12 196,76	-803,24
€/as	2,3	5	4,8	-0,2

LIIKUNTA- JA NUORISOTOIMI

Liikunta- ja nuorisotoimen vastuualueeseen kuuluvat tulosyksiköt: liikuntatoimi ja nuorisotoimi.

	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
YHTEENSÄ	-258 611	-269 900	-274 550	4 650
TOIMINTATUOTOT	246	1 700	247	1 453
TOIMINTAKULUT	-258 857	-271 600	-274 797	3 197
Poistot	-58 328	-59 170	-59 962	792

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi sisältää liikunta-alueet, urheilukentän ja muu liikuntatyön.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Perusliikuntapalveluiden saatavuuden turvaaminen kuntalaisille	<p>Liikuntapaikat toimintakunnossa läpi vuoden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - mahdollistetaan urheilukenttäalueen monipuolinen käyttö - lähiliikuntapaikan ylläpito - liikuntapaikkojen kunnossapito säännöllistä - liikuntatarvikevarastojen aukiolo viikonloppuisin 	<p>Urheilukenttäalueen liikuntapaikat ympäristöineen ovat olleet toimintakuntoiset ja edustavat.</p> <p>Hiihtoladut, kaukalot/jääalueet olivat luistelijoiden ja pelaajien ahkerassa käytössä.</p> <p>KKI- liikuntasuorituksia kuntovihkoihin kertyi hyvin. Kunnan työntekijöillä ja kuntalaisilla järjestettiin liikuntakampanja.</p> <p>Osallistuimme Vertaistervarit hankkeeseen.</p> <p>Hyvinvointiohjaaja on pitänyt porrastreenejä, puistojumppaa ja taukojumppaa sekä ulkoiluttanut vanhuksia. Yhteisiä päiväkävelyjä tarjottiin sekä vertaistukea/ kohtaamispaikkaa yksinäisille, näihin ei tullut osallistujia.</p> <p>Kehonkoostumusmittaukset InBody-laitteella toteutettiin suunnitellusti keväällä ja syksyllä.</p> <p>Reiteillä ja luontokohteissa/luonnossa oli selvää liikkumisen lisäämistä koronan aikana.</p> <p>7- 12 vuotiaille järjestettiin kalastusretki Onkialammella.</p> <p>Saviselkään rakennettiin uusi frisbeegolf rata.</p>
Seura- ja järjestötoiminnan tukeminen	Oikea tehokas kohdentaminen. Avustukset vastikkeellisia.	Liikunta- ja hyvinvointiavustukset on maksettu. Avustukset ovat harkinnanvaraisia ja kohdennettuja.

		Järjestöjä on tiedotettu säännöllisesti heitä koskeissa asioissa sekä hyvinvointiohjaaja on vierailut järjestöjen luona liikunnan merkeissä. Osallistuttu järjestöyhdyshenkilöiden tapaamiseen sekä järjestöjen ilta pidettiin 17.11.
Aktiivinen toiminta nuorten ja lasten parissa	Uimakouluja, retkiä ja kerhotoimintaa.	<p>Monitoimiretki järjestettiin 30.10. Ouluun Superparkkiin ja Edeniin. Retki SM-liiga otteluun Ouluun Reisjärven vapaa-aikatoimen kanssa toteutui 27.10.</p> <p>Oltiin Katajan mukana järjestämässä maanantaikisoja kesäkuussa. Kunnan järjestämä leikkikenttätoimintaa toteutettiin kesäkuussa, missä liikuntatoimi mukana, teimme pesäpalloharjoituksia sekä erilaisia liikuntaleikkejä.</p> <p>Uimakoulu esiopetusikäisille toteutettiin talvella.</p> <p>Harrastamisen Suomen mallin Monilajikerhoa koordinoitiin Saviselkään, kerhossa eri lajeja ohjaajien mukaan sekä hyvinvointiohjaaja toiminut tarvittaessa ohjaajana.</p> <p>Nuorille järjestettiin kahdet Frisbeegolf kisat syksyllä.</p>

	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
Liikuntatoimi	-190 090	-187 640	-203 310	15 670
TOIMINTATUOTOT	184	1 300	199	1 101
TOIMINTAKULUT	-190 274	-188 940	-203 509	14 569
Poistot	-58 311	-59 060	-59 870	810

Mittarit/suoritteet	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
Asukkaita	2 540	2 580	2 533	-47
Uimahallipalvelut	21 000	21 000	21 000	0
€/as	8,3	8,1	8,1	0
Avustukset yhteisöille	-16 320	19 250	16 763,87	-2 486,13
€/as	6,4	7,5	6,6	-0,9

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi sisältää nuorisotilat ja muu nuorisotyön.

Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toteutuminen
Seura- ja järjestötoiminnan tukeminen	Oikea tehokas kohdentaminen. Avustukset vastikkeellisia.	Nuorisoavustukset on maksettu.
Aktiivinen toiminta nuorten ja lasten parissa	Retkiä ja kerhoja, monipuolista toimintaa. Sosiaalista viestintää nuorille.	<p>Nuorisovaltuuston toimintaa tuettu sekä sosiaalista viestintää on toteutettu nuorisovaltuuston kautta.</p> <p>Nuorten kesätyökohteisiin työllistyi 35 nuorta.</p> <p>Lukiolaisten hyvinvointia pyritty edistämään tarjoamalla hyvinvointiohjaajan palveluita, kuten</p>

		<p>kuntosalivalmennuksia, keskustelutukea sekä toimintaa hyppytunneille.</p> <p>Nuorten iltapäiviä pidetty kerran kuussa yhteistyössä kirjaston kanssa.</p>
Nuorisotilojen tehokas käyttö	Nuorisotila avoinna mahdollisimman paljon. Riittävät bänditilat.	<p>Avoimet ovet -toiminta iltoja on nuorisotiloissa järjestetty 98 kertaa/962 osallistujaa.</p> <p>Poppelin tiloja ovat käyttäneet myös nuorisovaltuusto, järjestöt, perhekoti, perhetyöntekijät, seurakunta, työpaja ja koulu.</p> <p>Nuorisotalolle on ollut palkattuna nuorisovalvoja. Ja hänellä on ollut apuna harjoittelija loppu vuodesta.</p>
<p>Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa</p> <p>Ennaltaehkäisevä työ</p>	<p>Erilaisten tapahtumien järjestäminen ja nuorisotilan käyttäminen. Liikkuvan nuokkarin jatkuminen yläkoulu ikäisistä ylöspäin.</p> <p>Etsivän nuorisotyön jatkuminen.</p> <p>Aikalisä toiminta.</p>	<p>Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisen nuorisovaltuuston toimintaan on valittu Kärsämäen edustajat.</p> <p>Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston sekä LAPE-työryhmän säännölliset tapaamiset edistäen kunnan lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämistä sekä heidän hyvinvointia.</p> <p>Hyvinvointiohjaajan osallistuminen PoPsote- ja hyten työpajoihin sekä alueelliset verkostot kuten Pohjois-Pohjanmaan perhekeskusverkosto ja nuorisotoimi.</p> <p>Kärsämäki osallistuu kutsuntaikäisiin suunnattuun Aikalisätoimintaan, sitä toteuttaa etsivä nuorisotyö.</p> <p>Etsivän nuorisotyön työmuodossa ei aseta aikarajoja eikä tapaamiskertojen lukumäärää. He tukevat nuoren sisäistä motivaatiota ja itsenäistymistä, sekä vahvistavat nuoren kiinnittymistä tarvittaviin palveluihin ja sitä kautta etenemistä jatkopoluille. He kulkevat nuoren rinnalla ja pykivät kokonaisvaltaisesti löytämään kaiken tarvittavan tuen nuorelle. Nuoren kanssa työskennellään viikosta useisiin vuosiin, ja aina voi palata uudelleen, jos tarvetta ilmenee. He tekevät suurelta osin yksilötyötä ja lisäksi toteuttaa pienryhmätyöskentelyä. Jokilaaksojen Nuorten Tuella on kaksi etsivää nuorisotyöntekijää, joista toisen pääkunta on Kärsämäki. Tämä mahdollistaa työparityön mikä on todella tärkeää. Työtä tehdään liikkuvasti eripaikoissa tarpeen mukaan. Toimisto löytyy nuorisotalo Poppelin yläkerrasta.</p> <p>Nuoria tavoitellaan lukuisilla erilaisilla keinoilla esim. koulu ja -oppilaitosvierailut, nuorten tilat ja kokoontumiset, sosiaalinen media.</p>

		Yhteistyötä Etsivä nuorisotyö tekee lukuisien eri toimijoiden kanssa. Ko. tahoja ovat esim. peruskoulu, alueen toisen asteen ammatilliset oppilaitokset ja lukio, Kela, Te-palvelut, sosiaali-toimi, mielenterveys- ja päihdepalvelut, työpaja, Rise, talous -ja velkaneuvonta, erilaiset kuntoutus- ja terveystyöpalvelut, järjestöt ja yhdistykset jne.
--	--	---

	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
Nuorisotoimi	-68 521	-82 260	-71 240	-11 020
TOIMINTATUOTOT	62	400	48	352
TOIMINTAKULUT	-68 583	-82 660	-71 288	-11 372
Poistot	-17	-110	-92	-18

Tunnuslukuja	TP 2020	TA2021	TP 2021	Poikkeama
Asukkaita	2 540	2 580	2 533	-47
Avustukset yhteistöille	-14 350	17 350	17 220	-130
€/as	5,6	6,7	6,8	0,1

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja ja rakennusmestari

Kärsämäen kunnan vuosille 2019 - 2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyttä ja yrittäjyyttä edistävä, luova, reagoiva ja kansainvälinen sekä menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Teknisen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strategia tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Kärsämäestä brändi		
Positiivisten tarinoiden virta myös yritysten tarinoiden avulla. Monipuolisesti somessa. Tienvarsimainonta	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä. Kunnan asukasmäärän kehitys, Kunta- ja elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämishankkeiden vaikuttavuus, uudet yritykset, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämissuunnitelman ja ulkoisen yhteistyön taso	Kärsämäen keskustan ympäristön vetovoimaisuutta lisätään kehittämällä teollisuus- ja liikealueita. Kunta on mukana paikkakunnan vetovoiman kehittämisessä ja yritysten menestymisen mahdollisuuksien parantamisessa. Tienvarsimainontaa kehitetään yhdessä yritysten, yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumiskäytöjen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus	Kunnan nettomuuton kehitys, kunnan asuntokannan käyttöaste, uusien asuntorakentamishankkeiden määrä,	Asumisen asiakaspalveluprosessia kehitetään kokonaispalveluna (asunto, työpaikat, palvelut, harrastukset ja etuudet esillä samassa

Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen	asuntotonttien myyntimäärät keskustassa ja haja-asutusalueella, yksityisten vajaakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalaute asumis- ja muista palveluista sekä harrastusmahdollisuuksista (säännölliset asukas- ja asiakaskyselyt), palvelujen jonoaste ja ihmisläheisyys	muuttopakettissa) Kaavoituksen ja yhdyskuntarakentamisen avulla toteutetaan riittävästi erilaisia rakennustontteja rakentajien käyttöön. Haja-asutusalueen vapaana olevien tonttien ja tyhjillään olevien asuntojen markkinointi asuntokäyttöön ja rakentajien tietoisuuteen, tonttipörssi
III Keskipiste puolimatassa		
Keskustaympäristön kehittäminen Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet Liikennevirtaa hyödyntävien palveluiden kehittäminen	Uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, liiketilojen käyttöaste, valta- ja kantateiden varsien kehittämisaktiivisuus, tapahtumien ja majoitustujien määrä, hanketavoitteet. Tienvarsien hoito ja siisteys, valaistut mainostaulut ja selkeät opasteet alueiden palveluihin.	Alueiden käytön kokonaisvaltainen suunnittelu, jossa huomioidaan yritysten tarpeet sekä kulttuurialueiden kehittäminen ja hyödyntäminen. Liikennevirtaa hyödyntävien palveluiden kehittäminen ja markkinointi (yritykset, kaupat, koira- ja skeittipuisto, Konttilan alue, leikkikentät, kuntoilupuisto, urheilukenttäalue, Suomelan alue ym.)
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus. Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen. Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa.	Tapahtumien kävijämäärä, uudet tapahtumat ja tilaisuudet, uudet yritykset, kansainvälisten yhteyksien ja vierailujen määrä, majoitusvuorokaudet, kulttuurimatkailun aktiviteetti	Kulttuurialueita ja rakenteita kehitetään ja käytettävyyttä monipuolistetaan erilaisissa kulttuuritapahtumissa. Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistämistä tuetaan aktiivisen elinvoimapolitiikan keinoilla. Kylien kulttuuria tapahtumissa ja matkailussa edistetään kunnan, yhteisöjen, yrittäjien ja kuntalaisten monipuolisella yhteistyöllä.

Valtuuston sitovuustaso

	TP 2020	TA 2021 alkuper.	TA-muutos	TA 2021 yht.	TP 2021	Poikkeama
Tekninen lautakunta	-240 237	-393 170	-85 000	-478 170	-465 229	-12 941
TOIMINTATUOTOT	1 620 025	1 607 590		1 607 590	1 630 736	-23 146
TOIMINTAKULUT	-1 860 262	-2 000 760	-85 000	-2 085 760	-2 095 965	10 205

Toimielimen sitovuustaso

	TP 2020	TA 2021 alkuper.	TA-muutos	TA 2021 yht.	TP 2021	Poikkeama

Yhdyskuntatekniikka	-349 888	-414 170	-5 000	-419 170	-399 183	-19 987
Kiinteistötoimi	347 511	274 350	-80 000	194 350	208 249	-13 899
Pelastustoimi	-237 860	-253 350		-253 350	-274 295	20 945

Poistot	-576 269	-634 860	6 760	-628 100	-658 387	30 287
Yhdyskuntatekniikka	-172 291	-220 030	11 580	-208 450	-225 315	16 865
Kiinteistötoimi	-403 699	-414 610	-4 820	-419 430	-432 849	13 419
Pelastustoimi	-279	-220		-220	-223	3

Toimielintä sitovat tehtäväalueet

YHDYSKUNTATEKNIikka

Yhdyskuntatekniikan tehtäväalueita ovat: hallinto, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kaavoitus- ja mittaus-toimi, jätehuolto ja koneet.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot	Toteutuma
Hallinto: Tuottaa Teknisen toimen toimistopalvelut. Tulosalue rakennuttaa, rakentaa ja ylläpitää tehokkaasti ja taloudellisesti rakennuksia ja alueita kunnan omien toimintojen, sekä yritysten ja kuntalaisten käyttöön.	Teknisen toimen hallinnon tehtävänä on hoitaa teknisen toimen toimistopalvelut sekä investointikohteiden suunnittelu ja rakennuttaminen. Tekninen lautakunta kokoontuu tarvittaessa ja esitykset käsitellään kuntalain edellyttämässä ajassa. Ostolaskut hoidetaan siten, ettei viivästyskorkoja synny. Laskutukset hoidetaan ajallaan. Laaditaan talousarvio, sekä tuotetaan talousarvion seurantaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät raportit.	Hallinnon tehtävät ja toimistopalvelut ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Investointihankkeiden toteutuminen esitetään erillisessä investointiosassa. Lautakunnan kokoukset on pidetty tarvittaessa, lautakunta kokoontunut 5 kertaa v. 2021. Ostolaskut ja laskutus on hoidettu ajallaan. Talousarvion seuranta on suoritettu säännöllisesti.
Liikenneväylät ja yleiset alueet: Turvallisen liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen. Puistojen, leikkikenttien ja muiden alueiden pitäminen viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina.	Liikenneväylien hoidossa tavoitteena on pitää kaavatiet ja yleiset alueet hyvässä kunnossa. Kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien kunnossapidosta on luokitus, jolla ohjataan talviaurauksen ja hiekoitusten aloittamista oikeaan aikaan edistämään turvallista liikumista. Kunnossapidosta huolehditaan osin kunnan omana työnä ja ostopalveluna. Yksityisteille maksetaan kesä- ja talvikunnossapitoavustukset. Edelleen kunta osallistuu kuntaosuu-della sellaisten yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtionosuu-den. Puisto- ja viheralueet pidetään sellaisessa kunnossa, että ne antavat myönteisen kuntakuvan. Tuetaan paikallisia nuoria palkkaamalla heitä kesätöihin.	Kaavateitä ja yleisiä alueita on pidetty kunnossa ostopalveluna ja osin kunnan omana työnä. Yksityisteille on maksettu auraus- ja kesäkunnossapitoavustukset. Yksityisteiden perusparantamisia ei ollut. Puisto- ja viheralueet on pidetty sellaisessa kunnossa, että ne antavat myönteisen kuntakuvan. Lasten liikennepuisto avataan torialueen yhteyteen täydentämään alueen viihtyisyyttä. Muita yleisiä alueita on pidetty kunnossa omana työnä, sekä osittain ostopalveluna.
Kaavoitus- ja mittaus: Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti.	Asemakaava pidetään ajan tasalla ostopalveluna. Maanmittauslaitokselta ostetaan palvelut mm. kiinteistönmuodostukseen	Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti.

	liittyvissä asioissa. Vastuullinen viranhaltija osallistuu tarvittaessa maanmittaustoimituksiin kunnan alueella.	
Koneet: Tuottaa hallintokuntien tarvitsemat käyttäjäpalvelut, järjestää työkonekalustoa.	Kalusto pidetään käyttötarkoitusta vastaavassa kunnossa. (traktori, ruohonleikkurit, autot jne.).	Kalusto on pidetty toimintakuntoisena ja kalustoa uusittu tarpeen mukaan.

	TP 2020	TA 2021 alkuper.	TA-muutos	TA 2021 yht.	TP 2021	Poikkeama
Yhdyskuntateknikka	-349 888	-414 170	0	-419 170	-399 183	-19 987
Hallinto	-201 071	-217 950	0	-217 950	-220 413	2 463
TOIMINTATUOTOT	3 670	2 700		2 700	2 451	249
TOIMINTAKULUT	-204 741	-220 650		-220 650	-222 863	2 213
Poistot		-90		-90	-107	17

Liikenneväylät ja muut yl.alueet	-122 039	-163 720		-163 720	-145 396	-18 324
TOIMINTATUOTOT	30 930	44 370		44 370	61 452	-17 082
TOIMINTAKULUT	-152 968	-208 090		-208 090	-206 848	-1 242
Poistot	-148 206	-169 940		-169 940	-181 571	11 631

Kaavoitus- ja mittaustoimi	0	-2 500		-2 500	0	-2 500
TOIMINTAKULUT	0	-2 500		-2 500	0	-2 500
Poistot	-758	-16 130	11 580	-4 550	-5 847	1 297

Jätehuolto	-830	-2 200		-2 200	-3 640	1 440
TOIMINTAKULUT	-830	-2 200		-2 200	-3 640	1 440
Poistot	-17 501	-16 040		-16 040	-16 043	3

Koneet	-25 948	-27 800		-32 800	-29 735	-3 065
TOIMINTATUOTOT	1 078				5 621	-5 621
TOIMINTAKULUT	-27 027	-27 800	-5 000	-32 800	-35 356	2 556
Poistot	-5 826	-17 830		-17 830	-21 747	3 917

Talousarvion alitus 4,77 %. Toimintatuotot ylittyneet myyntituottojen ja muiden toimintatuottojen osalta.

Mittarit/suoritteet		TP2020	TA2021	TP2021	
Katujen kunnossapito	€/km/v	1 961,56	2 603,34	2 571,78	
	kadut/km	14,270	14,010	14,270	
	kvl/km	4,355	4,205	5,225	
Tievalaistus	€/v	23 391,91	26 000	25 811,47	
Yksityisteiden avustukset/ Talvikunnossapito	€/v	10 540,31	10 540	10 573,94	
	€/km/v	119,50	119,50	119,64	
	km/v	88,204	88,204	88,379	
Yksityisteiden avustukset/ Kesäkunnossapito	€/v	5 004,94	9 045	5 778,94	
	Lk I 126,14 €/km	€/km/v	115,67	108,04	117,67
	Lk II 92,50 €/km	km/v	43,270	83,717	49,112
	Lk III 58,87 €/km				
Perusparantaminen	€/v	0,00	9 845	0	

Valtionavustusta perusparannukseen saaville tiekunnille enintään 15 % toteutuneista kustannuksista				
--	--	--	--	--

KIINTEISTÖTOIMI

Tehtäväalue sisältää tilapalvelut, maa- ja metsätilat, sekä välitetyt työpalvelut.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot	Toteutuma
<p>Tilapalvelut:</p> <p>Tuottaa Kärsämäen kunnan omistamien rakennusten tilantarvepalvelut hallintokunnille ja ulkopuolisille käyttäjille. Tilapalvelu sisältää rakennusten ja niiden ulkoalueiden teknisen kunnossapidon ja hoidon järjestämisen.</p> <p>Tilapalvelut sisältävät:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omat toimitilat - vuokra-asunnot - muut vuokratilat 	<p>Huolehditaan kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta, käytettävyydestä ja arvon säilyttämistä mahdollisimman laadukkaasti. Kunnossapidon työt tehdään osin omana työnä ja ostopalveluna. Fodbar Oy hoitaa siivouspalvelun. Tilat vuokrataan kunnan sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.</p>	<p>Kiinteistöt on pidetty kunnossa ja niille on tehty tarvittavat korjaukset.</p> <p>Tilat on vuokrattu.</p>
<p>Maa- ja metsätilat:</p> <p>Kunnan omistaman metsäomaisuuden hoito hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti. Peltoalueet vuokrataan.</p>	<p>Metsäomaisuuden hoito ja puun myynti toteutuvat metsänhoitoyhdistyksen laatiman metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsäsuunnitelma uudistetaan n. 10 vuoden välein. Peltoalueet vuokrataan viljelijöille.</p>	<p>Kunnan metsät hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti, asiantuntijana metsänhoitoyhdistys. Kunnan uuden metsätaloussuunnitelman vuosille 2019-2029 on laatinut Metsäsuunnittelu Holanti Oy. Peltoalueet on vuokrattu viljelijöille.</p>
<p>Välitetyt työpalvelut:</p> <p>Ulkopuolisille suoritettavat palvelut</p>	Laskutetaan toteutuman mukaan	Laskutettu toteutuman mukaan

	TP 2019	TA 2021 alkuper.	TA-muutos	TA 2021 yht.	TP 2021	Poikkeama
Kiinteistötoimi	347 511	274 350	-80 000	194 350	208 249	-13 899
Omat toimitilat	148 877	133 740	-80 000	53 740	90 002	-36 262
TOIMINTATUOTOT	1 267 322	1 314 480		1 314 480	1 329 512	-15 032
TOIMINTAKULUT	-1 118 446	-1 180 740	-80 000	-1 260 740	-1 239 511	-21 229
Poistot	-314 860	-323 440		-323 440	-336 826	13 386

Vuokratut asunnot	7 593	6 710		6 710	9 626	-2 916
TOIMINTATUOTOT	20 796	21 520		21 520	24 102	-2 582
TOIMINTAKULUT	-13 203	-14 810		-14 810	-14 476	-334
Poistot	-3 734	-3 730	-4 820	-8 550	-8 548	-2

Muut vuokratilat	68 427	78 630		78 630	77 384	1 246
TOIMINTATUOTOT	114 385	135 020		135 020	135 109	-89
TOIMINTAKULUT	-45 958	-56 390		-56 390	-57 724	1 334
Poistot	-85 106	-87 440		-87 440	-87 475	35

Maa- ja metsätilat	122 614	55 270		55 270	31 237	24 033
TOIMINTATUOTOT	178 311	89 500		89 500	49 274	40 226
TOIMINTAKULUT	-55 697	-34 230		-34 230	-18 037	-16 193

Välitetyt työpalvelut	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	3 532	0	0	23 215	-23 215
TOIMINTAKULUT	-3 532	0	0	-23 215	23 215

Talousarvion nettotulojen ylitys 7,15 %. Toimintatuottojen alitus metsän myyntituloissa ja toimintatuottojen ylitys vuokratuotoissa. Toimintakulujen alitusta palvelujen ostoissa ja ylitystä lämmitys- ja sähkökuluissa.

Tilapalveluihin sisältyy:

- omat toimitilat; eri hallintokuntien omassa käytössä olevat tilat
- vuokra-asunnot; 4 kpl
- muut vuokratilat; paloasema, sipulivarasto, autotalli/eläinlääkäri ja Kärvälinnän tila/kansalaisopisto

Mittarit/suoritteet		TP2020	TA2021	TP2021
Omat toimitilat	k-m ²	16 824	19 824	16 014
Vuokratut asunnot	k-m ²	479	360	479
Muut vuokratilat	k-m ²	1 703	1 703	1 703
Toimintatuotot	€/k-m ² /v	73,79	77,89	81,82
Toimintakulut	€/k-m ² /v	61,94	66,29	72,09

Toimitilojen toimintatuottoihin TP 2021 sisältyy:

- sisäiset vuokrat	1 240 479 €
- ulkoiset vuokrat ja pääomavuokrat	191 047 €
- muut sisäiset ja ulkoiset myyntitulot ja -tuotot	57 197 €

Omien toimitilojen osalta toteutuneet kiinteistöjen kustannukset sisältäen poistot laskutetaan eri hallinnonaloilta sisäisinä vuokrina.

PELASTUSTOIMI

Pelastustoimen hoidosta vastaa Jokilaaksojen pelastuslaitos. Ylivieskan kaupunki toimii sopimuskuntana ja las-
kuttaa kuntien tekemän yhteistoimintasopimuksen mukaiset kuntaosuudet kunnilta.

	TP 2019	TA 2021 alkuper.	TA-muutos	TA 2021 yht.	TP 2021	Poikkeama
Pelastustoimi	-237 860	-253 350		-253 350	-274 295	20 945
TOIMINTAKULUT	-237 860	-253 350		-253 350	-274 295	20 945
Poistot	-279	-220		-220	-223	3

Toimintakulujen ylitys 8,27 % johtuu Kalajoen maastopalosta aiheutuneista kustannuksista. Maastopalon kus-
tannukset 2,3 milj.eur, joihin valtiolta saatu 1,6 milj.eur. Loppuosa laskutettu kunnilta maksuosuuksien suh-
teessa.

Mittarit/suoritteet		TP2020	TA2021	TP2021
Menot	€/as	93,65	98,20	108,29
Asukasluku		2540	2580	2533

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut

Ruokahuolto- ja siivouspalvelujen hoidosta on 1.6.2021 alkaen vastannut Fodbar Oy . Siivouspalvelun kustan-
nukset ja keittiöiden nettokäyttökustannukset sisältyvät hallintokuntien kustannuksiin käytön suhteessa.

	TP2020	TA2021	TP2021
--	--------	--------	--------

Siivouspalvelut	181 902	204 680	194 910
Ruokahuoltopalvelut	287 696	388 100	337 669

7.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen 2021	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 044 480,00	0,00	3 044 480,00	3 491 137,36	446 657,36
Myyntituotot	1 028 010,00	0,00	1 028 010,00	1 027 534,14	-475,86
Maksutuotot	351 560,00	0,00	351 560,00	415 421,98	63 861,98
Tuet ja avustukset	196 280,00	0,00	196 280,00	491 453,62	295 173,62
Vuokratuotot	1 432 420,00	0,00	1 432 420,00	1 463 910,48	31 490,48
Muut toimintatuotot	36 210,00	0,00	36 210,00	92 817,14	56 607,14
TOIMINTAKULUT	-21 502 850,00	-135 000,00	-21 637 850,00	-21 980 158,35	-342 308,35
Henkilöstökulut	-5 431 980,00	-32 900,00	-5 464 880,00	-5 773 161,66	-308 281,66
Palvelujen ostot	-13 091 750,00	-85 000,00	-13 176 750,00	-13 141 960,96	34 789,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-789 960,00	0,00	-789 960,00	-856 465,08	-66 505,08
Avustukset	-653 520,00	0,00	-653 520,00	-572 254,85	81 265,15
Vuokratulot	-1 505 610,00	-16 000,00	-1 521 610,00	-1 551 648,08	-30 038,08
Muut toimintakulut	-30 030,00	-1 100,00	-31 130,00	-84 667,72	-53 537,72
TOIMINTAKATE	-18 458 370,00	-135 000,00	-18 593 370,00	-18 489 020,99	104 349,01
Verotulot	7 351 000,00	430 000,00	7 781 000,00	8 035 744,55	254 744,55
Valtionosuudet	11 766 000,00	64 000,00	11 830 000,00	11 860 191,00	30 191,00
Rahoitustuotot ja -kulut	236 000,00	242 000,00	478 000,00	742 051,08	264 051,08
Korkotuotot	10 000,00	0,00	10 000,00	19 566,56	9 566,56
Muut rahoitustuotot	331 500,00	242 000,00	573 500,00	790 230,92	216 730,92
Korkokulut	-80 000,00	0,00	-80 000,00	-58 214,25	21 785,75
Muut rahoituskulut	-25 500,00	0,00	-25 500,00	-9 532,15	15 967,85
VUOSIKATE	894 630,00	843 000,00	1 495 630,00	2 148 965,64	653 335,64
Poistot ja arvonalentumiset	-786 750,00	6 760,00	-779 990,00	-807 260,23	-27 270,23
TILIKAUDEN TULOS	107 880,00	849 760,00	715 640,00	1 341 705,41	626 065,41
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	54 890,00	0,00	54 890,00	53 834,09	-1 055,91
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	162 770,00	849 760,00	770 530,00	1 395 539,50	625 009,50

Verotulot 2021	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	5 928 000	430 000	6 358 000	6 313 246	-44 754
Kiinteistövero	588 000	0	588 000	587 895	-105
Osuus yhteisöveron tuotosta	835 000	0	835 000	1 134 604	299 604

Kiinteistöveroprosentit	
	2021
Yleinen veroprosentti	0,93 %
Vakituiset asunnot	0,65 %
Muut asuinrakennukset	1,10 %
Voimalaitos	2,85 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
Rakentamattomat tontit	3,00 %

Taulukko. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2021.

Valtionosuudet 2021	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio		Toteuma	Poikkeama
		Talousarvio- Muutokset	muutosten jälkeen		
Valtionosuudet yhteensä	11 766 000	64 000	11 830 000	11 860 191	30 191
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 721 000	64 000	12 064 000	10 147 029	-1 916 971
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vos	-45 000	0	-45 000	28 398	73 398
Verotulomenetysten kompensatio	0	0	0	1 684 764	1 684 764

Taulukko. Vuoden 2021 valtionosuuksien erittely.

INVESTOINNIT V. 2021

HALLINTOTOIMI

MAA-ALUEET

100 Maan hankinta ja myynti

Perustelut:

Maa-alueiden ostot ja myynnit

Maan hankinta ja myynti	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot, maan hankinta		10 000	10 000	10 000,00	0,00
Tulot, maan myynti			0	-7 652,31	7 652,31
Netto	0	10 000	10 000	2 347,69	7 652,31

Toteutunut:

Osto: Kh 1.11.2021 § 231/
Kauppa 21.12.21 Hanhipuro 317-402-45-47
Myynti: Kh 12.10.2020 § 186 / Kauppa 22.6.2021 As.Oy Aijala
Kh 29.11.2021 § 255 / Kauppa 25.11.2021 EPMT Oy

KAAVAT

123 Asemakaavan uusiminen

Perustelut:

Muutos kortteleissa 41, 42, 42a ,340 ja 343

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio

2019 10 000 eur

Edellisten vuosien käyttö yht.

13 331,22 eur

Asemakaavan uusiminen	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	2 000		2 000	6 722,50	-4 722,50
Tulot	0		0		
Netto	2 000	0	2 000	6 722,50	-4 722,50

Toteutunut:

Hanke valmis, kaavan vahvistaminen v. 2022

125 Kortteli 338 asemakaavan muutos

Perustelut:

Muutos korttelissa 338

Aloitussvuosi ja kokonaiskust.arvio

2020 12 000 eur

Edellisen vuoden käyttö yht.

0 eur

Asemakaavan muutos	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	4 000		4 000	0,00	4 000,00
Tulot			0		0,00

Netto	4 000	0	4 000	0,00	4 000,00
-------	-------	---	-------	------	----------

Toteutunut: Ei toteutuneita kustannuksia.

126 Karttojen uusiminen

Perustelut: Pohjakarttojen uusiminen kaavan muutoksille sekä opaskartan uusiminen

Aloitusvuosi ja kokonaiskust.arvio

2020 10 000 eur

Edellisen vuoden käyttö yht. 2 601,20 eur

Karttojen uusiminen	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	5 000		5 000	0,00	5 000,00
Tulot			0		0,00
Netto	5 000	0	5 000	0,00	5 000,00

Toteutunut: Ei toteutuneita kustannuksia.

127 Tuulipuistot

Perustelut: Tuulivoimatuotannon kaavan laadinnan selvitys ja käynnistys

Tuulipuistot	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	20 000	-20 000	0	0,00	0,00
Tulot	0		0		0,00
Netto	20 000	-20 000	0	0,00	0,00

Toteutunut: Hankkeen aloitus siirtynyt vuodelle 2022.

IRTAIN OMAISUUS

142 ICT-hankinnat

Perustelut: ICT-ohjelmisto- ja konehankinnat

ICT-hankinnat	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	45 000	15 000	60 000	27 111,63	32 888,37
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	45 000	15 000	60 000	27 111,63	32 888,37

Toteutunut: Hankittu 47 kpl Acer chromebook -koneita valtuutetuille ja lautakuntien jäsenille.

151 Kalusto- ja laitehankinnat TK

Perustelut: Laitehankintoja terveyskeskukselle

Kalusto- ja laitehankinnat TK	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	15 000		15 000	0,00	15 000,00
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	15 000	0	15 000	0,00	15 000,00

Toteutunut: Ei toteutuneita kustannuksia.

KIINTEISTÖT

101 Rakennusten hankinta ja myynti

Perustelut: Taivalkoti -kiinteistön hankinta

Rakennusten hankinta ja myynti	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	0	53 000	53 000	53 000,00	0,00
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	0	53 000	53 000	53 000,00	0,00

Toteutunut: Kh 29.11.2021 § 268 Kauppa 22.12.21 Taivalkoti Oy
Taivalkodin päärakennus ja talotekniikkarakennus liittymiseen

HALLINTOTOIMI YHTEENSÄ	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	91 000	58 000	149 000	96 834,13	52 165,87
Tulot	0	0	0	-7 652,31	7 652,31
Netto	91 000	58 000	149 000	89 181,82	59 818,18

SIVISTYSTOIMI

Vastuutoimielin: Opetustoimenlautakunta ja HYTE-lautakunta
Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

400 ICT-hankinnat / perusopetus

Perustelut: Tietokoneiden hankinta kouluille

ICT-hankinnat / perusopetus	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	34 000	-8 000	26 000	19 816,20	6 183,80
Tulot			0	0,00	0,00
Netto	34 000	-8 000	26 000	19 816,20	6 183,80

Toteutunut: Hankittu 30 kpl tietokoneita ja latausvaunu

401 Verhot /Frosteruksen koulu

Perustelut: Verhojen ja pimennysverhojen hankinta

Verhot	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	25 000	-13 000	12 000	10 427,04	1 572,96
Tulot			0		0,00
Netto	25 000	-13 000	12 000	10 427,04	1 572,96

Toteutunut: Hankittu paloturvallisia verhoja, verhokappoja ja paneeliverhoja.

402 Ompelukoneet /Frosteruksen koulu

Perustelut: Ompelukoneiden hankinta

Ompelukoneet	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	15 000	-3 640	11 360	11 360,00	0,00
Tulot			0		0,00
Netto	15 000	-3 640	11 360	11 360,00	0,00

Toteutunut: Hankittu 16 kpl ompelukoneita

403 ICT-hankinnat /lukio

Perustelut: Tietokoneiden hankinta lukiolle

ICT-hankinnat / lukio	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	0	8 000	8 000	13 017,74	-5 017,74
Tulot			0		0,00
Netto	0	8 000	8 000	13 017,74	-5 017,74

Toteutunut: Hankittu 46 kpl ipadeja

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	74 000	-16 640	57 360	54 620,98	2 739,02
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	74 000	-16 640	57 360	54 620,98	2 739,02

TEKNINEN TOIMIVastuutoimielin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja, rakennusmestari**YLEISET ALUEET****577 Liikennepuiston rakentaminen**

Perustelut: Liikennepuiston rakentaminen yhteistyössä LC-Kärsämäen kanssa

Liikennepuiston rakentaminen	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	40 000	10 000	50 000	47 229,29	2 770,71
Tulot			0		0,00
Netto	40 000	10 000	50 000	47 229,29	2 770,71

Toteutunut: Kunnan osuus liikennepuiston pohjatöiden ja asfaltoinnin osalta valmis.

576 Patterimäen kuntorata

Perustelut: 2 km:n kuntorata valaistuksineen lähiliikunta-alueelle

Patterimäen kuntorata	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	92 000	10 000	102 000	101 345,62	654,38
Tulot	-41 400	16 400	-25 000	-25 000,00	0,00
Netto	50 600	26 400	77 000	76 345,62	654,38

Toteutunut: Aluehallintoviraston valtionavustuspäätös 27 500 eur
Toteutusaika 1.1.2021-31.12.2023
Hanke valmistuu vuoden 2022 alkupuolella.

YLEISET ALUEET YHTEENSÄ	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	132 000	20 000	152 000	148 574,91	3 425,09
Tulot	-41 400	16 400	-25 000	-25 000	0
Netto	90 600	36 400	127 000	123 574,91	3 425,09

KIINTEISTÖT

519 Suomela Caravan /kehittäminen ja korjaus

Perustelut: Suomelan alueiden parantaminen ja kehittäminen sekä rakennusten korjauksia

Suomela Caravan/kehitt. ja korj.	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	15 000		15 000	14 883,98	116,02
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	15 000	0	15 000	14 883,98	116,02

Toteutunut: Katon korjaukset, sähkötyöt, maalaukset

503 Koulukeskuksen ulkovalaistuksen uudistaminen Led-valoilla

Perustelut: Koulukeskuksen ulkovalaisinten uudistaminen

Koulukesk. ulkovalaistuksen uu- dist.	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	20 000		20 000	18 800,00	1 200,00
Tulot			0		0,00
Netto	20 000	0	20 000	18 800,00	1 200,00

Toteutunut: Ulkovalaistuksen uudistaminen valmis / Timon Sähköpalvelu Oy

531 Liikuntahalli

Perustelut: Uuden liikuntahallin rakentaminen
Hankkeelle haetaan avustusta 50 %

Aloitusvuosi 2020

Edellisen vuoden käyttö yht. 13 083,00 eur

Liikuntahalli	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	1 135 000	-265 000	870 000	548 586,94	321 413,06
Tulot	-575 000	344 000	-231 000	-231 000,00	0,00
Netto	560 000	79 000	639 000	317 586,94	321 413,06

Toteutunut: Avustuspäätös OKM 29.4.2021 yht. 462 000 eur.
Hankkeen suunniteltu valmistumisajankohta toukokuu 2022.
Valmiusaste 31.12.2021 50 %

500 Koivupuiston tilojen järjestelyt

Perustelut: Koivupuiston tilajärjestelyt, tilojen muutokset ja kunnostaminen

Koivupuiston tilojen järjestelyt	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	150 000	-150 000	0	0,00	0,00
Tulot			0		0,00
Netto	150 000	-150 000	0	0,00	0,00

Toteutunut: Hanke siirretty toteutettavaksi vuonna 2022.

501 Frosteruksen keittiön koneiden uusiminen

Perustelut: Frosteruksen koulun keittiön koneiden uusiminen

Froster. Keittiön koneiden uusiminen	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	20 000		20 000	19 106,45	893,55
Tulot			0		0,00
Netto	20 000	0	20 000	19 106,45	893,55

Toteutunut: Hankittu raepesukone Metos WD-90GR

502 Frosteruksen koulun äänentoistojärjestelmä

Perustelut: Koulukeskuksen kuulutus- ja äänentoistojärjestelmän ja auditorion videoneuvottelujärjestelmän uudistaminen

Äänentoistojärjestelmä	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	40 000	10 000	50 000	53 324,28	-3 324,28
Tulot			0		0,00
Netto	40 000	10 000	50 000	53 324,28	-3 324,28

Toteutunut: Uudistettu kuulutus- ja äänentoistojärjestelmä sekä näyttömö-laitteisto / Noretron Communication Oy, kaapeloinnit
Timon Sähköpalvelu Oy

510 Taivalkoti korjaus

Perustelut: Kiinteistön korjaus- ja muutostyöt

Taivalkoti korjaus	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	0	37 000	37 000	3 506,82	33 493,18
Tulot			0		0,00
Netto	0	37 000	37 000	3 506,82	33 493,18

Toteutunut: Korjaustyöt aloitettu putkitöiden osalta. Hanke jatkuu v. 2022.

KIINTEISTÖT YHTEENSÄ	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	1 380 000	-368 000	1 012 000	658 208,47	353 791,53
Tulot	-575 000	344 000	-231 000	-231 000,00	0,00
Netto	805 000	-24 000	781 000	427 208,47	353 791,53

LIIKENNEVÄYLÄT

Teiden rakentaminen

Teiden rakentaminen	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
566 Rihmolantien rakentaminen	68 000		68 000	36 361,69	31 638,31
569 Tähteläntie-Lehto klv	90 000		90 000	46 705,73	43 294,27
Menot	158 000		158 000	83 067,42	74 932,58
Tulot	-45 000	45 000	0	0	0
Netto	113 000	45 000	158 000	83 067,42	74 932,58

Toteutunut: Hankkeet valmiit.

Teiden valaistus

Teiden valaistus	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
562 Taajaman katuval. uudistaminen	50 000		50 000	50 130,00	-130,00
569 Tähteläntie-Lehto klv	32 000		32 000	19 200,00	12 800,00
Menot	82 000	0	82 000	69 330,00	12 670,00
Tulot	-16 000	16 000	0		0,00
Netto	66 000	16 000	82 000	69 330,00	12 670,00

Toteutunut: Hanke 562 valmis, urakoitsija Haapa-Sähkö Oy
Hanke 569 valmis, urakoitsija Haapajärven Sähkö-Link Ky

Teiden päällystäminen

Teiden päällystäminen	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
538 Saarentie	18 000		18 000	9 142,71	8 857,29
539 Sakuntie	10 000		10 000	3 861,89	6 138,11
564 Kaavateiden paikkaukset	10 000		10 000	40 015,28	-30 015,28
566 Rihmolantie	23 000		23 000	15 631,77	7 368,23
569 Tähteläntie-Lehto klv	40 000	-40 000	0	0,00	0,00
Menot	101 000	-40 000	61 000	68 651,65	-7 651,65
Tulot	-20 000	20 000	0		0,00
Netto	81 000	-20 000	61 000	68 651,65	-7 651,65

Toteutunut: Hankkeet valmiit.

LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	341 000	-40 000	301 000	221 049,07	79 950,93
Tulot	-81 000	81 000	0	0	0
Netto	260 000	41 000	301 000	221 049,07	79 950,93

IRTAIN OMAISUUS

578 Työkoneet

Perustelut:

Koneiden ja kaluston uusiminen

Työkoneet	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	30 000	2 100	32 100	32 082,18	17,82
Tulot			0		0,00
Netto	30 000	2 100	32 100	32 082,18	17,82

Toteutunut:

Hankittu klappikone Palax c700 combi, auto Volkswagen Gafter ja ruohonleikkuri Stiga Park 340 PWX

TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ

	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	1 883 000	-385 900	1 497 100	1 059 914,63	437 185,37
Tulot	-697 400	441 400	-256 000	-256 000,00	0,00
Netto	1 185 600	55 500	1 241 100	803 914,63	437 185,37

INVESTOINTIOHJELMA YHTEENSÄ

	TA2021	MRM	TA2021 YHT	TOT	Poikkeama
Menot	2 048 000	-344 540	1 703 460	1 211 369,74	492 090,26
Tulot	-697 400	441 400	-256 000	-263 652,31	7 652,31
Netto	1 350 600	96 860	1 447 460	947 717,43	499 742,57

7.2.4. Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkup. Talousarvio 2021	Ta- muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	894 630	601 000	1 495 630	2 148 966	653 336
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	-1 973	-1 973
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 048 000	344 540	-1 703 460	-1 211 370	492 090
Rahoitusosuudet investointimenoihin	697 400	-441 400	256 000	256 000	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	9 625	9 625
Toiminta ja investoinnit, netto	-455 970	504 140	48 170	1 201 248	1 153 078
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-50 000	-50 000
Antolainasaamisten vähennykset				6 000	6 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 200 000	0	1 200 000	0,00	-1 200 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-738 580	0,00	-738 580	-738 576	4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0	0	-300 000	-300 000
Saamisten muutos	0,00	0,00	0,00	-392 804	-392 804
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	0,00	0,00	0,00	459 706	459 706
Vaikutus maksuvalmiuteen	5 450	504 140	509 590	185 574	-324 016

7.2.5.Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTENVEDO 2021

1000 EUR

	Sit.	Määrärahat				Tuloarviot					
		Alkup. TA	TA- muutos	TA muut. jälkeen	Tot.	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutos	TA muut. jälkeen	Tot.	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	N	15		15	17	-3					
TARKASTUSLAUTAKUNTA	N	16		16	14	2					
KUNNANHALLITUS	N	11 627	33	11 660	11 464	196					
OPETUSTOIMEN LAUTAKUNTA	N	5 766	17	5 783	5 906	-124					
HYTE LAUTAKUNTA	N	642		642	623	19					
TEKNINEN LAUTAKUNTA	N	393	85	478	465	13					
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		18 458	135	18 593	18 489	104					
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B					7 351	430	7 781	8 036	255	
Valtionosuudet	B					11 766	64	11 830	11 860	30	
Korkotulot	B					10		10	20	10	
Muut rahoitustulot	B					332	242	574	790	217	
Korkokulut	B	80		80	58	22					
Muut rahoituskulut	B	26		26	10	16					
Satunnaiset kulut	B										
INVESTOINTIOSA											
HALLINTOTOIMI	N	91	58	149	89	60					
SIVISTYSTOIMI	N	74	-17	57	55	3					
TEKNINEN TOIMI	N	1 186	56	1 242	804	437					
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		1 351	97	1 448	948	500					
RAHOITUSOSA											
Antolainojen lisäys		0	0	0	50	-50					
Antolainojen vähennys						0	0	0	6	0	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B					1 200	0	1 200	0	-1 200	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	739	0	739	739	0					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	0	0	0	300	-300					
Vaikutus maksuvalmiuteen		5	504	509	117	397					
		20 659	736	21 395	20 712	689	20 659	736	21 395	20 712	-689

8.TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja –tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja –asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

8.2 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA				
	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020		
Toimintatuotot				
Myyntituotot	867 503,50		1 073 785,53	
Maksutuotot	415 421,98		341 301,03	
Tuet ja avustukset	491 453,62		238 013,78	
Vuokratuotot	223 431,36		193 149,53	
Muut toimintatuotot	50 015,60	2 047 826,06	64 289,69	
			1 910 539,56	
Valmistus omaan käyttöön		0,00	0,00	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-4 435 321,46		-4 245 077,67	
Henkilösivukulut	-1 295 038,66		-1 237 209,04	
Eläkekulut	-1 162 875,46		-1 120 244,04	
Muut henkilösivukulut	-132 163,20		-116 965,00	
Palvelujen ostot	-13 052 011,27		-12 477 898,20	
Varasto +/-				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-786 384,13		-746 533,39	
Avustukset	-572 254,85		-606 696,28	
Vuokrakulut	-311 168,96		-286 960,36	
Muut toimintakulut	-84 667,72	-20 536 847,05	-96 496,99	
			-19 696 871,93	
TOIMINTAKATE		-18 489 020,99	-17 786 332,37	
Verotulot		8 035 744,55	7 022 827,38	
Valtionosuudet		11 860 191,00	12 057 682,00	
Alv:n takaisinperintä				
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	19 566,56		10 877,63	
Muut rahoitustuotot	790 230,92		916 305,30	
Korkokulut	-58 214,25		-64 829,87	
Muut rahoituskulut	-9 532,15	742 051,08	-9 212,28	
			853 140,78	
VUOSIKATE		2 148 965,64	2 147 317,79	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-807 260,23		-718 624,03	
Arvonalentumiset	0,00	-807 260,23	0,00	
			-718 624,03	
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS		1 341 705,41	1 428 693,76	
Varausten lisäys/vähennys		53 834,09	54 885,17	
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ		1 395 539,50	1 483 578,93	

8.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA		
	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 148 965,64	2 147 317,79
Tulorahoituksen korjauserät	-1 972,69	-28 044,10
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 211 369,74	-801 532,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin	256 000,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 625,00	42 700,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 201 248,21	1 360 441,05
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-50 000,00	-195 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	6 000,00	150 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	3 950 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-738 576,00	-1 120 546,16
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-300 000,00	-3 500 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-392 804,33	58 819,45
Korottomien velkojen muutos	459 705,82	171 191,07
Rahoituksen rahavirta	-1 015 674,51	-485 535,64
Rahavarojen muutos	185 573,70	874 905,41
Rahavarat 31.12. 1 000 euroa	10 801	10 616
Rahavarat 01.01. 1 000 euroa	10 616	9 741

8.4 Tase

TASE

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	433,38
Muut pitkävaikutteiset menot	477 630,31	518 454,72
Aineettomat hyödykkeet yht.	477 630,31	518 888,10
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 623 559,93	1 621 212,24
Rakennukset	7 712 390,15	8 021 504,27
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 243 147,04	1 200 491,38
Koneet ja kalusto	446 431,86	381 269,34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	410 522,38	29 859,14
Aineelliset hyödykkeet yht.	11 436 051,36	11 254 336,37
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 216 271,25	4 216 271,25
Muut lainasaamiset	1 479 000,00	1 435 000,00
Muut saamiset	126 475,06	126 475,06
Sijoitukset yht.	5 821 746,31	5 777 746,31
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	6 666,40	26 666,44
Muut saamiset	135 953,19	649,93
Pitkäaikaiset saamiset yht.	142 619,59	27 316,37
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	220 400,40	177 061,80
Lainasaamiset	50 000,00	20 000,00
Muut saamiset	385 896,02	257 080,99
Siirtosaamiset	335 113,36	259 765,88
Lyhytaikaiset saamiset yht.	991 409,78	713 908,67
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	9 969 724,99	10 495 607,58
Rahoitusarvopaperit yht.	9 969 724,99	10 495 607,58
Rahat ja pankkisaamiset	831 179,19	119 722,90
VASTAAVAA YHT.	29 670 361,53	28 907 526,30

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 734 018,03	5 734 018,03
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	7 820 324,10	6 336 745,17
Tilikauden yli/alijäämä	1 395 539,50	1 483 578,93
Oma pääoma yht.	14 949 881,63	13 554 342,13
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET		
Poistoero	1 355 585,43	1 409 419,52
Varaukset yht.	1 355 585,43	1 409 419,52
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 401,50	4 401,50
Toimeksiantojen pääomat yht.	4 401,50	4 401,50
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 896 836,00	9 635 412,00
Muut velat	400 000,00	400 000,00
Pitkäaikainen yht.	9 296 836,00	10 035 412,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 438 576,00	1 738 576,00
Saadut ennakot	963,30	956,80
Ostovelat	1 501 727,79	1 319 238,56
Muut velat	110 007,88	102 833,96
Siirtovelat	1 012 382,00	742 345,83
Lyhytaikainen yht.	4 063 656,97	3 903 951,15
VASTATTAVAA YHT.	29 670 361,53	28 907 526,30

8.5 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	2021	2020
Toimintatuotot	22 996 938	22 652 306
Toimintakulut	-41 023 444	-39 672 315
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 110	2 575
Toimintakate	-18 025 397	-17 017 434
Verotulot	8 003 754	6 983 191
Valtionosuudet	12 618 720	12 835 420
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	28 545	11 599
Muut rahoitustuotot	785 605	919 180
Korkokulut	-126 791	-138 096
Muut rahoituskulut	-19 406	-19 532
Vuosikate	3 265 030	3 574 327
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 971 614	-1 780 139
Omistuksen eliminointierot	-22	-17
Arvonalentumiset	-43	-84 485
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	1 293 351	1 709 686
Tilinpäätössiirrot	-738	-9 378
Tilikauden verot	-668	-3 228
Laskennalliset verot	-805	-1 887
Vähemmistöosuudet	-321	-659
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 290 819	1 694 533

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 265 030	3 574 327
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-668	-3 228
Tulorahoituksen korjaukset	-58 036	-135 417
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 170 834	-3 609 452
Rahoitusosuudet investointimenoihin	257 847	5 353
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	129 923	398 262
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 576 738	229 845
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-50 000	-202 037
Antolainasaamisten vähennykset	42 763	150 905
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 216 047	6 316 361
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 398 462	-1 806 629
Lyhytaikaisten lainojen muutos	541 412	-3 407 518
Oman pääoman muutokset	-356 777	266 180
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	129	840
Vaihto-omaisuuden muutos	-7 327	-71 179
Saamisten muutokset	-954 977	171 329
Korottomien velkojen muutokset	923 480	34 276
Rahoituksen rahavirta	1 956 289	1 452 528
Rahavarojen muutos	379 551	1 682 373
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	14 121 480	13 741 928
Rahavarat 1.1.	13 741 928	12 059 555
	379 551	1 682 373

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	29 500 298	26 595 191
Aineettomat hyödykkeet	857 348	794 259
Aineettomat oikeudet	86 705	62 675
Muut pitkävaikutteiset menot	689 143	674 383
Ennakkomaksut	81 500	57 202
Aineelliset hyödykkeet	27 555 910	24 706 603
Maa- ja vesialueet	2 087 535	2 086 249
Rakennukset	17 070 317	17 717 026
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 428 914	1 408 527
Koneet ja kalusto	1 129 545	1 027 584
Muut aineelliset hyödykkeet	271 598	207 959
Ennakkomaksut ja kesk.er.hankinnat	5 568 001	2 259 259
Sijoitukset	1 087 040	1 094 329
Osakkuusyhteisöosuudet	22 384	24 053
Osakkeet ja osuudet	704 266	703 888
Muut lainasaamiset	139 254	145 254
Muut saamiset	221 136	221 136
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	140 634	147 930
VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 794 939	16 439 067
Vaihto-omaisuus	205 180	197 853
Saamiset	3 468 280	2 499 286
Pitkäaikaiset saamiset	699 372	169 568
Lyhytaikaiset saamiset	2 768 908	2 329 718
Rahoitusarvopaperit	10 131 386	10 571 345
Rahat ja pankkisaamiset	3 990 093	3 170 584
VASTAAVAA YHTEENSÄ	47 435 871	43 182 189

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	15 690 981	14 754 974
Peruspääoma	5 734 018	5 734 018
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1 691	1 691
Muut omat rahastot	717 536	716 572
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 946 917	6 608 160
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 290 819	1 694 533
VÄHEMMISTÖOSUUDET	26 565	26 208
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET	308 365	317 118
Muut pakolliset varaukset	308 365	317 118
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	147 439	154 605
VIERAS PÄÄOMA	31 262 522	27 929 285
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	21 260 716	19 448 802
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	398 437	355 113
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	3 318 262	2 821 180
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 285 107	5 304 190
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	47 435 871	43 182 189

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

9.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

9.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset ja sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden 2021 toimintatuottoihin on kirjattu Sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustuksia julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta aiheutuneisiin kustannuksiin 262 043 euroa.

Valtio maksoi kunnille koronapandemiasta johtuen ylimääräisiä valtionosuuksia asukaslu-
kuun perustuen vuonna 2020. Kärsämäen kunnan osalta nämä koronakompensaatiot oli-
vat noin 623 000 euroa. Tämä tulee huomioida valtionosuuksien kehittymistä vertailtaessa.

9.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät,
joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty
sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja
kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.
Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu
vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on huomioitu omistuksen
eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kärsämäen Asunnot Oy:n rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi
ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi
ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai
alijäämän oikaisuksi.

9.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Kunnanhallitus	565 556	566 937	91 558	100 193
Sos- ja terveystoimet	20 017 839	20 016 199	1 318 933	1 130 574
Opetus- ja kulttuuritoimet	448 535	482 203	302 968	283 080
Hyte-lautakunta	3 159	4 912	3 159	4 912
Tekninen lautakunta	1 617 217	1 582 055	331 208	391 809
Toimintatuotot yhteensä	22 652 306	22 652 306	2 047 826	1 910 540

Verotulojen erittely

	2021	2020
Kunnan tulovero	6 313 246	5 787 719
Osuus yhtiöveron tuotosta	1 134 604	702 330
Kiinteistövero	587 895	532 778
Verotulot yhteensä	8 035 745	7 022 827

Valtionosuuksien erittely

	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 147 029	10 456 281
- Siitä: harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
- Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	3 227 163	2 958 508
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	28 398	-7 619
Verotulomenetysten korvaus	1 684 764	1 609 020
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yht.	11 860 191	12 057 682

Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	10 276 056	10 173 814
Muiden palvelujen ostot	2 705 875	2 304 084
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	12 981 930	12 477 898

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	
Kehittämismenot	Tasapoisto	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2 vuotta
Muut poikkeukset:	Tasapoisto	2 vuotta
Nurmesjärven kunnostus	Tasapoisto	5 vuotta
Jätevedenpuhdistamo	Tasapoisto	20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
poikkeukset:		
Frosteruksen koulu	Tasapoisto	50 vuotta
Venetpalon koulu	Tasapoisto	30 vuotta
Toimintakeskus	Tasapoisto	30 vuotta
Terveyskeskus	Tasapoisto	50 vuotta
Lastentalo Kuusipiha	Tasapoisto	50 vuotta
Akuuttivuodeosasto	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäämäpoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäämäpoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäämäpoisto	20 %
poikkeus:		
Urheilukenttä	Tasapoisto	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	Menojäämäpoisto	10 %
Viemäriverkko	Menojäämäpoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäämäpoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovaistut.	Menojäämäpoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäämäpoisto	22 %
Maakaasuverkko	Menojäämäpoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäämäpoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäämäpoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäämäpoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäämäpoisto	25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	

Investointien aktivointirajamuutos 10 000 euroa, kh 18.3.2002 63§.

Poistosuunnitelman muutos 26.5.2008 § 143:Kertapoisto, kun menojäämäpoistoa jäljellä alle 500 euroa.

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Potilasvak. maksuvastuu 1.1.	317 119	307 055		
Lisäys/vähennys tilikaudella	-8 753	10 064		
Potilasvak. Maksuvastuu 31.12.	308 366	317 119		
Pakolliset varaukset yht.	308 366	317 119		

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitto	1 988	28 044	1 988	28 044
Rakennusten myyntivoitto				
Muut myyntivoitot	56 461			
Myyntivoitot yhteensä	58 448	28 044	1 988	28 044
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappio	0	0	0	0
Rakennusten myyntitappio				
Muut myyntitappiot	0			
Myyntitappiot yhteensä	0	0	0	0

Tasetta koskevat liitetiedot

9.3.1Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET 2021

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	433	518 455		518 888
Lisäykset tilikauden aikana		22 655		22 655
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		22 655	-22 655	0
Tilikauden poisto	-433	-63 479		-63 913
Arvonlennukset ja niiden palaut.				
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	477 630		477 630
Arvon korotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	477 630		477 630

Olennaiset lisäpoistot

Erittely olennaisista lisäpoistoista

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 621 212	8 021 504	1 200 491	381 269	29 859	11 254 336
Lisäykset tilikauden aikana	10 000	53 000			899 574	962 574
Rahoitusosuudet tilikauden aikana						
Vähennykset tilikauden aikana	-7 652					-7 652
Siirrot erien välillä		14 884	287 922	186 246	-489 052	0
Tilikauden poisto		-376 998	-245 266	-121 083		-743 348
Arvonlennukset ja niiden palaut.						0
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 623 560	7 712 390	1 243 147	446 432	410 522	11 436 051
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 623 560	7 712 390	1 243 147	446 432	410 522	11 436 051

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet			Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					Yhteensä
	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. yht.	Muut osakk. ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayhtym.	Saamiset osakkuus- ja muut omis.yht	Saamiset muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.	2 307 276,85	1 722 375,39	0,00	186 619,01	1 326 763,06	0,00	0,00	234 712,00	5 777 746,31
Lisäykset					50 000,00				50 000,00
Vähennykset								-6 000,00	-6 000,00
Siirrot erien välillä									0
Hankintameno 31.12.	2 307 276,85	1 722 375,39	0,00	186 619,01	1 376 763,06	0,00	0,00	228 712,00	5 821 746,31
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 307 276,85	1 722 375,39	0,00	186 619,01	1 376 763,06	0,00	0,00	228 712,00	5 821 746,31

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Kunnan omistus- osuus 1000 €	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
					omasta pääomast.	vieraasta pääomast.	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt							
Kärsämäen Asunnot Oy	Kärsämäki	100,00	1 527	100,00	1 268	5 934	-78
Kärsämäen Teollisuuskiint. Oy	Kärsämäki	100,00	683	100,00	533	5 437	143
Kärsämäen Vesihuolto Oy	Kärsämäki	100,00	98	100,00	1 439	592	-28
	Yhteensä		2 307		3 240	11 963	37
Kuntayhtymät							
Jokilaaksojen Musiikkiopisto ky	Nivala	7,25	2	7,25	7	9	5
P-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	0,79	3	0,79	16	8	2
P-Pohj. Sairaanhoidopiirin ky	Oulu	1,01	1 489	1,01	1 679	6 092	22
Jokilaaksojen koulutusky	Nivala	2,54	225	2,54	811	118	-21
Peruspalvelu ky Selänne	Haapajärvi	14,33	3	14,33	3	1 389	0
	yhteensä		1 722		2 515	7 616	8

Saamisten erittely

2021		2020	
Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikaiset

Saamiset tytäryhteisöiltä

Myyntisaamiset		6 350		6 350
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0,00	6 350	0,00	6 350

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				10 398
<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	10 398

Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		10 579		
<i>Yhteensä</i>	0,00	10 579	0,00	

Saamiset yhteensä 0,00 16 929 0,00 16 748

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Konserni		Kunta	
2021	2020	2021	2020

Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Tulojäämät

Kelan korvaus työterveyshuollosta	45 191	45 953	20 418	26 176
EU-tuet ja avustukset	120 333	25 219	110 552	20 919
Palautukset kunnat ja kuntayhtymät			63 680	117 301
Valtionosuussaamiset	30 038	40 055	30 038	40 055
Muut tulojäämät	546 739	469 426	204 143	212 671
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	648 583	423 297	335 113	259 766

Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä 648 583 446 629 335 113 259 766

9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
	Peruspääoma 1.1.	5 734 018	5 734 018	5 734 018
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	5 734 018	5 734 018	5 734 018	5 734 018
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	1 691	1 691		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.1.12	1 691	1 691		
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella				
Arvonkorotusten vähennykset tilikaud.				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muiden rahastojen pääoma 1.1.	716 572	704 736		
Siirrot rahastoon tilikaudella	964	11 836		
Siirrot rahastosta tilikaudella				
Muiden rahastojen pääoma 31.12.	717 536	716 572		
Muut omat rahastot yhteensä	717 536	716 572		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	8 302 693	6 632 527	7 820 324	6 336 745
lisäys tilikaudella	-355 776	-24 367		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 946 917	6 608 160	7 820 324	6 336 745
Tilikauden ylijäämä	1 290 819	1 694 533	1 395 540	1 483 579
Oma pääoma yhteensä	15 690 980	14 754 974	14 949 882	13 554 342

Pitkäaikaiset velat

	2021	2020
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 250 000	3 775 410
Lainat julkisyhteisöiltä siitä eläkelainat		
Lainat muilta luotonantajilta		
Muut pitkäaikaiset velat	400 000	400 000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 650 000	4 175 410

Velat ja velkojen osat , jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Joukkovelkakirjalainat

	2021	2020
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	700 000	1 000 000

Pakolliset varaukset

Konserni		Kunta	
2021	2020	2021	2020

Muut pakolliset varaukset

Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	308 365	317 119
Muut pakolliset varaukset	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	308 365	317 118

Vieras pääoma

2021		2020	
Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen

Velat tytäryhteisöille

Saadut ennakot

Ostovelat

Muut velat 400 000 400 000

Siirtovelat

Yhteensä 400 000 400 000**Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä**

Saadut ennakot

Ostovelat 15 153 13 798

Muut velat

Siirtovelat

Yhteensä**Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteis-
yhteisöille**

Saadut ennakot

Ostovelat

Muut velat

Siirtovelat 20 248 16 095

Yhteensä**Vieras pääoma yhteensä** 400 000 35 401 400 000 29 893

Sekkitililimiitti

	2021	2020
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.		
Suomenselän Osuuspankki	600 000	600 000
siitä käyttämättä oleva määrä	600 000	600 000
Danske Bank	462 517	462 517
siitä käyttämättä oleva määrä	462 517	462 517
Käyttämättä yhteensä	1 062 517	1 062 517

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	365 508	354 595		
Muut velat	32 929	518	400 000	400 000
<i>Muut velat yhteensä</i>	398 437	355 113	400 000	400 000

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	321 399	158 577	213 638	107 210
Menojäämät				
Lomapalkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 787 475	1 694 558	546 610	512 536
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	214 600	145 446	133 590	70 588
Korkojaksotukset	11 629	22 056	7 334	8 713
Muut menojäämät	293 224	207 114	111 211	43 299
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	2 628 327	2 227 751	1 012 382	742 346
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	2 628 327	2 227 751	1 012 382	742 346

9.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokra- ja leasingvastuut

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	237 071	570 545	72 413	66 107
Vuokravastuut myöhemmin maksettavat	172 254	167 372	0	0
Leasingvastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	50 636	36 085	11 799	7 537
Leasingvastuut myöhemmin maksettavat	122 896	70 190	23 721	2 653
<i>Yhteensä</i>	582 857	844 192	107 933	76 297

Vastuusitoumukset

	Kunta	
	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	13 237 397	9 996 397
Jäljellä oleva pääoma	8 739 252	6 838 352
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 102 143	3 149 143
Jäljellä oleva pääoma	1 802 272	1 907 987

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	17 944 217	17 183 514
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	11 754	10 707

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Vammaispalvelulain mukaisen tuleva tuetun asumisen vastuu	0	0		
Arvonlisäveron palautusvastuu	37 298	21 033		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	550 000	550 000	550 000	550 000

Johdannaissojimat

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020

Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj

Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj:n kanssa on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu osa vaihtuvista koroista kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen pääoma suojaa osittain lainaa. Koronvaihtosopimus on kertalyhen-teinen. Sopimus erääntyy 10.10.2021

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	0	100 523
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan).	0	-1 212

9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2021	2020
Yleishallinto	24	27
Sivistystoimi	102	95
Tekninen toimi	11	7
<i>Yhteensä</i>	137	129

Henkilöstökulut

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 730 360	5 482 287
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	31 589	11 236
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	5 761 949	5 493 522

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2021	2020
Suomen Keskusta r.p. (KESKUSTA) / €	2 648	2 293
Perussuomalaiset (PS) / €	690	170
Suomen Sosialidemokraattinen puolue (SDP) / €	124	216
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä / €:	3 462	2 680

Tilintarkastajan palkkiot

	2021	2020
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	7 172	6 975
Tilintarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut palkkiot		
Tilintarkastajan lausunnot		
Palkkiot yhteensä	7 172	6 975

Kunnan ja intressitahojen väliset oleelliset tiedot

Kunta antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:lle aikaisemmillä tilikausilla yhteensä 1 040 000 euroa pääomalainaa.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:lle valtuuston 31.10.2017, § 102 päätöksen mukaista lainaa käyttöpääoman kattamiseksi, lainan määrä 31.12.2021 250 000 euroa.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Kärsämäen Asunnot Oy:lle valtuuston 31.10.2017, § 102 päätöksen mukaista lainaa käyttöpääoman kattamiseksi, lainan määrä 31.12.2021 50 000 euroa.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus (valt. 5.4.2016, § 31), jossa on sovittu erokorvauksesta. Erokorvauksen suuruus on viidentoista (15) kuukauden palkkaa vastaava summa, joka sopimushetkellä oli 107 250 euroa.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

9.6 Luettelo kirjanpitoKirjoista, tositelajeista sekä säilytysajoista

KÄRSÄMÄEN KUNTA

Käytetyt kirjanpitoKirjat v. 2021

Päiväkirja	Atk-tulosteena
Pääkirja	Atk-tulosteena
Tasekirja	Erikseen sidottuna
Tase-erittely	Atk-tulosteena + paperisena
Myyntirekontra	Atk-tulosteena
Ostoreskontra	Atk-tulosteena
Atk-palkkakirjanpito	Atk-tulosteena
KirjanpitoYhdistelmä tilierittelyin	Atk-tulosteena
Palkkaluettelo	Atk-tulosteena
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-tulosteena + paperisena

Luettelo käytetyistä tositelajeista vuonna 2021

Tositelaji	ID
1	Tiliotteet Basware
5	Effica-Sos tositteet
9	Palkkatositteet
10	KP Laskennalliset
12	SL Laskennalliset
20	Ostolaskujen maksut
21	Ostolaskut WF
22	Ostolaskut ostoreskontra
30	Myyntireskontran suoritukset
31	Yleislaskut
32	Tekninen yleislaskutus
36	Web-hetilaskut
40	Päivähoitolaskutus
50	Avosh maksut
51	Vuodeosastomaksut
52	Hammashuolto
54	Erikoislääkärimaksut
55	Työterveyshuolto
56	Kotihoito
57	Kuntamaksut
58	Muu palveluasuminen
86	Hyvitysten kohdistus MYRE
90	Sisäiset / muistiotositteet
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos laskennall.
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos lask.
LT	Liitetietotositteet

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Kärsämäellä maaliskuun 28. päivänä vuonna 2022

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilintarkastuksesta on annettu kertomus.

Kärsämäellä

Tiina Mikkonen-Bränkär ,KHT, JHT
BDO AUDIATOR Oy, JHTT-yhteisö